

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

ΤΟΥ 2023

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Δεκέμβριος 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
<u>ΜΕΡΟΣ Α</u>	
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1</u>	
1. Εισαγωγή	1
2. Στοιχεία/Πληροφορίες	3
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2</u>	
1. Υπουργός Οικονομικών	4
α. Οικονομικό πλαίσιο	4
β. Οικονομικοί και Κοινωνικοί Δείκτες.....	9
2. Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου	10
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3</u>	
1. Κρατικός Προϋπολογισμός 2023 και Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ) 2023-2025.....	12
2. Ανάλυση κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023.....	14
3. Τροποποιήσεις του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023	16
4. Παρατηρήσεις και σχόλια	16
5. Εισήγηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού	22
<u>ΜΕΡΟΣ Β</u>	
Παρατηρήσεις κοινοβουλευτικών ομάδων και άλλων κομμάτων για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2023	24
Α. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού ...	25
Β. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις ...	28
Γ. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος	34
Δ. Παρατηρήσεις του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου	40
Ε. Παρατηρήσεις του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ	42
ΣΤ. Παρατηρήσεις της Δημοκρατικής Παράταξης - Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων	56
<u>ΜΕΡΟΣ Γ</u>	
Πρόγραμμα συνεδριών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τη συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού του 2023	64

ΜΕΡΟΣ Δ

1. Ανάλυση Εσόδων Κρατικού Προϋπολογισμού 2020-2025.....	67
2. Κατάσταση Προϋπολογιζόμενων Δαπανών 2025.....	69
3. Ανάλυση Δαπανών Κρατικού Προϋπολογισμού 2020-2025.....	70
4. Κυριότεροι Μακροοικονομικοί Δείκτες.....	73

ΜΕΡΟΣ Ε

Συγκεφαλαίωση οφειλών και δαπανών κατά κεφάλαιο	74
---	----

ΜΕΡΟΣ ΣΤ

Συναφή Ζητήματα

1. Πορεία Αναπτυξιακών Δαπανών Κρατικού Προϋπολογισμού 2022.....	83
2. Συμπληρωματικοί Προϋπολογισμοί Κρατικού Προϋπολογισμού 2022.....	84

ΜΕΡΟΣ Ζ

Τροποποιήσεις στον κρατικό προϋπολογισμό του 2023, όπως κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών μετά τη λήξη της κυρίως συζήτησης από την επιτροπή.....	86
--	----

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το
νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμος του 2022»**

Μέλη της επιτροπής:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος	Αντρέας Καυκαλιάς
Χρύσης Παντελίδης	Χρίστος Χριστοφίδης
Χάρης Γεωργιάδης	Σωτήρης Ιωάννου
Ονούφριος Κουλλά	Ηλίας Μυριάνθους
Σάβια Ορφανίδου	Αλέκος Τρυφωνίδης
Άριστος Δαμιανού	

ΜΕΡΟΣ Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1. Εισαγωγή

Ο κρατικός προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2023, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων σύμφωνα με το άρθρο 81 του Συντάγματος και ακολούθως παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για μελέτη και υποβολή σχετικής έκθεσης προς το σώμα. Η κατάθεση έγινε στις 6 Οκτωβρίου 2022, εντός του προβλεπόμενου συνταγματικού πλαισίου, δηλαδή τρεις μήνες πριν από την έναρξη του επόμενου οικονομικού έτους.

Η εξέταση του υπό αναφορά προϋπολογισμού, άρχισε στις 24 Οκτωβρίου 2022, με την παρουσίαση της οικονομικής πολιτικής και δημοσιονομικής κατάστασης από τον Υπουργό Οικονομικών κ. Κωνσταντίνο Πετρίδη και έληξε στις 28 Νοεμβρίου 2022, με την ολοκλήρωση της παρουσίασης των επιμέρους προϋπολογισμών, των στόχων και της πολιτικής όλων των υπουργείων, υφυπουργείων και ανεξάρτητων αρχών/υπηρεσιών. Στο διάστημα αυτό πραγματοποιήθηκαν συνολικά εννέα συνεδρίες της επιτροπής.

Στο πλαίσιο της συνεδρίας, της 24^{ης} Οκτωβρίου 2022, προσήλθε επίσης ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ο οποίος κατέθεσε τις θέσεις και εκτιμήσεις της εποπτικής αρχής για την πορεία της κυπριακής οικονομίας.

Κατά τις συνεδρίες της επιτροπής, της 28^{ης} Νοεμβρίου και 1^{ης} Δεκεμβρίου 2022, εξετάστηκαν οι κυβερνητικές τροποποιήσεις στον κρατικό προϋπολογισμό του 2023, οι οποίες κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών μετά την επίσημη κατάθεση του προϋπολογισμού. Επίσης στη συνεδρία της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2022 εγκρίθηκε η έκθεση της επιτροπής για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2023.

Τέλος, ο Υπουργός Οικονομικών στις 2 Δεκεμβρίου 2022, ανέλυσε ενώπιον της ολομέλειας του σώματος τη γενική οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, τη δημοσιονομική κατάσταση, καθώς και τις προτεραιότητες και τους στόχους για το έτος 2023, όπως περιλαμβάνονται στον υπό συζήτηση προϋπολογισμό.

Μαζί με τον προϋπολογισμό για το έτος 2023 κατατέθηκαν επίσης:

- Το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ) 2023-2025, όπως αυτό εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο μαζί με τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2023.
- Στρατηγικά σχέδια με τις στρατηγικές επιδιώξεις των συνταγματικών εξουσιών και υπηρεσιών, των υπουργείων, υφυπουργείων και των ανεξάρτητων αρχών/υπηρεσιών.
- Έκθεση συμμόρφωσης με τις παρατηρήσεις και συστάσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το έτος 2020, δυνάμει του άρθρου 4Α του περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.
- Έκθεση Δημοσιονομικών Κινδύνων, δυνάμει του άρθρου 58 του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου.

Σημειώνεται ότι, με Απόφαση της ολομέλειας της Βουλής, στις 2 Δεκεμβρίου 2022, εγκρίθηκε ο προϋπολογισμός της Βουλής για το 2023 και ακολούθως κατ' επιταγήν του άρθρου 167 του Συντάγματος ενσωματώθηκε στον υπό εξέταση κρατικό προϋπολογισμό,

αποτελώντας αναπόσπαστο μέρος του.

2. Στοιχεία/Πληροφορίες

Η παρούσα έκθεση βασίζεται στα στοιχεία του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023 και του ΜΔΠ 2023-2025, καθώς και στα διάφορα στοιχεία που τον συνοδεύουν, τα κατατεθέντα από τον Υπουργό Οικονομικών στοιχεία κατά την έναρξη της συζήτησης, καθώς και στους αναλυτικούς πίνακες που παρουσιάζουν τα μεγέθη του προϋπολογισμού για το 2023 και τους μακροοικονομικούς δείκτες.

Η παρούσα έκθεση συνοψίζεται στα ακόλουθα:

Μέρος Α - Ανάλυση του Υπουργού Οικονομικών της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης, το οικονομικό πλαίσιο επί του οποίου βασίζεται ο κρατικός προϋπολογισμός του 2023, οι θέσεις του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και άλλα συναφή με τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2023 θέματα.

Μέρος Β - Παρατηρήσεις των κοινοβουλευτικών ομάδων και άλλων κομμάτων που εκπροσωπούνται στην επιτροπή για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2023.

Μέρος Γ - Πρόγραμμα συζήτησης του κρατικού προϋπολογισμού του 2023 στην επιτροπή.

Μέρος Δ - Πίνακες που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών και αποτυπώνουν την κρατούσα δημοσιονομική κατάσταση.

Μέρος Ε - Πίνακας συγκεφαλαίωσης οφειλών και δαπανών κατά Κεφάλαιο.

Μέρος ΣΤ - Συναφή ζητήματα σχετικά με την πορεία αναπτυξιακών δαπανών και τους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς του κρατικού προϋπολογισμού του 2022.

Μέρος Ζ - Τροποποιήσεις στον κρατικό προϋπολογισμό του 2023, οι οποίες κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών μετά τη λήξη της κυρίως συζήτησης από την επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

1. Υπουργός Οικονομικών

α. Οικονομικό πλαίσιο

Ο Υπουργός Οικονομικών, αναλύοντας ενώπιον της επιτροπής, στις 24 Οκτωβρίου 2022, το οικονομικό πλαίσιο επί του οποίου βασίζεται ο κρατικός προϋπολογισμός του 2023, κατέθεσε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες καταρτίστηκε και κατατέθηκε ο κρατικός προϋπολογισμός για το έτος 2023 χαρακτηρίζονται από μεγάλη αβεβαιότητα, η οποία εντείνεται από τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού και της συνέχισης του πολέμου στην Ουκρανία.
- Η κυπριακή οικονομία, παρά τις δύσκολες συνθήκες και την αβεβαιότητα που επικρατούν κατά την τελευταία τριετία, κινήθηκε σε καλύτερα από τα αναμενόμενα επίπεδα, καταγράφοντας θετικό ρυθμό ανάπτυξης και για το έτος 2022.
- Ο ρυθμό ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας για το 2022 υπερβαίνει σημαντικά τόσο τις προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών όσο και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γεγονός το οποίο καταδεικνύει την ανθεκτικότητα και προοπτική της κυπριακής οικονομίας.
- Σημαντική εξέλιξη, η οποία επιβεβαιώνει την πορεία της κυπριακής οικονομίας, αποτελεί η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του κράτους από οίκους αξιολόγησης.
- Οι προοπτικές της κυπριακής οικονομίας, μεσοπρόθεσμα, σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, παραμένουν θετικές, με σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας ωστόσο, λόγω των κρατουςών συνθηκών. Ειδικότερα, για το 2023, η θετική πορεία του ρυθμού ανάπτυξης προβλέπεται να συνεχιστεί, σημειώνοντας εντούτοις επιβράδυνση σε σχέση με τα επίπεδα του 2022, λόγω των μεγάλων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η παγκόσμια οικονομία, εν μέσω του συνεχιζόμενου πολέμου στην

Ουκρανία, των υψηλών τιμών της ενέργειας, του υψηλού πληθωρισμού, της αύξησης των επιτοκίων, όπως και του ενδεχόμενου καταγραφής ύφεσης στην Ευρώπη.

- Οι κυριότεροι δυνητικοί κίνδυνοι επηρεασμού της πορείας της κυπριακής οικονομίας επικεντρώνονται στα ακόλουθα:
 - Η παρατεταμένη περίοδος υψηλού πληθωρισμού, που δυνατό να οδηγήσει σε αύξηση των λειτουργικών εξόδων του κράτους, όπως και του κόστους για κατασκευαστικά έργα για τα οποία η Δημοκρατία έχει δεσμευτικές υποχρεώσεις να διεκπεραιώσει.
 - Το ενδεχόμενο αύξησης των δαπανών εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους, λόγω της αύξησης των επιτοκίων εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και της σταδιακής απόσυρσης του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, όπως και το ενδεχόμενο αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, λόγω του αντικτύπου του πολέμου στην Ουκρανία και της υπό αναφορά αύξησης των επιτοκίων.
 - Το ενδεχόμενο συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας και συνεπώς απώλειας δημοσίων εσόδων, σε περίπτωση αναζοπύρωσης της πανδημίας του κορωνοϊού.
 - Το μεταναστευτικό ζήτημα.
- Παρά το αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, η κυβέρνηση, με το τέλος της θητείας της, παραδίδει υγιή δημόσια οικονομικά, τα οποία έχουν προέλθει μέσω της ανάπτυξης της οικονομίας.
- Ανεξαρτήτως του ότι η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει καλύτερες επιδόσεις από τις αναμενόμενες, επιβάλλεται η συνέχιση της συνετούς δημοσιονομικής διαχείρισης και η διατήρηση δημοσιονομικών πλεονασμάτων, ώστε να καταστεί εφικτή η περαιτέρω μείωση του δημόσιου χρέους και η δημιουργία περιθωρίων παροχής πρόσθετων κοινωνικών μέτρων, καθώς και προώθησης αναπτυξιακών έργων.

Αναφερόμενος στην **πορεία των κυριότερων μακροοικονομικών δεικτών**, ο Υπουργός Οικονομικών κατέθεσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Ο **ρυθμός ανάπτυξης** της κυπριακής οικονομίας για το έτος 2022 προβλέπεται να ανέλθει στο 5,7%¹ του ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, σε σύγκριση με 5,5% για το 2021. Η βελτιωμένη εικόνα του ρυθμού ανάπτυξης για το 2022, σε σχέση με προηγούμενες προβλέψεις, θέτει την Κύπρο σημαντικά πιο πάνω από τον μέσο όρο του ρυθμού ανάπτυξης στην ευρωζώνη, ο οποίος ανέρχεται στο 3,1%², συμβάλλοντας στην αναβάθμιση της κυπριακής οικονομίας. Για το 2023 προβλέπεται να περιοριστεί στο 3% του ΑΕΠ, ενώ για τα έτη 2024-2025 να κυμανθεί στο 3,3% και 3,2%, αντίστοιχα.
- Ο **πληθωρισμός**, ο οποίος αποτελεί το κυριότερο πρόβλημα παγκοσμίως στο παρόν στάδιο, αναμένεται για το 2022 να ανέλθει στο 7,7%. Οι κυριότεροι παράγοντες που οδήγησαν στον υψηλό πληθωρισμό είναι κατά κύριο λόγο η αύξηση της τιμής του πετρελαίου στις διεθνείς αγορές και σε μικρότερο βαθμό, η υποχώρηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου και οι αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων. Για το 2023 προβλέπεται, με σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας, μείωσή του στο 3%, όπως μείωση προβλέπεται και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τα έτη 2024-2025 προβλέπεται περαιτέρω περιορισμός του πληθωρισμού στο 2%.

Η κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας την ανάγκη απάμβλυνσης των επιπτώσεων από τις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και των καυσίμων, έχει εφαρμόσει σειρά μέτρων στήριξης των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και άλλων φορέων, το κόστος των οποίων μέχρι τον Οκτώβριο του 2022 ανήλθε στα €390 εκατομ. περίπου.

¹ Με βάση προηγούμενη πρόβλεψη που περιλήφθηκε στο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2022-2025 (Απρίλιος 2022) ο ρυθμός ανάπτυξης περιοριζόταν στο 2,7% του ΑΕΠ.

² Στοιχεία παρουσίασης Υπουργού Οικονομικών, 24 Οκτωβρίου 2022, IMF WEO October 2022.

- Το **πρωτογενές ισοζύγιο**³ της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να είναι πλεονασματικό για το έτος 2022 και να ανέλθει στο 2,7% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με 0,2% του ΑΕΠ για το 2021. Για την τριετία 2023-2025, το πρωτογενές ισοζύγιο προβλέπεται να κυμανθεί στο 3% για το 2023 και στο 3,6% για τα έτη 2024 και 2025.
- Το **δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης** παρουσιάζει διόρθωση για το τρέχον έτος, έπειτα από δύο έτη δημοσιονομικού ελλείμματος συνεπεία των μέτρων που λήφθηκαν για την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης. Ειδικότερα, για το έτος 2022 αναμένεται δημοσιονομικό πλεόνασμα ύψους 1,2% του ΑΕΠ (€308,3 εκατομ.) σε σχέση με έλλειμμα -1,7% του ΑΕΠ (€388,8 εκατομ.) για το 2021. Η διορθωτική πορεία του δημοσιονομικού ισοζυγίου θα συνεχίσει και για τα επόμενα έτη, ως οι δεσμεύσεις της Δημοκρατίας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την τριετία 2023-2025 προβλέπεται να είναι πλεονασματικό και να ανέλθει στο 1,7% του ΑΕΠ για το 2023 και στο 2,3% του ΑΕΠ για τα έτη 2024 και 2025.
- Το **δημόσιο χρέος**, μετά το 2020 που ανήλθε στο 115% του ΑΕΠ ως αποτέλεσμα των μέτρων στήριξης της οικονομίας, το 2021 μειώθηκε στο 103,6% του ΑΕΠ (€24.271 εκατομ.), ενώ για το έτος 2022 αναμένεται να σημειώσει περαιτέρω μείωση, φτάνοντας στο 89,3% του ΑΕΠ (€23.350,7 εκατομ.), ποσοστό το οποίο σηματοδοτεί μια από τις μεγαλύτερες μειώσεις δημόσιου χρέους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για την τριετία 2023-2025 προβλέπεται να συνεχίσει πτωτική πορεία, κατερχόμενο στο 83,3%, 76,5% και 72,3% του ΑΕΠ, αντίστοιχα.

Ο ίδιος αξιωματούχος αναφερόμενος σε επιμέρους ζητήματα δήλωσε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Η **πιστοληπτική αξιολόγηση** της κυπριακής οικονομίας από διεθνείς οίκους συνεχίζει να βελτιώνεται, καταδεικνύοντας τα βήματα σταθερότητας και προόδου της

³ Στο πρωτογενές ισοζύγιο δεν περιλαμβάνεται το κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους.

κυπριακής οικονομίας. Το γεγονός αυτό αναμένεται να συνδράμει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και στη συγκράτηση του κόστους δανεισμού από τις διεθνείς αγορές. Με βάση τα αποτελέσματα των πιστοληπτικών αξιολογήσεων της κυπριακής οικονομίας κατά το 2022, δύο από τους τέσσερις διεθνείς οίκους αξιολόγησης αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της Δημοκρατίας κατά μια βαθμίδα, εντός της επενδυτικής κατηγορίας, διαμορφώνοντας την προοπτική σε σταθερή, ένας επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας διαμορφώνοντας την προοπτική σε θετική, διατηρώντας το ενδεχόμενο αναβάθμισης, ενώ ένας διατήρησε αμετάβλητη την πιστοληπτική βαθμίδα και την προοπτική του αξιόχρεου της Δημοκρατίας.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, η διαφύλαξη της θετικής πορείας της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας είναι επιβεβλημένη, δεδομένων των συνθηκών αβεβαιότητας που επικρατούν.

- Οι **αποδόσεις ομολόγων** της Δημοκρατίας ακολουθούν αυξητική τάση, όπως παρατηρείται και στις αποδόσεις ομολόγων των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρατηρούμενη τάση οφείλεται στις πληθωριστικές πιέσεις και στη μεγάλη αβεβαιότητα που επικρατεί στην παγκόσμια οικονομία.
- Η **ανεργία** παρουσιάζει καθοδική πορεία, η οποία αναμένεται να συνεχίσει και για τα επόμενα έτη. Για το 2022 το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται να μειωθεί στο 7% του εργατικού δυναμικού σε σχέση με 7,5% για το 2021, προσεγγίζοντας τον μέσο όρο της ευρωζώνης, που ανέρχεται στο 6,8%⁴. Για την τριετία 2023-2025 η ανεργία προβλέπεται να σημειώσει περαιτέρω μείωση και να κατέλθει στο 6,4%, 5,7% και 5%, αντίστοιχα, παρά τις συνθήκες αβεβαιότητας που επικρατούν.
- Οι **δείκτες κατανομής του εθνικού εισοδήματος** (συνελεστής Gini και S80/S20), με

⁴ Στοιχεία παρουσίασης Υπουργού Οικονομικών, 24 Οκτωβρίου 2022, IMF WEO October 2022.

βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, καταγράφουν βελτίωση για τα έτη 2019-2021, η οποία προκύπτει κυρίως από την ενδυνάμωση της κοινωνικής πολιτικής της κυβέρνησης.

β. Οικονομικοί και Κοινωνικοί Δείκτες

Με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών, οι κυριότεροι οικονομικοί και κοινωνικοί δείκτες για την περίοδο 2021-2025 παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα:

	2021	2022	2023	2024	2025
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές) (€εκατομ.)	€23.436,7	€26.136,3	€27.770,9	€29.264,7	€30.784,2
Ρυθμός Ανάπτυξης (% ΑΕΠ)	5,5%	5,7%	3%	3,3%	3,2%
Πρωτογενές Ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	+0,2%	+2,7%	+3%	+3,6%	+3,6%
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (%ΑΕΠ)	-1,7%	+1,2%	+1,7%	+2,3%	+2,3%
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	103,6%	89,3%	83,3%	76,5%	72,3%
Ανεργία (% Εργατικού Δυναμικού)	7,5%	7%	6,4%	5,7%	5%
Πληθωρισμός (% μεταβολή ΔΤΚ)	+2,5%	+7,7%	+3%	+2%	+2%

	2019	2020	2021
Ποσοστό κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού	18,6%	17,6%	17,3%
Ποσοστό κινδύνου φτώχειας	14,7%	14,3%	13,8%
Δείκτης άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini) ⁵	31,1	29,3	29,4
Δείκτης κατανομής εισοδήματος S80/S20 ⁶	4,6	4,3	4,2

⁵ Συντελεστής Gini - δείκτης ανισότητας ή συγκέντρωσης του εισοδήματος. Στην περίπτωση πλήρους ισότητας κατανομής των εισοδημάτων, ο συντελεστής Gini είναι 0, ενώ σε περίπτωση συγκέντρωσης των εισοδημάτων σε ένα άτομο, ο συντελεστής Gini ανέρχεται στο 100.

⁶ Δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20) - σύγκριση του μεριδίου του εισοδήματος του 'πλουσιότερου' 20% του πληθυσμού με το 20% του 'φτωχότερου' πληθυσμού.

2. Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) καταθέτοντας τις θέσεις της εποπτικής αρχής σε σχέση με την πορεία της κυπριακής οικονομίας δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Η συζήτηση για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2023 διεξάγεται υπό τη σκιά των δραματικών γεωπολιτικών εξελίξεων λόγω του συνεχιζόμενου πολέμου στην Ουκρανία, ο οποίος εντείνει σημαντικά τις ανοδικές πιέσεις στις τιμές της ενέργειας, των βασικών εμπορευμάτων και τροφίμων, καθώς και τους περιορισμούς στην προσφορά πρώτων υλών και ενδιάμεσων προϊόντων, επιφέροντας αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα της ευρωζώνης και παγκοσμίως.
- Παρά τις κρατούσες συνθήκες, με βάση τις αναθεωρημένες προβλέψεις Σεπτεμβρίου 2022 της ΚΤΚ, ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης της Κύπρου αναμένεται για το έτος 2022 να είναι μεγαλύτερος, σε σχέση με τις προβλέψεις Ιουνίου 2022.
- Οι μακροοικονομικές προβλέψεις της κυβέρνησης, στις οποίες βασίζεται ο υπό εξέταση προϋπολογισμός, κρίνονται ρεαλιστικές και συνάδουν σε γενικές γραμμές με τις ενδιάμεσες προβλέψεις⁷ της ΚΤΚ. Ωστόσο, σημειώνεται η μεγάλη αβεβαιότητα στις προβλέψεις, εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία.
- Τα υψηλά επίπεδα πληθωρισμού που παρατηρούνται οφείλονται κυρίως, όπως και στην ευρωζώνη, στις πρωτοφανείς αρνητικές επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία, στις τιμές της ενέργειας, καθώς και στις επιπτώσεις της πανδημίας στην αλυσίδα εφοδιασμού και στο κόστος των μεταφορών. Για το 2023 προβλέπεται περιορισμός του πληθωρισμού συνεπεία των προβλεπόμενων μειώσεων της τιμής του πετρελαίου και της σταδιακής εξομάλυνσης των απρόσμενων πληθωριστικών πιέσεων που επέφερε κατά το τρέχον έτος ο πόλεμος στην Ουκρανία.

⁷ Προβλέψεις Σεπτεμβρίου 2022.

- Τα θετικά δημοσιονομικά αποτελέσματα του 2021 συνεχίζουν να βελτιώνονται και κατά το 2022, παρά τις συνεχιζόμενες αρνητικές εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας. Ωστόσο, οι πληθωριστικές πιέσεις αναμένεται να έχουν επίπτωση, με χρονική υστέρηση, στις δημόσιες δαπάνες και στο δημοσιονομικό ισοζύγιο. Μεσοπρόθεσμα, η αβεβαιότητα των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία δημιουργεί καθοδικούς κινδύνους για τις προοπτικές της οικονομίας και συνεπώς για τα έσοδα του κράτους. Ως εκ τούτου, η συνετή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών είναι αναγκαία, ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστο οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι εκτροχιασμού των δημοσιονομικών δεικτών και μη βελτίωσης της επενδυτικής βαθμίδας της χώρας.

Σχετικά με τον τραπεζικό τομέα, ο ίδιος αξιωματούχος δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Ο τραπεζικός τομέας, στο πλαίσιο των δύσκολων συνθηκών που διαμορφώθηκαν, αποδεικνύεται ανθεκτικός. Παρόλα αυτά, οι έμμεσες επιπτώσεις αναμένεται να διαφανούν εντός του επόμενου έτους. Συνεπώς, όλα τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να συνεχίσουν να εφαρμόζουν συνετές πολιτικές διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου. Περαιτέρω, η συνεχής προσαρμογή των επιχειρησιακών στρατηγικών του τραπεζικού τομέα είναι απαραίτητη, ώστε να ανταποκρίνεται στα νέα δεδομένα, όπως αυτά διαμορφώνονται από τις συνεχείς κρίσεις της πανδημίας και του πολέμου στην Ουκρανία.
- Ο όγκος των αναδιαρθρώσεων δανείων, στις οποίες προέβησαν τα πιστωτικά ιδρύματα, κατόπιν σχετικών παραινήσεων της ΚΤΚ, κατά το 2021 κρίνεται αξιόλογος. Ειδικότερα, κατά το 2021 οι αναδιαρθρώσεις δανείων από πιστωτικά ιδρύματα αυξήθηκαν σε €1,7 δις σε σχέση με €480 εκατομ. για το 2020.
- Η διόρθωση του ισολογισμού πιστωτικών ιδρυμάτων σε σχέση με τις Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις για την περίοδο Δεκεμβρίου 2018 μέχρι σήμερα ανέρχεται στο 80% για τα συστημικά ιδρύματα, ενώ για τα υπόλοιπα εγχώρια αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα περιορίζεται στο 26%.

- Η παραχώρηση νέου δανεισμού από πιστωτικά ιδρύματα συνεχίζει να στηρίζει την πραγματική οικονομία. Ειδικότερα, οι νέες πιστωτικές διευκολύνσεις που παραχωρήθηκαν κατά το έτος 2020 ανήλθαν στα €2,8 δις, ενώ για το έτος 2021 αυξήθηκαν στα €3,3 δις. Περαιτέρω, κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους ο νέος δανεισμός ανήλθε στα €2 δις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

1. Κρατικός Προϋπολογισμός 2023 και Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ) 2023-2025

Ο Υπουργός Οικονομικών παρουσιάζοντας στην επιτροπή τον κρατικό προϋπολογισμό για το έτος 2023, όπως και το ΜΔΠ 2023-2025 κατέθεσε τα ακόλουθα:

- Ο προϋπολογισμός για το έτος 2023 αποτελεί τον τελευταίο προϋπολογισμό της παρούσας κυβέρνησης, έπειτα από δέκα έτη συνεχούς διακυβέρνησης.
- Πρώτιστος στόχος του υπό συζήτηση προϋπολογισμού είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, μέσω της ορθολογικής διαχείρισης των δημόσιων πόρων, αξιοποιώντας τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θ.Α.Ε.Ι.Α.».
- Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο προϋπολογισμό, παρά την αβεβαιότητα και τις δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες που επικρατούν, σκοπείται:
 - η αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού και του πολέμου στην Ουκρανία,
 - η αντιμετώπιση των προκλήσεων που δημιουργεί ο πληθωρισμός,
 - η διατήρηση υγιών δημόσιων οικονομικών με στόχο την αντιμετώπιση ενδεχόμενων μελλοντικών προκλήσεων,
 - η συνέχιση της πτωτικής πορείας του δημόσιου χρέους,

- η περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κυπριακής οικονομίας, μέσω της υλοποίησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ώστε να τεθούν υγιείς βάσεις για ανάκαμψη και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσα σε συνθήκες δημοσιονομικής πειθαρχίας και κοινωνικής συνοχής,
- η ενίσχυση της πράσινης οικονομίας, του ψηφιακού μετασχηματισμού, καθώς και της έρευνας και καινοτομίας,
- η υλοποίηση και συνέχιση σημαντικών έργων και δράσεων, η ολοκλήρωση των οποίων αναμένεται να συνεισφέρει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

Σύμφωνα με τα καταθέντα στοιχεία, τα προϋπολογιζόμενα έσοδα και οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες της **γενικής κυβέρνησης** για το έτος 2023 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Έσοδα ύψους €11.766 εκατομ., αυξημένα κατά 6,9% σε σχέση με το 2022.
- Δαπάνες ύψους €11.295 εκατομ., αυξημένες κατά 5,6% σε σχέση με το 2022.

Σε σχέση με το **ΜΔΠ 2023-2025**, προβλέπονται για τη γενική κυβέρνηση έσοδα ύψους €12.489 εκατομ. και €12.915 εκατομ. και δαπάνες ύψους €11.804 εκατομ. και €12.196 εκατομ., για τα έτη 2024 και 2025, αντίστοιχα.

Σε σχέση με την **κεντρική κυβέρνηση**, ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2023 προβλέπει έσοδα (εξαιρουμένων των χρηματοοικονομικών ροών) ύψους €8.493 εκατομ., αυξημένα κατά 9% σε σύγκριση με τα αναθεωρημένα έσοδα για το 2022 ύψους €7.812 εκατομ. και συνολικές δαπάνες (εξαιρουμένων των αποπληρωμών δανείων) ύψους €8.940 εκατομ., οι οποίες είναι αυξημένες κατά 6,5% σε σχέση με το 2022 που εκτιμώνται στα €8.391 εκατομ. Οι **κυριότερες δαπάνες για την τριετία 2023-2025** αφορούν κοινωνικές παροχές (€5,01 δις), συγχρηματοδοτούμενα έργα (€1,14 δις), λειτουργικές δαπάνες (€896,7 εκατομ.), δρόμοι (€412,5 εκατομ.), συντηρήσεις και επιδιορθώσεις (€350,3 εκατομ.), κατασκευαστικά έργα (€334,8 εκατομ.) και έργα υποδομής (€114,2 εκατομ.). Μεταξύ των δαπανών της

τριετίας περιλαμβάνονται σχέδια, έργα και δράσεις πράσινης ανάπτυξης, ύψους €829,2 εκατομ. και έργα ψηφιακού μετασχηματισμού, ύψους €225,2 εκατομ.

2. Ανάλυση κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023

- α. **Ο κρατικός προϋπολογισμός του 2023**, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει δαπάνες **(τακτικές και αναπτυξιακές)** για τις οποίες ζητείται έγκριση πληρωμής (μη περιλαμβανομένων των δαπανών που βαρύνουν το Πάγιο Ταμείο), **ύψους €7.569.710.448⁸** (αρχικός προϋπολογισμός χωρίς τις τροποποιήσεις που κατατέθηκαν στο μεταξύ από το Υπουργείο Οικονομικών) και παρουσιάζει **αύξηση** δαπανών κατά 3,5% σε σύγκριση με τις αρχικά προϋπολογισθείσες και εγκριθείσες δαπάνες του προϋπολογισμού του 2022 (μη περιλαμβανομένων των συμπληρωματικών προϋπολογισμών για το 2022)⁹.
- β. Οι **κυριότερες κατηγορίες εσόδων** για το 2023 συγκριτικά με το 2022, συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Αναθεωρημένα 2022 €εκατομ.	Προϋπολογισθέντα 2023 €εκατομ.	% μεταβολή 2022/2021
Άμεσοι φόροι	3.016	3.045	+0,1%
Έμμεσοι φόροι	3.457,9	3.719	+7,5%
Μη φορολογικά έσοδα ¹⁰	1.289	1.336	+3,6%

⁸ Οι **συνολικές δαπάνες** που προβλέπονται στον προϋπολογισμό του 2023 ανέρχονται σε **€10.472.074.745** και περιλαμβάνουν τις δαπάνες του Πάγιου Ταμείου (**€2.902.364.297**), οι οποίες δεν χρήζουν νομοθετικής έγκρισης. Στον ίδιο προϋπολογισμό προϋπολογίζονται **έσοδα ύψους €9.766.842.012 (περιλαμβανομένων και των χρηματοοικονομικών ροών) έναντι €8.564.502.845 (αρχικά προϋπολογισθέντα για το 2022)**.

⁹ Περαιτέρω ανάλυση των κρατικών εσόδων και δαπανών παρουσιάζεται στο Μέρος Δ της παρούσας έκθεσης.

¹⁰ Αφορούν προσφορά αγαθών και υπηρεσιών, μεταβιβάσεις, χορηγίες, ενοίκια, δικαιώματα και άλλα έσοδα, εξαιρουμένων εισπράξεων από δάνεια.

γ. Οι κυριότερες κατηγορίες δαπανών για το 2023 συγκριτικά με το 2022 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

	Προϋπολογισθείσες 2022 €εκατομ.	Προϋπολογισθείσες 2023 €εκατομ.	% μεταβολή 2021/2022
Δαπάνες προσωπικού ¹¹	3.048,8	3.193,7	+4,7%
Λειτουργικές Δαπάνες	951,6	1.099,7	+15,5%
Μεταβιβαστικές πληρωμές ¹²	3.047,4	3.163,5	+3,8%
Αναπτυξιακές δαπάνες ¹³	1.137,6	1.273,4	+12%
Εξυπηρέτηση δημόσιου χρέους (τόκοι και αποπληρωμές δανείων)	2.441,5	1.914,5	-21,5%

δ. Η κατάσταση μόνιμων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία που προβλέπονται στον προϋπολογισμό για το 2023 σε σύγκριση με το 2022, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή μέχρι τον Οκτώβριο του 2022, έχουν ως ακολούθως:

Συνοπτική Κατάσταση	2022	2023
Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας	153	153
Δημόσια Υπηρεσία	14.295	14.361
Δικαστική Υπηρεσία	384	404
Άμυνα	3.614	3.589
Εσωτερική Ασφάλεια	5.724	6.046
Παιδεία	12.337	12.291
Σύνολο	36.354	36.691

¹¹ Αφορούν αποδοχές προσωπικού, συντάξεις και φιλοδωρήματα.

¹² Αφορούν κυρίως κοινωνικές παροχές, χορηγίες προς οργανισμούς δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και αρχές τοπικής διοίκησης, συνεισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το ΓεσΥ και τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹³ Αφορούν κυρίως πάγια/επενδύσεις, έργα υπό κατασκευή, συγχρηματοδοτούμενα έργα, εκπαιδεύσεις και χορηγίες προς εκπαιδευτικά ιδρύματα.

3. Τροποποιήσεις του κρατικού προϋπολογισμού για το 2023

Ο Υπουργός Οικονομικών κατέθεσε στη Βουλή συνολικά 40 τροποποιήσεις του κρατικού προϋπολογισμού του 2023 για σκοπούς ενσωμάτωσής τους στον κυρίως προϋπολογισμό και υποβολής τους προς έγκριση από την ολομέλεια του σώματος, το περιεχόμενο των οποίων περιλαμβάνεται στο Μέρος Ζ της παρούσας έκθεσης.

Όπως σχετικά σημειώνεται, μετά την έγκριση του προϋπολογισμού για το 2023 από το Υπουργικό Συμβούλιο και την κατάθεσή του στη Βουλή των Αντιπροσώπων, διαπιστώθηκε η ανάγκη τροποποίησης του νομοσχεδίου προκειμένου να προστεθούν ή/και αφαιρεθούν πιστώσεις στον προϋπολογισμό του 2023 και στο ΜΔΠ 2023-2025, να ρυθμιστούν σειρά ζητημάτων στη βάση μεταγενέστερων αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και να διορθωθούν ορισμένα λάθη και παραλείψεις.

Οι συνολικές δαπάνες από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις ανέρχονται στα €54.950.379 για το 2023 και στα €16.042.214 και €13.949.030 για τα έτη 2024-2025, αντίστοιχα.

4. Παρατηρήσεις και Σχόλια

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, στη βάση των θέσεων του Υπουργού Οικονομικών και των κατατεθέντων στοιχείων, καθώς και σύμφωνα με τις προβλέψεις της κυβέρνησης για την πορεία της κυπριακής οικονομίας και λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί, διαπιστώνει τα ακόλουθα:

(α) Σε σχέση με τη δημοσιονομική κατάσταση, την ευρύτερη οικονομική κατάσταση της Κύπρου, όπως και το πλαίσιο επί του οποίου έχει βασιστεί η κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού του 2023-

- η κυπριακή οικονομία, παρά τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού και του πολέμου στην Ουκρανία, διατηρεί θετικό ρυθμό ανάπτυξης και για το έτος 2022, ο οποίος αναμένεται να είναι οριακά αυξημένος σε σχέση με το προηγούμενο έτος, υπερβαίνοντας τον μέσο όρο της ευρωζώνης,

- το ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους παρουσιάζει ανοδική τάση, η οποία προβλέπεται ωστόσο για τα επόμενα έτη να συνεχίσει με πιο αργούς ρυθμούς,
- το δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης, μετά από δύο έτη αρνητικής πορείας, συνεπεία των μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας, μετατράπηκε σε θετικό κατά το τρέχον έτος, ενώ γίνεται πρόβλεψη για περαιτέρω βελτίωση κατά την επόμενη τριετία,
- το δημόσιο χρέος, μετά τη μεγάλη αύξηση που σημείωσε κατά το 2020, λόγω της αύξησης των ρευστών διαθέσιμων του κράτους για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, παρουσίασε μείωση και κατά το έτος 2022, η οποία σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για τη μελλοντική πορεία του,
- ο πληθωρισμός, μετά τα χαμηλά επίπεδα στα οποία κυμάνθηκε κατά τα έτη 2017-2019 και 2021, καθώς και το αρνητικό πρόσημο που σημείωσε κατά το έτος 2020, προβλέπεται για το 2022 να ανέλθει στο 7,7%, ποσοστό το οποίο βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο της τελευταίας τεσσαρακονταετίας,
- το ποσοστό ανεργίας, εκτιμάται για το 2022 στο 7%, καταγράφοντας περαιτέρω μείωση σε σχέση με τη μείωση που παρατηρήθηκε το 2021, πορεία η οποία προβλέπεται να βελτιωθεί κατά τα έτη 2023-2025,
- οι δείκτες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού παρουσιάζουν, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, οριακή βελτίωση για το έτος 2021 σε σχέση με το έτος 2020, ενώ ο δείκτης άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini), όπως και ο δείκτης κατανομής εισοδήματος S80/S20 διατηρήθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα κατά τα υπό αναφορά έτη.

Σε σχέση με επιμέρους πρόνοιες του κρατικού προϋπολογισμού του 2023¹⁴, συγκριτικά με το 2022 παρατηρείται-

- αύξηση των προϋπολογιζόμενων εσόδων (εξαιρουμένων χρηματοοικονομικών ροών) κατά 8,7%,
- αύξηση των συνολικών προϋπολογιζόμενων δαπανών (εξαιρουμένων των αποπληρωμών δανείων) κατά 6,5%,
- αύξηση κατά 4,7% των δαπανών προσωπικού (περιλαμβανομένων των συντάξεων και φιλοδωρημάτων) (€3.193,7 εκατομ. προϋπολογισθείσες δαπάνες για το 2023), η οποία οφείλεται κυρίως, με βάση τα κατατεθέντα στοιχεία, στην καταβολή της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής και των προσαυξήσεων, καθώς και στην αύξηση της απασχόλησης,
- αύξηση των λειτουργικών δαπανών κατά 15,5% (€1.099,7 εκατομ. προϋπολογισθείσες δαπάνες για το 2023), συνεπεία των πληθωριστικών ανατιμήσεων στις οποίες οδηγούν οι αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων, των ενεργειακών προϊόντων και συνεπεία των ελλείψεων στις εφοδιαστικές αλυσίδες,
- αύξηση των κοινωνικών παροχών κατά 3,2% (€1.711,5 εκατομ. προϋπολογισθείσες δαπάνες για το 2023),
- αύξηση των αναπτυξιακών δαπανών κατά 12% (€1.273,4 εκατομ. προϋπολογισθείσες δαπάνες για το 2023), η οποία σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία οφείλεται στην έναρξη υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων, περιλαμβανομένων οδικών, κτιριολογικών και άλλων έργων, καθώς και στην προώθηση έργων που περιλαμβάνονται στο εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας,

¹⁴ Πίνακες με συγκριτική ανάλυση των προβλεπόμενων δαπανών και εσόδων περιλαμβάνεται στο Μέρος Δ της παρούσας έκθεσης.

- μείωση των δαπανών εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους κατά 21,5% (€1.914,5 εκατομ. προϋπολογισθείσες δαπάνες για το 2023).

β. Σε σχέση με τη γενικότερη πορεία της οικονομίας εκ μέρους των μελών της επιτροπής εκφράστηκαν γενικότερες απόψεις, οι οποίες συνοψίζονται ως ακολούθως:

- **Όλα τα μέλη της επιτροπής**, αναγνωρίζουν τις δύσκολες συνθήκες τις οποίες αντιμετώπισε και συνεχίζει να αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία, συνεπεία των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού και του πολέμου στην Ουκρανία. Αναγνωρίζουν επίσης την αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τις προβλέψεις πάνω στις οποίες βασίζεται ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2023, η οποία προκαλείται από τις πρόσφατες αυξήσεις των βασικών επιτοκίων από την ΕΚΤ, τον υψηλό πληθωρισμό, τις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και άλλων αγαθών. Παράλληλα αναγνωρίζουν τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των εν λόγω παραγόντων στο κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους και στα δημόσια οικονομικά.
- **Η πλειοψηφία των μελών της επιτροπής** εκφράζει την ανησυχία της ως προς τις επιπτώσεις των εξαιρετικά υψηλών επιπέδων πληθωρισμού στην αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, στα δημόσια οικονομικά και στην οικονομία γενικότερα, παρόλο που σε ευρωπαϊκό επίπεδο γίνεται πρόβλεψη για αποκλιμάκωση του προβλήματος από το έτος 2023.
- **Ορισμένα μέλη της επιτροπής** εκφράζουν την ευαρέσκειά τους για τα ισχυρά δημοσιονομικά και αναπτυξιακά περιθώρια που παραδίδει η παρούσα κυβέρνηση, τονίζοντας τη σημαντικότητα διατήρησης περιθωρίων ασφαλείας, λόγω της ύφεσης που ενδεχομένως να παρουσιάσουν μεγάλες οικονομίες σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο συνεπεία των κρατουςών συνθηκών. Υιοθετούν επίσης τη θέση του Υπουργού Οικονομικών για τη συνέχιση των πλεονασμάτων στο δημοσιονομικό ισοζύγιο, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της περαιτέρω μείωσης του δημόσιου χρέους. Επισημαίνουν περαιτέρω ότι, η

καλή δημοσιονομική κατάσταση που παρατηρείται είναι αποτέλεσμα του υψηλού επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης που καταγράφεται κατά το έτος 2022.

- **Μέλη της επιτροπής** τονίζουν την ανάγκη διαφύλαξης των δημοσιονομικών πλαισίων και της οικονομικής σταθερότητας, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της χώρας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την ανάγκη επιτάχυνσης του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας, δεδομένων των σοβαρών προκλήσεων που καλείται να αντιμετωπίσει η χώρα τα επόμενα έτη. Επισημαίνουν παράλληλα το ενδεχόμενο επανεξέτασης υφιστάμενων πολιτικών του κράτους, οι οποίες προωθήθηκαν προς αντιμετώπιση διαρθρωτικών προβλημάτων της οικονομίας, η αποτελεσματικότητα των οποίων κρίνεται επαρκής.
- **Μεταξύ των μελών της επιτροπής** εκφράζονται επιφυλάξεις για τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στους νέους, τα οποία αυξήθηκαν στο 17,6% κατά το 2022 σε σχέση με 17% για το 2021, για την άρση της δημοσιονομικής χαλάρωσης που επέτρεψε η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και για τις δημοσιονομικές και μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες στηρίζεται ο προϋπολογισμός για το 2023, οι οποίες κρίνονται αισιόδοξες δεδομένων των συνθηκών.
- **Μέλη της επιτροπής** εκφράζουν επίσης επιφυλάξεις σε σχέση με τα επίπεδα των κοινωνικών δεικτών, επισημαίνοντας ειδικότερα ότι οι τελευταίοι διαθέσιμοι δείκτες αφορούν σε προγενέστερα του έτους 2022 έτη και ως εκ τούτου δεν λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις των υψηλών πληθωριστικών πιέσεων στα νοικοκυριά.
- **Συνεπώς, μέλη της επιτροπής** εκφράζουν μεταξύ άλλων την ανάγκη αύξησης των κοινωνικών παροχών και της λήψης περαιτέρω μέτρων στήριξης της κοινωνίας για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του πληθωρισμού, των αυξήσεων στις τιμές των τιμών των ενεργειακών προϊόντων και των βασικών αγαθών,

καθώς και την ανάγκη προώθησης της εφαρμογής του σχεδίου «Ενοίκιο έναντι Δόσης» το ταχύτερο δυνατό.

γ. Σε σχέση με τον προϋπολογισμό για το 2023 εκφράζονται δισταγμένες απόψεις από τα μέλη της επιτροπής. Ειδικότερα, ορισμένα εξ αυτών εκφράζουν την άποψη ότι αδυνατεί να προωθήσει ένα βιώσιμο και δικαιότερο μοντέλο ανάπτυξης της οικονομίας, καθώς και πολιτικές ουσιαστικής ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους και διαφόρων τομέων της οικονομίας, όπως της έρευνας, της τεχνολογίας, της παιδείας και του πολιτισμού. Σημειώνουν παράλληλα ότι, αποτελεί ένα προϋπολογισμό, ο οποίος δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των πολιτών, ειδικότερα των χαμηλομεσαίων στρωμάτων της κοινωνίας, των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και δεν αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που αφορούν στην ακρίβεια, στην ενεργειακή κρίση και στα ψηλά επιτόκια. Σε αντίθεση, άλλα μέλη της επιτροπής εκφράζουν την άποψη ότι ο προτεινόμενος προϋπολογισμός θα συμβάλει στην ενίσχυση της κυπριακής οικονομίας.

Η επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα έχουν κατατεθεί ενώπιόν της καταλήγει στα ακόλουθα:

- Η κυπριακή οικονομία, όπως και η ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία, περιβάλλονται από συνθήκες αβεβαιότητας. Επιθυμία όλων των πλευρών είναι η συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας σε υγιείς βάσεις και η εξομάλυνση, το συντομότερο δυνατό, των επιπτώσεων που επέφερε στην κυπριακή οικονομία η υγειονομική κρίση και ο πόλεμος στην Ουκρανία.
- Οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της κυπριακής οικονομίας, σύμφωνα με τις προβλέψεις της κυβέρνησης παρουσιάζονται θετικές, περιβάλλονται ωστόσο από μεγάλη αβεβαιότητα λόγω των κρατουσών συνθηκών.
- Η βιώσιμη ανάπτυξη της οικονομίας, ο περαιτέρω περιορισμός του δημόσιου χρέους, η επίτευξη δημοσιονομικού πλεονάσματος, η προστασία του βιοτικού

επιπέδου των πολιτών από τις πληθωριστικές πιέσεις και η διασφάλιση της ευημερίας των πολιτών πρέπει να αποτελούν τις κυριότερες προτεραιότητες πολιτικής της κυβέρνησης.

- Η προώθηση της πράσινης οικονομίας, του ψηφιακού μετασχηματισμού, της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και η υλοποίηση σημαντικών αναπτυξιακών έργων εκτιμάται ότι θα βοηθήσουν στην αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας.
- Η βέλτιστη αξιοποίηση των εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα των εργαλείων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού και του πολέμου στην Ουκρανία θα συμβάλουν στη βελτίωση της οικονομίας και της απασχόλησης.

5. Εισήγηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων, η επιτροπή με την παρούσα έκθεσή της υποβάλλει τον υπό συζήτηση προϋπολογισμό και τις προτεινόμενες από την κυβέρνηση τροποποιήσεις αυτού στην ολομέλεια του σώματος, για σκοπούς λήψης τελικής απόφασης σε σχέση με την έγκριση ή απόρριψη αυτού.

Ταυτόχρονα, επιφυλάσσει το δικαίωμα των μελών της, καθώς και των υπόλοιπων βουλευτών για την υποβολή τροπολογιών στο στάδιο της κατά Κεφάλαιο και ομάδα/υποομάδα δαπανών ψήφησης σε νόμο.

Σημειώνεται ότι, οι τελικές θέσεις όλων των κοινοβουλευτικών πλευρών αναμένεται να διατυπωθούν κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού στην ολομέλεια του σώματος.

Τέλος, η επιτροπή σημειώνει ότι υποβάλλοντας με την παρούσα έκθεσή της τον υπό συζήτηση προϋπολογισμό στην ολομέλεια του σώματος για συζήτηση, επιφυλάσσεται ως προς τα τελικά του μεγέθη, τα οποία ενδέχεται να διαφοροποιηθούν στη βάση περικοπών ειδικών κονδυλίων, όπως και της τελικής διαμόρφωσης των συνολικών δαπανών, υπό το

φως της έγκρισης ή απόρριψης τροποποιήσεων σε αυτόν, οι οποίες κατατέθηκαν ή ενδέχεται να κατατεθούν εκ μέρους της κυβέρνησης ή/και βουλευτών.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Δεκέμβριος 2022

Αρ. Φακ.: 23.01.063.166-2022

Στ. Κουσιάππα
Γραμματεία Κοινοβουλευτικής Επιτροπής
Οικονομικών και Προϋπολογισμού

ΜΕΡΟΣ Β

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ 2023

(Οι θέσεις όλων των κοινοβουλευτικών πλευρών που περιλαμβάνονται στο παρόν Παράρτημα δεν έχουν υποστεί γλωσσική ή άλλη επεξεργασία.)

- A. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού
- B. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις
- Γ. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος
- Δ. Παρατηρήσεις του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου
- Ε. Παρατηρήσεις του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ
- ΣΤ. Παρατηρήσεις Δημοκρατικής Παράταξης - Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων

A. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού

Η διαδικασία ψήφισης του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2023 συμπίπτει με την ολοκλήρωση της δεκαετούς διακυβέρνησης του προέδρου Νίκου Αναστασιάδη και ουσιαστικά σηματοδοτεί και επιβεβαιώνει την ισχυρή ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας και την αποτελεσματική διαχείριση σοβαρών οικονομικών κρίσεων. Στην αρχή αυτής της περιόδου η κυπριακή οικονομία βρισκόταν βυθισμένη σε βαθιά ύφεση και η ανεργία βρισκόταν στο 17%. Το τραπεζικό σύστημα ήταν υπό κατάρρευση οδηγώντας στο κούρεμα καταθέσεων σε δύο τράπεζες. Τα δημόσια οικονομικά, μετά από διαδοχικούς ελλειμματικούς προϋπολογισμούς, ήταν εξαντλημένα. Η χώρα είχε υποστεί διαδοχικές υποβαθμίσεις και ήταν αποκλεισμένη από τις διεθνείς αγορές αδυνατώντας να χρηματοδοτήσει τις ανάγκες της. Σειρά νέων φορολογιών και περικοπών στο κράτος πρόνοιας και είχαν προκαλέσει ακόμη μεγαλύτερη επιβάρυνση για τους πολίτες.

Μέσα από τη συλλογική προσπάθεια της κοινωνίας μας αλλά και μέσα από ορθές πολιτικές τη κυβέρνησης, η οικονομία της Κύπρου κατέγραψε γρήγορη και ισχυρή ανάκαμψη. Από το 2015 μέχρι σήμερα - με εξαίρεση το έτος 2020 όταν η οικονομική δραστηριότητα περιορίστηκε λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας- η Κύπρος καταγράφει διαδοχικούς ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης που προσεγγίζουν το 6%. Ως αποτέλεσμα της ισχυρής αναπτυξιακής δυναμικής διαπιστώνουμε τα ακόλουθα:

- Παρά τις πιέσεις της πανδημίας η αγορά εργασίας έχει ισχυροποιηθεί και βρίσκεται στα όρια της πλήρους απασχόλησης ενώ το διαθέσιμο εισόδημα έχει αυξηθεί και ο κίνδυνος φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού έχει μειωθεί στο χαμηλότερο σημείο όλων των εποχών.
- Τα δημόσια οικονομικά έχουν ισχυροποιηθεί με αυστηρή προσήλωση στην αρχή των ισοσκελισμένων ή και πλεονασματικών προϋπολογισμών. Το δημόσιο χρέος έχει μειωθεί κάτω από το 90% και το κόστος δανεισμού είναι μειωμένο, οδηγώντας σε ανάλογη μείωση πληρωτέων τόκων.

- Το τραπεζικό σύστημα επίσης έχει ισχυροποιηθεί, η κεφαλαιουχική επάρκεια, η ρευστότητα και φερεγγυότητα έχουν ενισχυθεί δραστικά με αποτέλεσμα οι καταθέσεις των πολιτών να είναι διασφαλισμένες. Τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν μειωθεί και τα εναπομείναντα έχουν μεταφερθεί εκτός τραπεζικού συστήματος.
- Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω η κυπριακή οικονομία έλαβε διαδοχικές αναβαθμίσεις και βρίσκεται από το 2018 στην επενδυτική βαθμίδα, επιτρέποντας την άνετη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές γεγονός που αποδείχθηκε σωτήριο κατά τη διάρκεια της πανδημίας.
- Η κυβέρνηση επέδειξε γρήγορα αντανακλαστικά και με την έναρξη της πανδημίας εφάρμοσε ένα άνευ προηγουμένου πρόγραμμα στήριξης των πολιτών διασφαλίζοντας την κοινωνική συνοχή. Σημαντικά μέτρα στήριξης λαμβάνονται και σήμερα με δεδομένες τις εξωγενείς πληθωριστικές πιέσεις.
- Κατέστη παράλληλα εφικτή η παραχώρηση φορολογικών ελαφρύνσεων και κινήτρων, η ενίσχυση του κοινωνικού κράτους με μέτρα όπως το ΓεΣΥ, το ΕΕΕ και ο Εθνικός Κατώτατος Μισθός αλλά και η υλοποίηση σημαντικών επενδύσεων σε έργα υποδομής, σε πανεπιστημιακές υποδομές, και στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Ο προτεινόμενος από την κυβέρνηση κρατικός προϋπολογισμός για το 2023 διασφαλίζει τη σταθερότητα και τη συνέχεια, με δεδομένη την έντονη αβεβαιότητα που εξακολουθεί να χαρακτηρίζει τη διεθνή και την ευρωπαϊκή οικονομία. Παρά την ισχυροποίηση της οικονομίας δεν θα πρέπει να θεωρούνται δεδομένα όλα όσα έχουμε κατακτήσει τα τελευταία χρόνια. Είναι συνεπώς διπλά σημαντικό το γεγονός ότι - παρά το ότι διανύουμε προεκλογική περίοδο – η κυβέρνηση παραμένει προσυλωμένη στην συνετή διαχείριση των δημοσίων οικονομικών και καταθέτει για άλλη μια χρονιά ένα απόλυτα ισοσκελισμένο προϋπολογισμό. Ο ισοσκελισμένος προϋπολογισμός είναι η ασπίδα προστασίας της οικονομίας μας σε αυτή τη δύσκολη περίοδο αλλά και το μέσο που διασφαλίζει τη δυνατότητα του κράτους να συνεχίζει να εφαρμόζει την αναπτυξιακή και κοινωνική του πολιτική.

Αξιοσημείωτο όμως είναι και το γεγονός ότι ο ισοσκελισμός των δημοσίων οικονομικών δεν είναι αποτέλεσμα ούτε φορολογικών επιβαρύνσεων, ούτε περιορισμού των δημοσίων δαπανών, αλλά αποτέλεσμα της ισχυρής οικονομικής δραστηριότητας που αποφέρει αυξημένα δημόσια έσοδα. Οι δημόσιες δαπάνες είναι αυξημένες χωρίς όμως να παραβιάζονται τα όρια ασφαλείας του κράτους. Μέσα από τα αυξημένα περιθώρια του προϋπολογισμού υλοποιούνται οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με έμφαση στην ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση. Αυξημένες είναι γενικότερα τόσο οι αναπτυξιακές όσο και οι κοινωνικές δαπάνες, ενώ σε υλοποίηση βρίσκεται το μεγαλύτερο πρόγραμμα εξοπλιστικής αναβάθμισης της Εθνικής Φρουράς της τελευταίας εικοσαετίας.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, αναγνωρίζοντας την ανάγκη της συνετής και αξιόπιστης οικονομικής πολιτικής αλλά και την ανάγκη για σταθερότητα και συνέχεια τοποθετείται θετικά και θα στηρίξει τον προτεινόμενο κρατικό προϋπολογισμό.

B. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Η αξιοποίηση διεθνών συγκυριών βοήθησε την ανάπτυξη το 2022 αλλά –χωρίς ουσιαστική αλλαγή πολιτικών και φιλοσοφίας στο εσωτερικό- η οικονομία αναμένεται να επιβραδύνει το 2023 και θα συνεχίσει να αναπαράγει τις κοινωνικές και εισοδηματικές ανισότητες.

Η ουσιαστική ύφεση της πανδημίας και η σταδιακή επάνοδος της οικονομίας σε πλήρη δραστηριότητα οδήγησε σε θετικούς ρυθμούς στις πλείστες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά αντιστοιχία στην Κύπρο, η αποκατάσταση της εισροής τουριστών και η αυξημένη ιδιωτική κατανάλωση οδήγησαν σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2022. Ωστόσο, οι υψηλές τιμές της ενέργειας, σε συνδυασμό με μια γενική αποδυνάμωση της οικονομίας της ΕΕ, επηρεάζουν τις οικονομικές προοπτικές της χώρας. Τα πρωτόγνωρα φαινόμενα πληθωρισμού (που είχαν εμφανιστεί από το δεύτερο εξάμηνο του 2021) σε συνδυασμό με την αποσπασματική και υποτονική παρέμβαση του Κράτους για στήριξη της οικονομίας, αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά το ρυθμό ανάπτυξης για το 2023 και θα πιέσουν ακόμα περισσότερο το διαθέσιμο εισόδημα των εργαζομένων. Σημαντικοί καθοδικοί κίνδυνοι για τις προοπτικές ανάπτυξης παραμένουν και λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με τις οικονομικές επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία και των κυρώσεων που επιβλήθηκαν από τη Δύση.

Παράλληλα το οικονομικό μοντέλο της χώρας συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντικές στρεβλώσεις και παθογένειες, που επιδρούν καθοριστικά στο βιοτικό επίπεδο της κοινωνίας. Η κατανομή του παραγόμενου πλούτου παραμένει άνιση και διατηρεί την πορεία αντιστροφής των όρων κεφαλαίου – εργασίας που έχει ξεκινήσει τα προηγούμενα χρόνια της διακυβέρνησης Αναστασιάδη – Συναγερμού. Χαρακτηριστικό της αντίφασης ανάμεσα στους θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης και τον καταμερισμό των εισοδημάτων είναι το γεγονός ότι το 2021 η Κύπρος κατείχε το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων που υπέστησαν μείωση απολαβών από όλες τις χώρες της ΕΕ. Στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του αναπτυξιακού

μοντέλου, η Κύπρος συνεχίζει να κατέχει μια από τις χειρότερες επιδόσεις στο τομέα της διακυβέρνησης και των διαρθρωτικών αλλαγών, που επιδρούν άμεσα στις προοπτικές ανάπτυξης για το μέλλον. Η επίτευξη περιβαλλοντικά βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης εξακολουθεί επίσης να αποτελεί βασική πρόκληση.

Χωρίς ουσιαστικό επανασχεδιασμό του αναπτυξιακού μοντέλου η χώρα θα συνεχίσει να εξαρτάται από συγκυριακούς-πρόσκαιρους παράγοντες και θα έχει μεγάλη εξάρτηση από τις διεθνείς οικονομικές εξελίξεις, χαρακτηριστικά που δεν συνάδουν με ένα βιώσιμο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης.

Το 2022 αποτελεί επίσης χρονιά ορόσημο για τις αυξήσεις τιμών στα βασικά αγαθά και την ενέργεια.

Σε συνδυασμό με την καθήλωση στα εισοδήματα των εργαζομένων, τα επίπεδα ρεκόρ που καταγράφει ο πληθωρισμός στην Κύπρο σηματοδοτούν την μείωση του βιοτικού επιπέδου για την πλειοψηφία της κοινωνίας και την ένταση της οικονομικής ανασφάλειας. Είναι σαφές ότι απέναντι σε αυτή την ιδιαίτερα δύσκολη κατάσταση που αντιμετωπίζουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις καταγράφεται η αδυναμία της κυβέρνησης όχι μόνο να αντιμετωπίσει τα διαρθρωτικά προβλήματα στην ενέργεια αλλά και να προσφέρει μέτρα ανακούφισης.

Διεθνώς, η εξελισσόμενη ενεργειακή κρίση διαφαίνεται πως θα έχει και βάθος και διάρκεια με αλυσιδωτές συνέπειες στην οικονομία. Οι αποφάσεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ για επέκταση της αύξησης των επιτοκίων θα εντείνει την εισοδηματική πίεση για τα μεσαία και χαμηλά εισοδηματικά στρώματα, χωρίς να αντιμετωπίζει τη βασικότερη πηγή του πληθωρισμού σήμερα που είναι αυξημένες τιμές ενέργειας.

Στο εσωτερικό, μια σειρά από λανθασμένες εκτιμήσεις και αποφάσεις έχουν φορτώσει στην κοινωνία το αυξημένο βάρος του πληθωρισμού. Η Κυβέρνηση Συναγερμού δεν έδρασε προληπτικά αναφορικά με την πολύ ψηλή τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος. Απέτυχε να εκτιμήσει σωστά το μέγεθος του προβλήματος και να ενεργήσει έγκαιρα για στήριξη της κοινωνίας. Αν και έχει αναγνωρίσει με μεγάλη καθυστέρηση το πρόβλημα, τα ημίμετρα και

οι παρεμβάσεις μιας πνοής που λήφθηκαν δεν ήταν αρκετά, την ώρα που η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών καταρρέει. Τέλος, εμποδίζει μέτρα που η αντιπολίτευση έχει εγκρίνει για στήριξη της κοινωνίας. Η Κύπρος είναι στη τέταρτη θέση από το τέλος σε ότι αφορά το ύψος των δημοσίων δαπανών για στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από το αυξημένο κόστος ενέργειας, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσαν οι Financial Times.

Ταυτόχρονα, μια σειρά κινδύνων αυξάνουν την πίεση για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

Το ιδιωτικό χρέος και ειδικότερα η διαχείριση των ΜΕΔ συνεχίζουν να αποτελούν τον βασικότερο κίνδυνο για το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων αλλά και για την οικονομία ευρύτερα. Τα εμπόδια που θέτει ο ΠτΔ για την προσωρινή προστασία της κύριας κατοικίας και της μικρής επαγγελματικής στέγης αλλά και η επιμονή της Κυβέρνησης Συναγερμού στην εφαρμογή ενός ετεροβαρούς νομοθετικού πλαισίου για τις εκποιήσεις εντείνουν την πίεση για μεταφορά περιουσιακών στοιχείων από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις προς τις τράπεζες και τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων (ΕΕΠ).

Παράλληλα, οι συνεχείς αυξήσεις των επιτοκίων από την ΕΚΤ μετά από έντεκα χρόνια βάζουν τέλος στην περίοδο των αρνητικών επιτοκίων στην Ευρωζώνη και περιορίζουν το διαθέσιμο εισόδημα των δανειοληπτών. Από την άλλη οι τράπεζες, θα επωφεληθούν σημαντικά καταγράφοντας αυξήσεις στα κέρδη τους.

Στην αγορά εργασίας, οι ονομαστικοί μισθοί αν και καταγράφουν οριακή αύξηση, αν υπολογιστεί η πραγματική αγοραστική δύναμη των μισθών υπάρχει ακόμα σοβαρό έλλειμμα σε σχέση με τα επίπεδα πριν από την κρίση. Η θεσμοθέτηση κατώτατου μισθού, θα μπορούσε να αποτελέσει εργαλείο αντιστροφής των συνθηκών εργασίας για μια μεγάλη μερίδα των εργαζομένων εφόσον το διάταγμα και οι ρυθμίσεις που έχει αποφασίσει η κυβέρνηση δεν ήταν ετεροβαρής, και προστάτευαν βασικά δικαιώματα όπως η ΑΤΑ,

υιοθετώντας -αρχής γενομένης από τον κατώτατο μισθό- τη θέση αρχής για καθολική εφαρμογή και πλήρη αποκατάσταση της.

Αναφορικά με τις κοινωνικές συνθήκες, το βασικότερο πρόβλημα είναι η ενεργειακή φτώχεια. Το ποσοστό του πληθυσμού που δεν είναι σε θέση να θερμάνει επαρκώς τα σπίτια του συγκαταλέγεται στα υψηλότερα στην ΕΕ και υπερβαίνει κατά πολύ τον μέσο όρο της ΕΕ. Ταυτόχρονα, οι κοινωνικές συνθήκες σε επιμέρους ομάδες του πληθυσμού παραμένουν πολύ δύσκολες. Ιδιαίτερα για του συνταξιούχους, η επιμονή της κυβέρνησης για διατήρηση του άδικου και ισοπεδωτικού πέναλτι του 12% για όσους αφυπηρετούν στα 63 αλλά και η ύπαρξη πολύ χαμηλών συντάξεων για ένα μεγάλο μέρος των συνταξιούχων, καθιστούν πολύ δύσκολες τις συνθήκες διαβίωσης της τρίτης ηλικίας.

Η εικόνα που θέλει να δώσει η κυβέρνηση με την κατάθεση του προϋπολογισμού του 2023 είναι ότι όλα βαίνουν καλώς στην οικονομία. Ωστόσο, αυτή η εικόνα είναι σε ευθεία αντίθεση τόσο με τις διεθνείς εκτιμήσεις για τις ευρωπαϊκές οικονομίες όσο και με την πραγματική εικόνα που παρουσιάζει σήμερα η κυπριακή οικονομία.

Τα υπερβολικά πλεονάσματα στον προϋπολογισμό του 2023 είναι σε ευθεία αντίθεση με την αυξανόμενη αβεβαιότητα και ανασφάλεια που νιώθει η κοινωνία. Η κυβέρνηση επιλέγει την διατήρηση ψηλών πλεονασμάτων που προέρχονται από τη αφαίρεση εισοδημάτων (αυξημένα έσοδα από φορολογία λόγω πληθωρισμού) από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις αντί την εφαρμογή πολιτικών στήριξης της κοινωνίας. Η συνολική αύξηση των δαπανών δεν μεταφράζεται μέσα από τον προϋπολογισμό σε επιπλέον στήριξη της κοινωνίας για αντιμετώπιση της ακρίβειας αλλά περιορίζεται σε διόγκωση λειτουργικών εξόδων και σε συμπερίληψη προβλέψεων για έργα που στο τέλος δεν υλοποιούνται.

Σε αυτές τις οικονομικές συνθήκες μια σειρά ζητημάτων παραμένουν σε εκκρεμότητα και συναντούν την αναληψία της κυβέρνησης και την αδυναμία της να αναλάβει δράση στα πλαίσια συζήτησης και κατάθεση του Προϋπολογισμού στη Βουλή ώστε να λύσει ουσιαστικά προβλήματα της οικονομίας:

1. Οι προτάσεις που εγκρίθηκαν από τη Βουλή για αντιμετώπιση της ακρίβειας και εκκρεμούν στο Ανώτατο
2. Οι προτάσεις νόμου του ΑΚΕΛ για φορολόγηση υπερκερδών στον τομέα της ενέργειας
3. Η απουσία ελέγχου στην αγορά καυσίμων και τα φαινόμενα αισχροκέρδειας
4. Τα προβλήματα που προκύπτουν από την αύξηση των επιτοκίων και η ανυπαρξία πολιτικής βούλησης από την κυβέρνηση για στήριξη των δανειοληπτών
5. Η ανάγκη να υπάρξει ουσιαστική προστασία των δανειοληπτών από τις καταχρηστικές ρήτρες και τις παράνομες χρεώσεις
6. Τα ευρύτερα ζητήματα που συνδέονται με την εργασία και η απουσία πολιτικής βούλησης για την αποκατάσταση των συντάξεων, με την διατήρηση της επιβολής πέναλτι 12% σε όσους επιλέγουν να αφυπηρητήσουν στα 63
7. Οι καθυστερήσεις στην επιδοματική πολιτική του κράτους και η αναπροσαρμογή στο ύψος των επιδομάτων
8. Η απουσία ολοκληρωμένης στεγαστικής πολιτικής, ιδιαίτερα στα μεγάλα αστικά κέντρα
9. Η μη υλοποίηση της δέσμευσης που ανέλαβε κατά την περσινή συζήτηση του προϋπολογισμού ο Υπουργός Οικονομικών για προώθηση της φορολογικής μεταρρύθμισης εντός τους έτους
10. Η ανυπαρξία στήριξης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Συμπερασματικά, ο τελευταίος προϋπολογισμός της διακυβέρνησης Αναστασιάδη δεν διαφοροποιεί την πολιτική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες που ακολούθησε όλο το προηγούμενο διάστημα. Η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης συνεχίζει να θέτει ως προτεραιότητα την εξυπηρέτηση των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων σε βάρος του λαού, στερώντας την προοπτική για τις επόμενες γενεές. Η αστοχία εκτίμησης και έγκαιρης ανάληψης δράσης σε τρέχοντα οικονομικά προβλήματα και η απουσία πολιτικών

αποτελεσματικής στήριξης της κοινωνίας αποτυπώνουν την ανάγκη για αλλαγή στην οικονομική διακυβέρνηση της χώρας.

Στη βάση των πιο πάνω το ΑΚΕΛ θα καταψηφίσει τον Προϋπολογισμό της κυβέρνησης Αναστασιάδη-Συναγερμού.

Γ. Παρατηρήσεις της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος

Ο Προϋπολογισμός του 2023 εκπονήθηκε υπό το καθεστώς της αβεβαιότητας που προκαλεί η παγκόσμια οικονομική κρίση, συνεπεία του πολέμου στην Ουκρανία, σε συνάρτηση με την παγκόσμια υγειονομική κρίση. Οι αλυσιδωτές επιπτώσεις έχουν επιφέρει διεθνείς αυξήσεις στις τιμές της ενέργειας και των αγαθών. Η πορεία της οικονομίας παρουσιάζει ανάκαμψη σε σχέση με την αντίστοιχη σημαντική ύφεση του 2021, αλλά σε σχέση με το 2019 υπάρχει σημαντική οπισθοδρόμηση, συνεπεία των μέτρων στήριξης για αναχαίτιση της πανδημίας. Σε κάθε περίπτωση, η κατάσταση στην οικονομία παραμένει ευάλωτη, τόσο σε δημοσιονομικό επίπεδο, όσο και στην πραγματική οικονομία.

Οι τρέχουσες διεθνείς εξελίξεις, οι οποίες προκαλούν έξαρση στην παγκόσμια ζήτηση, σε συνδυασμό με την πρόσκαιρη αδυναμία να υπάρξει αντίστοιχη προσφορά σε αγαθά και ενέργεια, οδηγούν σε αύξηση του πληθωρισμού, η οποία έχει άμεσο αντίκτυπο στα νοικοκυριά και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ενώ οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προωθούν χαλαρώσεις προς τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να αναχαιτιστεί η ακρίβεια και να απορροφηθούν οι κραδασμοί στην πραγματική οικονομία, η κυβέρνηση παρουσιάζεται απρόθυμη να προωθήσει μέτρα τα οποία θα αντισταθμίσουν τις συνέπειες της ακρίβειας.

Η Κύπρος, ως χώρα πλήρως εξαρτημένη από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων, σε συνάρτηση με την έλλειψη στρατηγικής για αναπλήρωσή τους από τις ΑΠΕ, καθίσταται πολύ πιο ευάλωτη στον εισαγόμενο πληθωρισμό, ο οποίος βρίσκεται πλέον σε όλες τις εκφάνσεις της οικονομίας.

Τα αποτελέσματα της τουριστικής βιομηχανίας για την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του 2022 παρουσιάζουν ανάκαμψη σε σχέση με το 2021. Σε αντίθεση όμως με το 2019, το οποίο θεωρείται ως έτος κανονικότητας, η μείωση αγγίζει το 25%, γεγονός που θα πρέπει να μας ανησυχεί, αφού ο τουρισμός είναι η σημαντικότερη πηγή εσόδων για την κυπριακή οικονομία.

Η τουριστική βιομηχανία, ως ο ακρογωνιαίος λίθος των εσόδων μας, έχει ταρακουνηθεί από την πανδημική κρίση αλλά και την κατακόρυφη αύξηση του κόστους στις διεθνείς μεταφορές. Παρά το γεγονός ότι ως τουριστικός προορισμός η Κύπρος έδειξε ότι έχει ισχυρά αντανakλαστικά, εντούτοις το καλοκαίρι του 2023 αναμένεται ότι θα έχει αυξημένο ανταγωνισμό από τις γειτονικές αγορές που διαρκώς βελτιώνουν τις υπηρεσίες τους και μειώνουν τις τιμές τους. Ειδικότερα, θα πρέπει να έχουμε υπόψη ότι η νομισματική κρίση στην Τουρκία ενδεχομένως να αυξήσει τις τουριστικές ροές, λόγω του χαμηλού κόστους στα προσφερόμενα πακέτα.

Ως Κύπρος θα πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση. Η προσέλκυση νέων αγορών, η ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών μας και ο πολυθεματικός τουρισμός σε συνδυασμό με την έξυπνη προώθηση της Κύπρου πέραν των παραδοσιακών μεθόδων προβολής, θα πρέπει να είναι στους βασικούς πυλώνες της κυβερνητικής πολιτικής. Η προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού και η οικονομική στήριξη περιοχών οι οποίες βρίσκονται εκτός εποχικότητας θα επιμηκύνουν την τουριστική περίοδο και θα επιφέρουν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας στην ύπαιθρο αλλά και στα υπόλοιπα αστικά κέντρα.

Τραπεζικός τομέας:

Ο συνολικός αριθμός των δανειακών χαρτοφυλακίων των τραπεζών ανέρχεται στα €28,5 δις ευρώ κατά τον Αύγουστο του 2022. Οι Μη Εξυπηρετούμενες χορηγήσεις ανέρχονται στα €2,9 δις. Το ποσοστό των ΜΕΧ βρίσκεται πολύ μακριά από τον στόχο που υποδεικνύεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και ο οποίος ορίζεται στο 5-7% ώστε να θεωρείται το τραπεζικό σύστημα εύρωστο και υποστηρικτικό στην πραγματική οικονομία.

Ο κυπριακός τραπεζικός τομέας εξακολουθεί να παρουσιάζει έναν από τους ψηλότερους δείκτες στα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια στην Ευρώπη (δεύτερη θέση), ενώ τόσο ο ιδιωτικός όσο και ο δημόσιος τομέας διατηρούν μεγάλα χρέη.

Παρά το γεγονός ότι τα τραπεζικά ιδρύματα έχουν απομochλεύσει σημαντικό αριθμό δανείων, εντούτοις συνεχίζουν να διατηρούν σημαντικό αριθμό Μη Εξυπηρετούμενων

Χορηγήσεων στα χαρτοφυλάκιά τους. Η πώληση Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων από τα τραπεζικά ιδρύματα οδηγεί μεν σε εξυγίανση των τραπεζών, αλλά το πρόβλημα παραμένει στην πραγματική οικονομία, αφού σημαντικός αριθμός αναδιαρθρώσεων δεν κατέστη εφικτός. Ενδεικτική της καθυστέρησης είναι η πίεση που ασκεί η Κεντρική Τράπεζα στα τραπεζικά ιδρύματα για τις χρονοβόρες διαδικασίες των αναδιαρθρώσεων, οι οποίες θα πρέπει να αλλάξουν ώστε να αποφευχθεί η αύξηση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων αλλά και για να επιτραπεί στις βιώσιμες επιχειρήσεις να συνεχίσουν εύρυθμα τις εργασίες τους.

Τα εγχώρια νοικοκυριά και οι μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις (ΜΧΕ) εξακολουθούν να είναι υπερχρεωμένες, μολονότι τα πιο πρόσφατα στοιχεία υποδηλώνουν σταδιακή μείωση του χρέους τους. Οι φιλόδοξες προσπάθειες της εκτελεστικής εξουσίας για εφαρμογή του σχεδίου Εστία δεν έχουν φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Θεωρούμε ότι το νέο εργαλείο προστασίας των δανειοληπτών που αφορά το σχέδιο «Ενοίκιο έναντι Δόσης» είναι προς την ορθή κατεύθυνση, παρ' όλα αυτά η καθυστέρηση της εφαρμογής του ενισχύει τις ανησυχίες μας τη μη προστασία των ευάλωτων δανειοληπτών και της κύριας κατοικίας.

Η ύπαρξη ψηλού ιδιωτικού χρέους επηρεάζει αρνητικά την παροχή νέων δανείων με αρνητικό αντίκτυπο στα δημόσια φορολογικά έσοδα αλλά και στην ευρύτερη ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας, αφού ένας σημαντικός αριθμός συμπολιτών μας δεν έχει πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό.

Οι πρόσφατες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για αύξηση των δανειστικών επιτοκίων, με στόχο να αναχαιτιστούν οι μεγάλες πληθωριστικές τάσεις, είναι δυνατό να δημιουργήσουν στρεβλώσεις στα χαρτοφυλάκια των τραπεζικών ιδρυμάτων. Θα πρέπει τα τραπεζικά ιδρύματα να παρακολουθούν στενά τις μεταβολές των χαρτοφυλακίων τους και παράλληλα να εισαγάγουν εκείνα τα εργαλεία με τα οποία θα βοηθήσουν τους δανειολήπτες να ανταπεξέλθουν των υποχρεώσεών τους ώστε να μην παρατηρήσουμε φαινόμενα προηγούμενων χρόνων σε σχέση με τις Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις.

Σημαντικοί δείκτες:

Ο δείκτης ορίου φτώχειας για τα κυπριακά νοικοκυριά ανέρχεται στο πολύ υψηλό ποσοστό της τάξης του 13,8% και είναι εμφανές ότι τα κυπριακά νοικοκυριά έχουν σοβαρές υλικές στερήσεις. Το χρηματικό κατώτατο όριο έχει οριστεί στα €10.022. Με βάση το χρηματικό κατώτατο όριο ο δείκτης φτώχειας είναι πολύ πιο υψηλός για τις ηλικίες άνω των 65 ετών.

Ο δείκτης ανισότητας Gini για το τέλος του 2021 βρίσκεται στο 29,4%. Τα δεδομένα αυτά δεν συνυπολογίζουν τις επιπτώσεις από την αύξηση του πληθωρισμού, γεγονός το οποίο αναμένεται να διευρύνει την ανισότητα. Είναι ξεκάθαρο ότι σε περιόδους κρίσης η κατανομή του εισοδήματος παρουσιάζει σημαντική ανισότητα και θα πρέπει να χαραχθούν πολιτικές για άμεση σμίκρυνση της ψαλίδας.

Επισημαίνουμε δε την ανάγκη για τον εκσυγχρονισμό του τρίτου πυλώνα του συνταξιοδοτικού, ώστε να καθίσταται υποχρεωτική η δημιουργία ταμείων προνοίας σε όλο το φάσμα των ιδιωτικών επιχειρήσεων με κρατική στήριξη και φορολογικά κίνητρα προς τις επιχειρήσεις.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στην Κύπρο, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε σχέση με την περίοδο της οικονομικής κρίσης, το 18-20% των παιδιών ζει στο όριο της φτώχειας με ορατό τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Θα πρέπει η εκτελεστική εξουσία να εγκύψει σε αυτό το ευαίσθητο θέμα το οποίο επηρεάζει άμεσα την ποιότητα ζωής των παιδιών. Ο αντίκτυπος αυτός, μεταξύ άλλων, είναι άμεσα συνυφασμένος με την αποτελεσματική πρόσβαση στην εκπαίδευση των παιδιών.

Υπηρεσίες:

Ο τομέας των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών εξακολουθεί να βρίσκεται στο στόχαστρο ξένων αξιολογητών, οι οποίοι προσπαθούν με κάθε τρόπο να εμποδίσουν κεφάλαια τρίτων χωρών όπως η Ρωσική Ομοσπονδία, που διαχρονικά πραγματοποιούν επενδύσεις στην κυπριακή οικονομία. Θα πρέπει το κράτος να θωρακίσει τον χρηματοοικονομικό τομέα, αφού η πιθανή καθήλωσή του είναι δυνατό να επιφέρει πλήγμα στην πραγματική οικονομία.

Έχουμε την άποψη ότι η εκτελεστική εξουσία θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες για νέες συνεργασίες στο επίπεδο των εμπορικών συμφωνιών με άλλες χώρες, που θα προκύψουν νέες αγορές για τον τομέα των χρηματοοικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών.

Ρυθμός ανάπτυξης:

Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας βρίσκεται σε θετικά επίπεδα και αναμένεται να φτάσει μεταξύ 5,5% και 6% σε ετήσια βάση και αυτό οφείλεται στην εν μέρει επιστροφή στην κανονικότητα μετά τα απαντωτά lock down τα οποία σταμάτησαν την οικονομική δραστηριότητα το 2020 και το 2021.

Δημοσιονομικοί κίνδυνοι:

Οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι για το έτος 2023 είναι σημαντικά επιφορτισμένοι, αφού πέραν των προβλέψεων που αφορούν τις διαχρονικές παθογένειες της οικονομίας, θα πρέπει να συνυπολογιστούν οι επιπτώσεις της κρίσης της πανδημίας ειδικότερα όσον αφορά το δυσμενές σενάριο.

- Απώλεια δημοσιονομικών εσόδων λόγω μείωσης στην οικονομική δραστηριότητα από την εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού.
- Αύξηση δαπανών για στήριξη της οικονομίας σε περίπτωση επαναφοράς μέτρων συγκράτησης της εξάπλωσης (lock down).
- Η παρατεταμένη ρωσοουκρανική κρίση δημιουργεί προβλήματα και αυξήσεις σε βασικά εισαγωγικά προϊόντα, καθώς επίσης και συνολική αστάθεια, γεγονός το οποίο οδηγεί σε αβεβαιότητα με αποτέλεσμα την επιβράδυνση των επενδύσεων. Είναι αδήριτη ανάγκη όπως η εκτελεστική εξουσία λάβει σοβαρά μέτρα στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ώστε να μη βρεθούν σε συμπληγάδες λόγω του αυξημένου κόστους παραγωγής. Κατά τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να ληφθούν μέτρα στήριξης για τις όποιες βιομηχανικές μονάδες έχουν απομείνει στην Κύπρο, για την ανάπτυξη των οποίων τα τελευταία χρόνια δεν υπήρχαν καθόλου κίνητρα.

- Τα μέτρα που έχουν λάβει τα τραπεζικά ιδρύματα για αύξηση των δανειστικών επιτοκίων για αναχαίτιση του πληθωρισμού είναι δυνατόν να επιφέρουν επιβραδυντικές τάσεις στις επενδύσεις αλλά και να εμφανιστούν σημάδια στασιμοπληθωρισμού.
- Δικαστικές αποφάσεις που είναι σε εκκρεμότητα εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας κυρίως σε σχέση με τις αποφάσεις της πολιτείας για αποκοπές στις απολαβές των εργαζομένων και συνταξιούχων του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα.
- Καταβολή, εκ μέρους του κράτους, ποσών που αφορούν κυβερνητικές εγγυήσεις που δόθηκαν προς τρίτους.
- Κινδύνους που ελλοχεύουν στο τραπεζικό σύστημα, όπως ψηλός δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων και περαιτέρω αύξηση του δείκτη, απόρροια των επιπτώσεων από τη συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας ελέω της πανδημίας.
- Αρνητικές οικονομικές επιδόσεις των κρατικών οργανισμών, των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.
- Προκλήσεις και υπέρμετρες δαπάνες που προκύπτουν από τη μη εύρυθμη λειτουργία του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ).
- Προκλήσεις και υπέρμετρες δαπάνες που ενδέχεται να προκύψουν από την αυξημένη ροή μεταναστών.

Δημόσιο Χρέος:

Οι εκτιμήσεις για μείωση του Δημόσιου Χρέους που θα φτάσει στο 89,3% επί του ΑΕΠ στο τέλος του 2022 είναι μια πολύ θετική εξέλιξη, αφού η κυπριακή οικονομία φαίνεται να αντέχει στους εξωγενείς κλυδωνισμούς.

Δ. Παρατηρήσεις του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου

Στασιμότητα και αστάθεια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της Κυπριακής οικονομίας σήμερα.

Η δική μας οικονομική θεώρηση έχει ως βάση την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσω κρατικών πρωτοβουλιών και ενθάρρυνσης επενδύσεων από επιχειρηματίες. Αυτόματα θα μείωνε τις παροχές του Κράτους σε επιδόματα πρόνοιας και θα αύξανε τις συνεισφορές των πολιτών προς το Κράτος.

Όσον αφορά τον τραπεζικό τομέα για μία ακόμη χρονιά συνεχίζουμε από εκεί που μας αφήνει και το 2022. Το τραπεζικό σύστημα έχει στα χέρια του υπερεξουσίες που του εκχωρήθηκαν από το Κοινοβούλιο με αποτέλεσμα την εξαθλίωση ολοένα και περισσότερων συμπατριωτών μας. Αρκετοί δανειολήπτες βρίσκονται στο χείλος του γκρεμού, με την Κυβέρνηση να εφαρμόζει πολιτικές που ευνοούν τις Τράπεζες και όχι τους πολίτες. Ως ΕΛΑΜ έχουμε καταθέσει αρκετές προτάσεις για την προστασία των δανειοληπτών και την μείωση των κόκκινων δανείων, χωρίς όμως η Πολιτεία να τις εφαρμόσει. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα το Τραπεζικό σύστημα να λειτουργεί αυθαίρετα, αυταρχικά και προκλητικά. Όσον αφορά τους υπόλοιπους τομείς η δική μας φιλοσοφία είναι η ύπαρξη ενός Κοινωνικού Κράτους που:

- Θα επενδύει στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, κάτι που παραμέλησε τις τελευταίες δεκαετίες δίνοντας έμφαση στην παροχή υπηρεσιών. Θα προστατεύει τους εργαζόμενους και θα δίνει κίνητρα στους νέους ανθρώπους να εργαστούν στη χώρα και στον κλάδο τους.
- Θα στηρίζει τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, τους ανέργους, τους μονογονιούς, τα άτομα με αναπηρίες, τους πολύτεκνους, τις κυπριακές επιχειρήσεις που αφέθηκαν στο έλεος των πολυεθνικών.
- Θα στέκεται στο πλευρό των συνταξιούχων, των χαμηλοσυνταξιούχων που ταλαιπωρούνται μπροστά στην γραφειοκρατία της δημόσιας υπηρεσίας και των

αναπήρων/αιχμαλώτων πολέμου που είδαν τα τελευταία χρόνια αρκετά από τα ωφελήματα που δικαίως είχαν να χάνονται, όπως είναι η δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

- Θα ενισχύει το αξιόμαχο και την αποτρεπτική δυνατότητα της Εθνικής Φρουράς. Είναι θετικό ότι τα τελευταία χρόνια αυξάνονται οι δαπάνες προς ενίσχυση της Αμυντικής θωράκισης.
- Θα σταματήσει να σπαταλά εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ σε διαμονή, σίτιση, φιλοξενία παράνομων μεταναστών από τα χρήματα των φορολογουμένων. Όλα αυτά τα κονδύλια δεν προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά από ιδίους πόρους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ε. Παρατηρήσεις του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ

Η συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού για το 2023 γίνεται κάτω από το βάρος των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων, καθώς και της εργασιακής απορρύθμισης που προκάλεσε η πανδημία του κορωνοϊού και ο πόλεμος στην Ουκρανία αφού ταυτόχρονα έφερε στην επιφάνεια τις χρόνιες αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας. Αδυναμίες τις οποίες από την πλευρά της ΕΔΕΚ υποδεικνύαμε τα προηγούμενα χρόνια αλλά από τις εκάστοτε Κυβερνήσεις δεν υπήρχε η ανάλογη ανταπόκριση.

Χαρακτηριστικά στις παρατηρήσεις που υποβάλλαμε τονίζαμε την αναγκαιότητα οι προϋπολογισμοί να αλλάζουν φιλοσοφία. Να μην διαπνέονται από φιλοσοφία, η οποία να αποσκοπεί μόνο στην επίτευξη ποσοτικών και όχι και ποιοτικών στόχων, μέσα από τη συνέχιση της μονοσήμαντης διαχείρισης των πάγιων τομέων της οικονομίας, του κατασκευαστικού, του τουριστικού και των υπηρεσιών. Τομείς οι οποίοι όπως τονίζαμε είναι ιδιαίτερα εύθραυστοι, που επηρεάζονται από εξωγενείς και άρα μη ελεγχόμενους παράγοντες.

Υποδεικνύαμε την απουσία ποιοτικών μέτρων που θα προσέδιδαν στην κυπριακή οικονομία μακροοικονομική σταθερότητα.

Στον τουριστικό τομέα απουσιάζει η ανάπτυξη ποιοτικών μορφών όπως ο ιατρικός, ο συνεδριακός, περιβαλλοντικός, ο θρησκευτικός και ο αθλητικός με αποτέλεσμα να μην υπάρχει προσέλκυση τουριστών υψηλών εισοδημάτων.

Στον κατασκευαστικό τομέα επαναλήφθηκε το φαινόμενο της υπερθέρμανσης. Στο πλαίσιο του Επενδυτικού Προγράμματος Πολιτογραφήσεων οι κυβερνήσεις προχώρησαν σε παραχώρηση παρεκκλίσεων σε επιχειρηματίες για ανάπτυξη κυρίως ψηλών κτιρίων. Φυσικά, δεν διαφωνούμε με την ανέγερση ψηλών κτιρίων. Διαφωνούμε όμως με την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη. Αυτή θα έπρεπε να ήταν οριοθετημένη σε συγκεκριμένες περιοχές, να μην επηρεάζει αρνητικά το περιβάλλον και τους παρακείμενους πολίτες και να

διασφαλίζεται η δυνατότητα αποτελεσματικής αντιμετώπισης σε περιπτώσεις έκτακτης κατάστασης (φωτιά, σεισμός, εγκληματική ενέργεια) που ενδεχόμενα να προέκυπτε.

Η πανδημία του κορωνοϊού και το σκάνδαλο των πολιτογραφήσεων οδήγησαν σε κρίση του κατασκευαστικού τομέα με συνεπακόλουθο τις επιπτώσεις που βιώνει σήμερα ο πολίτης.

Δεν αναμέναμε και δεν προσδοκούσαμε ριζικές αλλαγές στη βάση των υποδείξεων και των προτάσεών-μας. Όμως οι εμπειρίες του παρελθόντος θα έπρεπε να προβληματίσουν τους εκάστοτε κυβερνώντες και σταδιακά να λάβουν μέτρα, ώστε η κυπριακή οικονομία να επεκταθεί και σε νέους καινοτόμους και υψηλής τεχνολογίας τομείς.

Να ετοιμαστούν προγράμματα και να γίνουν επενδύσεις για την ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα της οικονομίας, ώστε η πατρίδα-μας να αποκτήσει μερική ή σχετική επάρκεια καταναλωτικών αγαθών και να μειωθεί η εξάρτηση από τα εισαγόμενα.

Για την υλοποίηση αυτού του στόχου πέραν από την απορρόφηση κεφαλαίων από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά προγράμματα, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και το πλούσιο επιστημονικό δυναμικό της πατρίδας-μας, με ταυτόχρονη μείωση της μετανάστευσης που παρατηρείται κυρίως στους νέους επιστήμονες.

Τέλος, σημαντικός παράγοντας στην ποιοτική ανάπτυξη είναι και η ανθρωποκεντρική μορφή που πρέπει να χαρακτηρίζει την οικονομική πολιτική του κράτους. Οι πόροι πρέπει να έχουν κατά το δυνατόν ομοιόμορφη κατανομή στους πολίτες είτε άμεσα είτε έμμεσα. Αυτό θα μειώσει την φτωχοποίηση ομάδων του πληθυσμού και θα συμβάλει ουσιαστικά στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Η οικονομία έχει αξία όταν αυτή συνδέεται με τους ανθρώπους, το βιοτικό-τους επίπεδο, την προστασία-τους από κινδύνους οικονομικής φύσης που ελλοχεύουν και οικοδομούν συνθήκες κοινωνικής προστασίας. Την προστασία αυτή την έχουν ανάγκη σε μεγαλύτερο

βαθμό όσοι προέρχονται από τα ευάλωτα οικονομικά στρώματα της κοινωνίας και έχουν πληγεί περισσότερο από την οικονομική κρίση που έπληξε την πατρίδα-μας.

Η πραγματική οικονομία πρέπει να είναι όχι μόνο ποσοτική αλλά και ποιοτική, να προσδιορίζεται σε σταθερό και μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Η προσέγγισή-της να αφορά το σύνολο των αριθμών που καθορίζουν τους δείκτες-της και όχι επιλεκτικά μόνο σε αυτούς που «εξυπηρετούν ή και βολεύουν»

Άμεσα συνδεδεμένος με τα παραπάνω είναι και ο τομέας των υπηρεσιών, ο οποίος παρουσιάζει σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών. Αυτή επιτείνεται ακόμα περισσότερο λόγω και της κρατικής γραφειοκρατίας, με αποτέλεσμα οι αποδόσεις να είναι μικρότερες των δυνατοτήτων-του.

Δυστυχώς για ακόμα μια χρονιά είμαστε υποχρεωμένοι να επαναλάβουμε τις ίδιες ή σχεδόν τις ίδιες παρατηρήσεις αναφορικά με τον κρατικό προϋπολογισμό. Για ακόμα μια χρονιά αυτός παρουσιάζει τα ίδια ή περίπου τα ίδια χαρακτηριστικά των προηγούμενων χρόνων. Αυτό που δυστυχώς δεν έγινε αντιληπτό στις κρίσεις του 2000-2004 και 2012-2013, όπως φαίνεται και από την πανδημία και τον πόλεμο στην Ουκρανία, είναι πως οι κρίσεις δεν έχουν μόνο επιπτώσεις, προσφέρουν και ευκαιρίες για ουσιαστικές αλλαγές και νέες αναπτύξεις.

Μερικές δράσεις που θα μπορούσαν να προωθηθούν

- Η μείωση της γραφειοκρατίας και η αύξηση της παραγωγικότητας της Δημόσιας Υπηρεσίας με την επιτάχυνση της εισαγωγή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με την περεταίρω ανάπτυξη του υφυπουργείου καινοτομίας
- Η εκπόνηση σχεδίου για αξιοποίηση κρατικής γης και την ανέγερση νέων σύγχρονων, λειτουργικών και μειωμένης περιβαλλοντικής επιβάρυνσης κτιρίων για να στεγασθούν υπουργεία και κρατικές υπηρεσίες. Δεν δικαιολογείται το κράτος να ξοδεύει δεκάδες εκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο για να τις στεγάσει σε ακατάλληλα υποστατικά.

Πρόσφατα ανακοινώθηκε πρόγραμμα στεγαστικής πολιτικής στο οποίο περιλαμβάνονται και αρκετές προτάσεις-εισηγήσεις που η ΕΔΕΚ κατάθεσε στον ΚΟΑΓ. Το πρόγραμμα κινείται προς την ορθή κατεύθυνση, όμως θα μπορούσε να είναι πλέον φιλολαϊκό και οι δράσεις ενίσχυσης των ορεινών και ημιορεινών περιοχών να είναι πιο δελεαστικές.

Η πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία επιβεβαίωσε ότι τα τελευταία δύο χρόνια μπορεί οι δείκτες της κυπριακής οικονομίας να παρουσίασαν βελτίωση, δεν ήταν όμως σε βαθμό που να δημιουργούν κλίμα σιγουριάς και ασφάλειας. Πολύ δε περισσότερο δεν δικαιολογείται ο ενθουσιασμός που παρατηρείται.

Μέχρι της στιγμής η αποφυγή υποβάθμισης της οικονομίας από διεθνείς οίκους αξιολόγησης και η παραμονή-της σε επενδυτική βαθμίδα είναι θετική εξέλιξη. Όμως την ίδια στιγμή είναι σημαντικό να αξιοποιηθεί η χαλάρωση των δημοσιονομικών μέτρων από την Ε.Ε., ώστε οι σχεδιασμοί που θα γίνουν να οδηγούν

- σε ουσιαστική και όχι σε επίπλαστη βελτίωση και η κατάσταση της πραγματικής οικονομίας να αποτυπώνεται με επιστημονικό τρόπο, και
- η βελτίωση των αριθμών να αντανakλά και σε βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του λαού, κυρίως των μικρομεσαίων εισοδημάτων.

Η ΕΔΕΚ με σοβαρότητα και εποικοδομητική συνέργεια από την πρώτη στιγμή της εμφάνισης της οικοδομικής κρίσης στην πατρίδα-μας, κατάθεσε στην Κυβέρνηση σειρά προτάσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων καλύπτοντας ολόκληρο το φάσμα, οικονομικό, κοινωνικό, εργασιακό.

Αναπτυξιακός ή διαχειριστικός ο Προϋπολογισμός του 2023;

Για ακόμα μία χρονιά ο προϋπολογισμός είναι κατά βάση διαχειριστικός και όχι αναπτυξιακός. Στο παρελθόν ασκήσαμε έντονη κριτική σε όλες τις προηγούμενες Κυβερνήσεις γιατί πέραν της διαχειριστικής μορφής οι αναπτυξιακές δαπάνες κάλυπταν ένα μικρό ποσοστό του προϋπολογισμού, αλλά και η υλοποίησή-τους κυμαινόταν σε σχετικά χαμηλά επίπεδα που δεν ξεπερνούσαν το 65%. Κανένας δεν αμφισβητεί τα έργα

υποδομής, όμως δεν πρέπει να παραμένουμε μόνο σε αυτά. Τα αναπτυξιακά έργα ανταποδοτικού χαρακτήρα έχουν τη δική-τους αξία γιατί εξασφαλίζουν στο κράτος εισοδήματα με τα οποία στο μέλλον μπορούν να χρηματοδοτηθούν νέα έργα. Είναι αδικαιολόγητο για πενταετίες στους προϋπολογισμούς να μην συμπεριλαμβάνονται τέτοια έργα.

Φορολογική πολιτική

Το κράτος σε περιόδους οικονομικής κρίσης ή/και δυσπραγίας είναι σημαντικό με αποφάσεις και πρωτοβουλίες να δίνει κίνητρα για εισοδο στην πραγματική οικονομία χρημάτων. Να αυξάνεται η ρευστότητα, η διακίνηση χρημάτων και κατ' επέκταση η αύξηση των εσόδων του κράτους.

Από την πλευρά της ΕΔΕΚ καταθέσαμε στην Κυβέρνηση μια σειρά μέτρων τα οποία θα μπορούσαν να αυξήσουν την ρευστότητα του κράτους, να μειώσουν τη φοροδιαφυγή και να περιορίσουν την παραοικονομία. Τέτοια μέτρα θα μπορούσαν να είναι:

- Μείωση των συντελεστών φορολογίας
- Παραχώρηση κινήτρων για έγκαιρη αποπληρωμή οφειλών προς το κράτος
- Κίνητρα για επενδύσεις σε μονάδες υψηλής τεχνολογίας καθώς και στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα της οικονομίας
- Πολεοδομική αμνηστία για μονοκατοικίες και διπλοκατοικίες με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της υπέρβασης, με παράκαμψη γραφειοκρατικών διαδικασιών

Παρά τις συνεχείς εξαγγελίες δεν παρατηρήθηκε μείωση της φοροδιαφυγής. Οι ανείσπρακτοι φόροι ανέρχονται σε εκατοντάδες εκατομμύρια, ενώ η δυσλειτουργία του Τμήματος Φορολογίας είναι εμφανής. Ακόμα το κράτος δεν κατόρθωσε να προχωρήσει στη λήψη ουσιαστικών μέτρων για την πάταξη της φοροδιαφυγής, επικεντρώνει τις προσπάθειές-του προς λανθασμένες κατευθύνσεις. Η μεγάλη καθυστέρηση στην επιβεβαίωση των φορολογικών δηλώσεων οδηγεί αναπόφευκτα και σε σημαντική απώλεια εσόδων. Επιπρόσθετα, δεν έχει προχωρήσει στη λήψη μέτρων για δικαιότερη κατανομή

των φορολογικών βαρών στους πολίτες, ώστε σταδιακά να μειωθεί το οικονομικό χάσμα μεταξύ των ψηλών και των χαμηλών εισοδημάτων. Αντίθετα το οικονομικό χάσμα μεταξύ των εισοδημάτων έχει διευρυνθεί ακόμα περισσότερο. Η μεσαία τάξη παρουσιάζει ακόμα μεγαλύτερη συρρίκνωση, και ο κίνδυνος αποσύνθεσης της κοινωνικής συνοχής είναι ιδιαίτερα μεγάλος.

Δυστυχώς τόσο από τον προϋπολογισμό όσο και στις κατά καιρούς προτάσεις της κυβέρνησης δεν περιλαμβάνονται δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Ε.Ε. η Κύπρος βρίσκεται στην τελευταία θέση όσον αφορά την κατανομή του εθνικού εισοδήματος. Από την οικονομική ανάπτυξη που παρουσιάζει, ευνοείται μόνο ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού, ενώ περίπου το 25% των συμπολιτών μας βρίσκεται κάτω ή κοντά στο όριο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι μισθοί του ιδιωτικού τομέα βρίσκονται καθηλωμένοι σε χαμηλά επίπεδα, ενώ η πανδημία έχει αποδομήσει σε μεγάλο βαθμό και τις εργασιακές συμφωνίες. Ο καθορισμός κατώτατου μισθού και η συνταξιοδότηση στα 63 των εργαζομένων στα βαριά και επικίνδυνα επαγγέλματα χωρίς την αποκοπή του 12% εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Η Ανταγωνιστικότητα της οικονομίας το 2022 βρίσκεται στην 40^η θέση ανάμεσα σε 63 χώρες ,υποχωρώντας από την 33^η θέση το2021 ,σύμφωνα με το παγκόσμιο κέντρο ανταγωνιστικότητας IMD , ενώ η παραγωγικότητα του δημόσιου τομέα βρίσκεται πολύ κάτω από τον μέσο όρο των χωρών της ευρωζώνης ζήτημα που αναδεικνύει την αναγκαιότητα γρήγορης μετάβασης στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση και μείωση του δημοσιοϋπαλληλικού κόστους στις προσφερόμενες υπηρεσίες του δημοσίου .

Έχει τον υψηλότερο ιδιωτικό δανεισμό και το δεύτερο ψηλότερο ποσοστό Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ)

Δημόσιο χρέος (Δ.Χ.):

Το Δ.Χ. παραμένει σε ψηλά επίπεδα, οι έκτακτες ανάγκες που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια αύξησαν το ποσό περίπου στα 24.3 δις ευρώ και το ποσοστό επί του ΑΕΠ στο 103,9%. Εάν τα στοιχεία αυτά συγκριθούν με τα αντίστοιχα του 2008 (Δ.Χ. 7.5 δις, 45,1% του ΑΕΠ), είναι πολύ εύκολο να γίνει αντιληπτό ότι λανθασμένες επιλογές και αποφάσεις των τελευταίων δεκαπέντε χρόνων οδήγησαν σε επικίνδυνο σημείο την κυπριακή οικονομία.

Κοινωνική πολιτική.

Δεν παραβλέπουμε το γεγονός ότι υπήρξαν αποφάσεις προς την ορθή κατεύθυνση, μετά από προτάσεις της ΕΔΕΚ

- Η καθιέρωση κατώτατης σύνταξης
- Η σύνταξη χηρείας για τους άνδρες (έστω και κουτσουρεμένη)
- Η πρόωρη σύνταξη σε άτομα που πάσχουν από Μεσογειακή Αναιμία
- Η άδεια πατρότητας
- Η στήριξη σε κάποιο βαθμό αυτοτελώς εργαζομένων και επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία, αλλά και
- Η πρόσφατη εξαγγελία προγράμματος στεγαστικής πολιτικής
- Το επίδομα βρεφονηπιαγωγικής φροντίδας και την αύξηση της γονικής άδειας
- Το επίδομα διακίνησης εργαζομένων
- Την αύξηση του στεγαστικού επιδόματος και την ένταξη στο Σχέδιο 294 κοινοτήτων που αρχικά είχαν αποκλειστεί και την επιδότηση εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων σε μόνιμους κατοίκους των ορεινών και ημι-ορεινών κοινοτήτων.

Παρά τις ανωτέρω επιμέρους προτάσεις δεν υπάρχει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κοινωνικής πολιτικής το οποίο να στηρίζει αποτελεσματικά τις ομάδες του πληθυσμού που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση ή αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα κοινωνικής φύσης.

Δεν υπάρχουν προτάσεις για

- την προώθηση της Κοινωνικής Λειτουργού της γειτονιάς σε μια περίοδο έξαρσης της ενδοοικογενειακής βίας
- την σύσταση Υπηρεσίας στήριξης γυναικών που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση
- την λειτουργία Ξενώνων Φιλοξενίας Αστέγων μέχρι την επίλυση του στεγαστικού-τους προβλήματος
- την υλοποίηση στεγαστικών προγραμμάτων για παραχώρηση κατοικίας σε νεαρά ζευγάρια σε τιμή κόστους ή σε ευπαθείς οικογένειες με συμβολικό ενοίκιο
- τη θεσμοθέτηση βρεφονηπιακών σταθμών στις μεγάλες επιχειρήσεις για φύλαξη των παιδιών των εργαζόμενων μητέρων ή την επιχορήγηση για τη φύλαξη σε αντίστοιχους ιδιωτικούς σταθμούς.

Τέλος, απουσιάζουν προτάσεις οι οποίες να θέτουν σε στέρεες βάσεις την ουσιαστική αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας, ενός από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα που βρίσκεται σε εξέλιξη στην πατρίδα-μας.

Ανεργία:

Τα πρόσφατα στοιχεία καταγράφουν μία καθοδική τάση στην ανεργία για το 2022, η οποία ενδέχεται να αυξηθεί το 2023 λόγω των προβλημάτων που προκύπτουν με τον Ρώσο-Ουκρανικό πόλεμο και τις επιπτώσεις που δημιουργούνται στην οικονομία λόγω των πληθωριστικών πιέσεων και της αναμενόμενης μείωσης της ανάπτυξης .

Όμως για να γίνει αντικειμενική εκτίμηση της κατάστασης θα πρέπει σε αυτό το ποσοστό να συνυπολογισθούν

- Οι 27 και πλέον χιλιάδες συμπατριώτες-μας κατά το πλείστον νέοι επιστήμονες, οι οποίοι είτε παρέμειναν στο εξωτερικό μετά τις σπουδές-τους είτε μετανάστευσαν για σκοπούς εργασίας

- Όσοι απολύθηκαν από τον τραπεζικό, τον Ημικρατικό ή τον ιδιωτικό τομέα και είναι ηλικίας άνω των 55 χρόνων και δεν είναι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο ανέργων
- Οι λήπτες δημοσίου βοηθήματος (Ε.Ε.Ε.)
- Οι εποχιακοί άνεργοι της ξενοδοχειακής βιομηχανία λόγω της αναστολής της λειτουργίας-τους

Εάν μάλιστα σε αυτούς προστεθούν και οι υποαπασχολούμενοι που ανέρχονται περίπου στο 14% του συνόλου των εργαζομένων, τότε η κατάσταση πρέπει να μας ανησυχεί .

Τραπεζικός τομέας.

Ο τραπεζικός τομέας έχει καταστεί η αχίλλειος πτέρνα της οικονομίας αλλά και η πηγή μεγιστοποίησης των κοινωνικών προβλημάτων. Πέραν από την ασυδοσία την οποία επέδειξε στο παρελθόν δυστυχώς με την ανοχή και των εποπτικών αρχών, στη σημερινή κρίσιμη περίοδο επιδεικνύει κοινωνική αναλγησία. Ξεχνά ότι για τα δικά-του λάθη κουρεύτηκαν οι καταθέτες και απορροφήθηκαν τα Αξιόγραφα.

Με διάφορα προσχήματα αξιοποιεί τις αναδιρθρώσεις και λειτουργεί αυταρχικά σε βάρος των πολιτών, εκμεταλλευόμενος τα ισχυρά όπλα που του παραχώρησε η πλειοψηφία της Βουλής σχετικά με τις εκποιήσεις ακινήτων αλλά και της αποστέρησης από τους πολίτες του δικαιώματος να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη για να προστατεύσουν κατά νόμιμο τρόπο τα δικαιώματά-τους. Δείγματα αυτής της πολιτικής είναι

- Τα κωλύματα που προβάλλουν για την αναδιάρθρωση ΜΕΔ
- Οι αυξημένες χρεώσεις στις οποίες υποβάλλουν τους πελάτες
- Οι εκποιήσεις ακινήτων
- Οι παρεμβάσεις για την αναστολή ή/και ματαίωση λήψης μέτρων προστασίας των πολιτών
- Η πώληση δανείων σε εταιρίες διαχείρισης σε χαμηλή τιμή, αλλά την ίδια στιγμή αρνιούνται την πώληση των δανείων στους δανειολήπτες σε υψηλότερη τιμή

Για ακόμα ένα χρόνο δεν έχουμε διαπιστώσει οποιαδήποτε σοβαρή πρωτοβουλία για την έστω μερική στήριξη των κουρεμένων καταθετών, των εξαπατημένων κατόχων αξιογράφων (αν και υπήρχε μνημονιακός όρος που δεν υλοποιήθηκε), των κουρεμένων ταμείων προνοίας.

Υπουργείο Άμυνας

Οι συνεχιζόμενες πειρατικές ενέργειες της Τουρκίας σε βάρος των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κύπρου και της Ελλάδας, επαναφέρουν στο προσκήνιο την ανάγκη για περαιτέρω αναβάθμιση της επιχειρησιακής ικανότητας της Ε.Φ.. Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έγιναν βήματα προς την ορθή κατεύθυνση, εντούτοις δεν πρέπει να μας οδηγήσουν σε επανάπαυση. Αντίθετα θα πρέπει να

- Αξιοποιηθεί ακόμα περισσότερο ο στρατηγικός ρόλος της Κύπρου στην αν. Μεσόγειο
- Ενεργοποιηθεί αναβαθμισμένα το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού χώρου Ελλάδας – Κύπρου.
- Αξιοποιηθούν οι κοινές στρατιωτικές ασκήσεις με τις χώρες της περιοχής και της Ε.Ε. στο πλαίσιο των τριμερών ή τετραμερών συνεργασιών
- Δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στις μεγάλες πολιτικές της Ένωσης.

Όπως πολλές φορές μέχρι σήμερα έχουμε τονίσει τα έσοδα από την έκτακτη εισφορά για την Άμυνα θα πρέπει να αξιοποιούνται αποκλειστικά για την περαιτέρω ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων της πατρίδας-μας, με την απόκτηση νέων σύγχρονων, υψηλής τεχνολογίας και αποτελεσματικότητας οπλικών συστημάτων.

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Για μία ακόμα χρονιά από τις βασικές επιδιώξεις του υπουργείου απουσιάζει η ουσιαστική και σε βάθος αναβάθμιση του σωφρονιστικού συστήματος. Η κατάσταση που επικρατεί στις Κεντρικές Φυλακές απαιτεί άμεσα τη λήψη μέτρων ώστε να υπάρξει αποσυμφόρηση, πραγματική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των φυλακισμένων, αλλά και των

συνθηκών εργασίας του προσωπικού. Ανάμεσα στις προτάσεις που θα πρέπει άμεσα να υλοποιηθούν είναι

- Η εξαγορά ποινής για ήσσονος σημασίας αδικήματα
- Η υιοθέτηση εναλλακτικών ποινών αντί της φυλάκισης, και
- Η επέκταση του θεσμού της κοινωνικής εργασίας

Παρά τις εξαγγελίες δεν έχει ακόμα προχωρήσει η δημιουργία της Ακτοφυλακής

Περαιτέρω δεν έχει ακόμα υλοποιηθεί το πρόγραμμα ενίσχυσης των προληπτικών μέτρων οδικής ασφάλειας καθώς και του θεσμού των σεμιναρίων οδικής συμπεριφοράς, τα οποία θα καλούνται να παρακολουθήσουν οδηγοί που παρανομούν προς αποφυγή της καταβολής προστίμου.

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Δυστυχώς για μια ακόμα χρονιά διαπιστώνουμε στασιμότητα στην εκπόνηση προγράμματος για την αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και κυρίως της κατασκευής φωτοβολταϊκών πάρκων. Μέρος της παραγωγής προτείνουμε να παραχωρείται δωρεάν στους μόνιμους κατοίκους των ημιορεινών και ορεινών περιοχών ως αντισταθμιστικό μέτρο για την κατάργηση του επιδόματος θέρμανσης που παραχωρείτο στο παρελθόν, αλλά και ως κίνητρο για την παραμονή ή την επιστροφή από τις πόλεις σε αυτές τις περιοχές

Ο αργός ρυθμός ανάπτυξης των ΑΠΕ επιφέρει σοβαρό κόστος στο κράτος και κατ' επέκταση στους πολίτες, λόγω της υποχρέωσης για αγορά θερμοκηπιακών ρύπων. Ενώ το 2021 το κόστος αγοράς ήταν 126 εκ. ευρώ, το 2022 αναμένεται να ανέλθει περίπου στα 250 εκ. ευρώ με αποτέλεσμα ο καταναλωτής να επιβαρύνεται μόνο από αυτό το γεγονός επιπλέον 180 % αύξηση στο τιμολόγιο του, πέραν της αύξηση που παρατηρείται από τις αυξήσεις των διεθνών τιμών των καυσίμων .

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Μπορεί η βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ) να αποτελεί βασική προτεραιότητα του υπουργείου. Όμως την ίδια στιγμή πρέπει άμεσα

- να μεριμνήσει στη μείωση του χρόνου που μεσολαβεί από την υποβολή αίτησης μέχρι την εξέταση από το ιατροσυμβούλιο για την παραχώρηση σύνταξης ανικανότητας, και
- η παραχώρηση στους δικαιούχους των επιδομάτων ανεργίας και ασθένειας να γίνεται άμεσα ώστε να μπορούν να καλύψουν τις ατομικές και οικογενειακές-τους ανάγκες.

Θα πρέπει ακόμα να εντατικοποιηθεί ο έλεγχος της αδήλωτης εργασίας.

Υπουργείο Εσωτερικών

Το υπουργείο θα πρέπει να προχωρήσει σε σειρά μέτρων ώστε να αποφεύγονται οι χρονοβόρες διαδικασίες για την προώθηση πολεοδομικών έργων, και να προχωρήσει το συντομότερο στην υλοποίηση των εξαγγελιών-του για το ίδιο θέμα.

Το κόστος απόκτησης στέγης κύρια από τα μικρομεσαία εισοδήματα είναι απαγορευτικό.

Γι' αυτό θα πρέπει έγκαιρα να υλοποιήσει τη δέσμη μέτρων στεγαστικής πολιτικής.

Η ΕΔΕΚ έχει καταθέσει τις προτάσεις-της για αυτό το θέμα, οι οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν

- πλήρης κατάργηση των μεταβιβαστικών τελών σε περίπτωση καταβολής ΦΠΑ
- αύξηση των πολεοδομικών ζωνών, κύρια στην ύπαιθρο
- αύξηση του συντελεστή δόμησης
- αλλαγή της δήλωσης πολιτικής για τα αγροτεμάχια
- παραχώρηση γης στον Οργανισμό Ανάπτυξης Γης, ο οποίος αφού αναπτύξει τις οικιστικές μονάδες να τις παραχωρεί σε χαμηλές τιμές, με μακροχρόνια αποπληρωμή και με διαφανείς διαδικασίες σε άπορες δικαιούχες οικογένειες καθώς και ανάπτυξη μονάδων για παραχώρηση με χαμηλό ενοίκιο σε οικογένειες χαμηλού εισοδήματος
- Αύξηση ειδικού επιδόματος στα νεαρά ζευγάρια για τη διαμόρφωση του χώρου ανέγερσης κατοικίας σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές

- Κατοχύρωση δικαιώματος στους πρόσφυγες για μεταφορά συντελεστή δόμησης είτε για ίδιο σκοπό είτε για πώληση

Τέλος, η σοβαρή αντιμετώπιση των παράνομων μεταναστευτικών ροών, αλλά και η προστασία των πολιτικών προσφύγων πρέπει να είναι στις προτεραιότητες του υπουργείου.

Υπουργείο Εξωτερικών

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρή αποστολή που έχει να εκπληρώσει το Υπουργείο Εξωτερικών για τη διαφώτιση και τις ευθύνες που δημιουργεί η συμμετοχή-μας στην Ε.Ε., σε διάφορους διεθνείς Οργανισμούς αλλά και η μη επίλυση του κυπριακού, είναι αδιανόητο να έχει τον μικρότερο προϋπολογισμό από όλα τα υπουργεία, ακόμα και από Ημικρατικούς Οργανισμούς.

Η ΕΔΕΚ επαναλαμβάνει για μια ακόμα φορά ότι ο προϋπολογισμός-του είναι απαράδεκτα πενιχρός και θα πρέπει να αυξηθεί δραστικά.

Υπουργείο Υγείας

Οι επιπτώσεις από την πανδημία των τελευταίων ετών , αλλά και η εφαρμογή της β΄ φάσης της ενδονοσοκομειακής περίθαλψης, αποκάλυψε σε μεγάλο βαθμό τις αδυναμίες του Δημόσιου τομέα Υγείας από τον λανθασμένο τρόπο υλοποίησης της νομοθεσίας για το ΓεΣΥ με ευθύνη τόσο του Υπουργείου, του ΟΑΥ και του ΟΚΥΠΥ, όσο και αυτών που προσέφεραν άμεσα ή έμμεσα πολιτική στήριξη.

Ενώ η συνολική εφαρμογή του ΓεΣΥ προνοούσε δαπάνες ύψους 920 εκ για το 2023, ο προϋπολογισμός του ΟΑΥ ανέρχεται στο 1,5 δις δηλαδή αύξηση 60% χωρίς παράλληλα να αυξηθεί ή να βελτιωθεί η ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών Αντίθετα, για πρώτη φορά εμφανίζονται λίστες αναμονής και στον ιδιωτικό τομέα θέτωντας πολλές φορές σε κίνδυνο την υγεία των ασθενών. Η σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού ουσιαστικά θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του συστήματος.

Επιπρόσθετα, διαπιστώνεται παραβίαση της νομοθεσίας. Συγκεκριμένα ενώ η νομοθεσία προνοεί ότι

- Τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια είτε θα είναι εντός είτε θα είναι εκτός, έγινε αποδεκτό κάποια να είναι και εντός και εκτός
- Αμείβονται για υπηρεσίες που προσφέρουν στο ΓεΣΥ μόνο όσοι γιατροί είναι συμβεβλημένοι με τον ΟΑΥ. Εντούτοις με παράκαμψη της νομοθεσίας καταβάλλονται αμοιβές και σε γιατρούς που είναι εκτός ΓεΣΥ αλλά προσφέρουν υπηρεσίες σε ασθενείς του ΓεΣΥ, δια μέσου των νοσηλευτηρίων
- Εφαρμόζεται το μονοασφαλιστικό σύστημα, στην ουσία με τα συμβόλαια που υπέγραψε ο ΟΑΥ με ιδιωτικά νοσηλευτήρια και με τη σύμφωνη γνώμη του υπουργείου Υγείας εισάγεται με έμμεσο τρόπο το πολυασφαλιστικό προς όφελος των ασφαλιστικών εταιρειών και σε βάρος του ΓεΣΥ. Επίσης τα συμβόλαια περιλαμβάνουν για τις ίδιες ιατρικές πράξεις διαφορετική τιμολόγηση ανάλογα με το νοσηλευτήριο, δηλ. η μία ιατρική πράξη σε ένα νοσηλευτήριο να αμείβεται με 1000 ευρώ, σε άλλο με 1300 ευρώ και σε άλλο με 1500 ευρώ. Γεγονός που ουσιαστικά προάγει ευνοϊκές διακρίσεις.

Μελανό σημείο της όλης διαδικασίας είναι η συστηματική άρνηση του ΟΑΥ να διαφοροποιήσει τα συμβόλαια τα οποία υπέγραψε με τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια ώστε να βρίσκονται εντός της κείμενης νομοθεσίας, παρά τις κατ' επανάληψη εκκλήσεις που έγιναν αλλά και τη σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας.

Ο τρόπος εφαρμογής της 2ης φάσης στην ουσία στερεί το δικαίωμα στους ασθενείς για ελεύθερη επιλογή γιατρού και νοσηλευτηρίου. Ειδικά στην επαρχία Λεμεσού οι ειδικοί γιατροί δεν έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν ενδονοσοκομειακή ιατρική. Αυτό ουσιαστικά μειώνει το επίπεδο της επιστημονικής περίθαλψης που έπρεπε να απολαμβάνουν οι ασθενείς.

Ο τρόπος εφαρμογής του προσωπικού γιατρού οδήγησε σε αδικαιολόγητες σπατάλες και υποβάθμισε σημαντικά την ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών

Οι καταχρήσεις σε εργαστηριακές και παρακλινικές εξετάσεις επέφεραν ακόμα μεγαλύτερη επιβάρυνση των οικονομικών του ΓεΣΥ αλλά και δημιουργία λιστών αναμονής στον ιδιωτικό τομέα.

Αναφορικά με τα δημόσια νοσηλευτήρια και τον ΟΚΥΠΥ

- Οι ελλείψεις σε αναλώσιμα και εξοπλισμό θα πρέπει να επιλυθούν το συντομότερο.
- Η ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης να δημιουργήσει συνθήκες οικονομικής βιωσιμότητας των δημοσίων νοσηλευτηρίων και υγειούς ανταγωνισμού με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των προσφερομένων ιατρικών υπηρεσιών.
- Δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η κοστολόγηση των υπηρεσιών που προσφέρει ο δημόσιος τομέας να εξακολουθεί να βρίσκεται σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τον ιδιωτικό τομέα με αποτέλεσμα να παρατηρείται απώλεια εσόδων και την ίδια στιγμή ο φορολογούμενος πολίτης καλείται να καλύψει ελλείμματα των δημοσίων νοσηλευτηρίων.

Κατά την περσινή συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού ως ΕΔΕΚ είχαμε προβεί σε σειρά παρατηρήσεων αναφορικά με την εφαρμογή του ΓεΣΥ. Προτείναμε την άμεση υιοθέτηση αριθμού μέτρων ώστε να υπάρξει άμβλυνση των προβλημάτων και σωστή εφαρμογή του ΓεΣΥ. Δυστυχώς τα μέτρα αυτά δεν έχουν υιοθετηθεί με αποτέλεσμα ο τομέας της Δημόσιας Υγείας να βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή. Όσο οι αρμόδιοι φορείς για την υλοποίηση του ΓεΣΥ δεν αντιλαμβάνονται ότι θα πρέπει να λάβουν άμεσα μέτρα και επαναπαύονται σε ψευδαισθήσεις οι κίνδυνοι για το ΓεΣΥ αυξάνουν.

Δυστυχώς οι προβλέψεις-μας όχι μόνο επιβεβαιώθηκαν αλλά η κατάσταση στον τομέα της Υγείας έχει επιδεινωθεί ακόμα περισσότερο με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι ανησυχίες μας ότι σκοπός και στόχος κάποιων είναι η ιδιωτικοποίηση των δημοσίων νοσηλευτηρίων .

ΣΤ. Παρατηρήσεις της Δημοκρατικής Παράταξης - Συνεργασίας Δημοκρατικών

Δυνάμεων

Τα στοιχεία όπως καταγράφονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2023 παρουσιάζουν μια αισιόδοξη εικόνα, σε αντιδιαστολή με την διεθνή πραγματικότητα, στέλλοντας θετικό μήνυμα τόσο στο εξωτερικό, δηλαδή στις διεθνείς αγορές, όσο και στο εσωτερικό. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών, η κυπριακή οικονομία φαίνεται να αντιμετωπίζει με επιτυχία τις επιπτώσεις της πανδημίας και του πολέμου στην Ουκρανία. Ενώ τα διεθνή δεδομένα προβλέπουν σοβαρή ύφεση και σκληρές επιπτώσεις για την παγκόσμια οικονομία, ο δικός μας Προϋπολογισμός προβλέπει για το 2023, ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του 3%, μείωση του πληθωρισμού περίπου στο 3%, δηλαδή σε επίπεδα ελαφρώς ψηλότερα του φυσιολογικού, και σημαντική μείωση του δημόσιου χρέους από το υπερβολικά ψηλό 110% που είχε εκτοξευθεί πέρσι.

Θέλουμε να ελπίζουμε ότι πρόκειται για ρεαλιστική καταγραφή των δεδομένων. Εμείς πραγματικά ευχόμαστε να επαληθευτούν οι προβλέψεις, όμως εκφράζουμε την έντονη ανησυχία μας, διότι οι συνθήκες στις οποίες εξετάζεται ο Προϋπολογισμός του 2023, είναι πολύ αβέβαιες και απρόβλεπτες. Απρόβλεπτες ως προς την έκταση αλλά και τη διάρκεια της κρίσης και αβέβαιες ως προς τις πραγματικές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία και την έκταση της διόρθωσης στα οικονομικά μεγέθη της κάθε χώρας ξεχωριστά.

Οι προβλέψεις της Κυβέρνησης αλλά και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής γενικότερα, περιέχουν ένα ψηλό βαθμό αβεβαιότητας. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός του 2023 έχει ετοιμαστεί στη βάση κάποιων παραδοχών, σεναρίων, υποθέσεων και δεδομένων. Η θέση μας είναι ότι θα πρέπει να γίνεται τακτική, λεπτομερής, στενή και ενδελεχής παρακολούθηση της κατάστασης και των προβλέψεων, και όταν διαπιστώνεται απόκλιση, θα πρέπει να γίνεται άμεση, έγκαιρη παρέμβαση ούτως ώστε να μην ξαναβρεθούμε σε δυσάρεστες καταστάσεις με τραγικές συνέπειες για τη χώρα μας, όπως είχε γίνει και στο παρελθόν.

Επιπλέον, εκτός από τον πόλεμο στην Ουκρανία και μια πιθανή έξαρση της πανδημίας, εκφράζουμε την ανησυχία μας λόγω της ύπαρξης επιπρόσθετων παραγόντων, που προσθέτουν στο κλίμα αβεβαιότητας. Ο ψηλός πληθωρισμός, η αύξηση των επιτοκίων, ο κίνδυνος αύξησης των ΜΕΔ και γενικά η κατακόρυφη αύξηση του κόστους ζωής και ειδικότερα των αγαθών πρώτης ανάγκης, που είναι το αποτέλεσμα των πιο πάνω εξωγενών παραγόντων, προστίθενται στους δικούς μας εσωτερικούς παράγοντες.

Μερικοί από τους πιο πάνω παράγοντες είναι:

1. Η πορεία του τουρισμού, η οποία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία και την πορεία της πανδημίας.
2. Η εξέλιξη της λειτουργίας του ΓΕΣΥ, οι πιθανές καταχρήσεις, προβλήματα, προκλήσεις και μη αναμενόμενες δαπάνες. Η στήριξη μας στο ΓΕΣΥ, στη μεγαλύτερη κοινωνική αλλαγή και μεταρρύθμιση που έγινε στον τόπο μας τα τελευταία χρόνια, είναι δεδομένη, και οποιοσδήποτε σκέψεις, προθέσεις και ενέργειες που γίνονται με σκοπό την υπόσκαψη του, από όπου και αν προέρχονται, θα μας βρουν απέναντί τους. Από την άλλη, παρακολουθούμε την εξέλιξη και όπου διαπιστώνουμε καθυστερήσεις, μη ορθή διαχείριση, καταχρήσεις και προβλήματα, θα παρεμβαίνουμε.
3. Η αυξημένη και ανεξέλεγκτη ροή των μεταναστών οδηγεί σε αυξημένες δαπάνες, με τα σχετικά κονδύλια φιλοξενίας των μεταναστών με τα οποία επιβαρύνεται ο κρατικός Προϋπολογισμός, να μην επαρκούν, και ως αποτέλεσμα να δημιουργείται συνεχώς η ανάγκη για εξεύρεση επιπλέον κονδυλίων είτε μέσω Συμπληρωματικών Προϋπολογισμών είτε μέσω άλλων ρυθμίσεων .
4. Οι Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις. Με δεδομένο τον ψηλό πληθωρισμό και την αύξηση των επιτοκίων, το καθαρό εισόδημα των νοικοκυριών θα μειωθεί, με συνέπεια τη δημιουργία νέων Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Εκφράζουμε την ανησυχία μας

διότι η αύξηση αυτή θα προστεθεί στο ήδη πολύ ψηλό ποσοστό που καταγράφεται στην Κυπριακή Οικονομία.

Οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι παρά την αισιοδοξία που καταγράφεται για μια θετική οικονομική πορεία της χώρας μας, αυτό δεν αντανακλάται πάνω στην αύξηση των κοινωνικών δαπανών. Η ποσοστιαία αύξηση που παρουσιάζεται σε άλλες πτυχές του Προϋπολογισμού είναι υπερδιπλάσια από την αύξηση των κοινωνικών δαπανών. Η πραγματική οικονομία απαιτεί πρώτα ευημερία του κόσμου και μετά των δεικτών και των στατιστικών.

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός θα πρέπει να είναι πιο ανθρωποκεντρικός, και να στηρίζει ακόμα περισσότερο τις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, τους νέους, την ύπαιθρο, τις ορεινές, ημιορεινές, ακριτικές και μειονεκτικές περιοχές.

Θα πρέπει να αντιμετωπίζει το στεγαστικό πρόβλημα, το οποίο έχει πάρει πολύ μεγάλες και σοβαρές διαστάσεις. Η αγορά/απόκτηση κατοικίας έχει γίνει ένα άπιαστο όνειρο για τους νέους μας, αφού το κόστος αγοράς αλλά και της ενοικίασης έχει φθάσει σε πάρα πολύ ψηλά επίπεδα. Επαναλαμβάνουμε τη θέση μας για περαιτέρω διεύρυνση των κριτηρίων του Νέου Στεγαστικού Σχεδίου Αναζωογόνησης Ορεινών και Μειονεκτούντων Περιοχών. Το νέο Σχέδιο κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, όμως διαπιστώνουμε την ανάγκη να είναι πιο γενναιόδωρο, και να υπάρχει διεύρυνση σε κάποια από τα κριτήρια. Επίσης υπενθυμίζουμε την εισήγηση μας για δημιουργία Ενιαίου Φορέα Στεγαστικής Πολιτικής, η δημιουργία του οποίου θα επιλύσει πολλά από τα πρακτικά προβλήματα που υπάρχουν.

Αναφορικά με τις εκποιήσεις και με το πιθανό ενδεχόμενο δημιουργίας ΜΕΔ λόγω της δεδομένης παρούσας κατάστασης, θα πρέπει επιτέλους η πολιτεία να επιλύσει οριστικά το ζήτημα αυτό. Το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, θα πρέπει να καταθέσουν τις πολυαναμενόμενες προτάσεις τους υπό μορφή Νομοσχεδίων, οι οποίες να προστατεύσουν τις ευάλωτες ομάδες και να διαχωρίσουν τους στρατηγικούς κακοπληρωτές από εκείνους που αντιμετωπίζουν πραγματικές και

αντικειμενικές δυσκολίες και οι οποίοι θα πρέπει να βοηθηθούν. Αναγνωρίζουμε ότι η προσπάθεια της Βουλής με την αναστολή των εκποιήσεων, δεν είναι η λύση του προβλήματος, και συμφωνούμε με τη θέση του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου ότι μια νομοθετική ρύθμιση ενδεχομένως να δημιουργήσει σοβαρές στρεβλώσεις και προβλήματα. Όμως από την άλλη δεν μπορούμε να αφήσουμε εκτεθειμένους τους πραγματικά ευάλωτους δανειολήπτες, χωρίς μάλιστα την υλοποίηση και εφαρμογή του Σχεδίου Ενοίκιο Έναντι Δόσης, και χωρίς την λειτουργία των Ειδικών Δικαστηρίων που θα παρέχουν τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης των δανειοληπτών στη Δικαιοσύνη.

Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, επιβάλλεται η αυστηρή εφαρμογή του Κώδικα Συμπεριφοράς, για το Χειρισμό Δανειοληπτών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, καθώς και των Οδηγιών που εκδίδει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, τόσο από τις Εμπορικές Τράπεζες, όσο και από τις Εταιρείες Εξαγοράς Πιστώσεων και Εταιρείες Διαχείρισης, αναφορικά κυρίως για τις κακές πρακτικές που ακολουθούν, τις υπερχρεώσεις, τις καταχρηστικές ρήτρες και την απροθυμία τους για υγιείς και βιώσιμες αναδιαρθρώσεις.

Όλα τα πιο πάνω θα πρέπει να αποτελέσουν στόχους για όλους μας, διότι είναι κοινή διαπίστωση ότι και σε παγκόσμιο επίπεδο υπάρχει μια άνιση και άδικη κατανομή του παραγόμενου πλούτου. Στην Κύπρο, παρόλο ότι οι σχετικοί δείκτες ορίου φτώχειας και δείκτες κοινωνικής ανισότητας παρουσιάζουν βελτίωση, παρατηρούμε ότι στην πράξη η μεσαία τάξη συρρικνώνεται επικίνδυνα, να μην πούμε τείνει να εξαφανιστεί, οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι. Θα πρέπει η εκτελεστική εξουσία να επικεντρωθεί περισσότερο στη γεφύρωση της κοινωνικής ανισότητας μεταξύ των υψηλών και χαμηλών εισοδημάτων, διότι επηρεάζεται άμεσα η ποιότητα ζωής της μεγάλης πλειοψηφίας των συμπολιτών μας.

Μπορεί στο φετινό Προϋπολογισμό να υπάρχει αύξηση στις αναπτυξιακές δαπάνες, όμως το σημαντικό είναι το τελικό ποσοστό υλοποίησης των δαπανών αυτών. Στα προηγούμενα χρόνια διαπιστώνουμε ένα σχετικά χαμηλό βαθμό υλοποίησης των αναπτυξιακών δαπανών

γι' αυτό χρειάζεται συνεχή παρακολούθηση ειδικά για τα αναπτυξιακά έργα ανταποδοτικού χαρακτήρα, τα οποία αυξάνουν τα κρατικά έσοδα, τα οποία με τη σειρά τους, θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το Κράτος για τη χρηματοδότηση νέων αναπτυξιακών έργων.

Ένα άλλο θέμα που μπορεί να μην παρουσιάζεται με σχετικά κονδύλια στον Κρατικό Προϋπολογισμό, αλλά έχει άμεση σχέση με την κυπριακή οικονομία και την προοπτική ανάπτυξης της, είναι η διαφθορά και η διαπλοκή και η εικόνα της Κύπρου στο εξωτερικό. Θα είμαστε θετικοί σε όποιες νέες νομοθετικές ρυθμίσεις προωθηθούν στο πλαίσιο των μέτρων κατά της διαφθοράς και της διαπλοκής. Ταυτόχρονα θα παρακολουθούμε την εξέλιξη της λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς η οποία συστάθηκε τον περασμένο Μάιο, και συζητήσαμε πρόσφατα τον πρώτο Προϋπολογισμό της. Επίσης πολύ σημαντική είναι και η νομοθεσία η οποία ψηφίστηκε για την προστασία των πληροφοριοδοτών που αναφέρουν κακές πρακτικές και πράξεις διαφθοράς.

Σχετικά με το θέμα της ενέργειας, και ειδικά με τις αυξημένες τιμές τόσο των καυσίμων, όσο και της ηλεκτρικής ενέργειας, θα πρέπει να επισπευσθούν οι διαδικασίες ανάπτυξης των δικών μας ενεργειακών κοιτασμάτων. Οι χρονικές συγκυρίες σήμερα ευνοούν την ανάπτυξη των ενεργειακών μας κοιτασμάτων σε συνδυασμό με τα κοιτάσματα των γειτονικών μας χωρών. Η χώρα μας είναι πλήρως εξαρτημένη από εισαγωγές καυσίμων και ασφαλώς πιο ευάλωτη στις πληθωριστικές πιέσεις. Ο ρυθμός ανάπτυξης και διείσδυσης των ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο είναι αργός με αποτέλεσμα να επιβαρυνόμαστε με πρόσθετο οικονομικό κόστος για σκοπούς αγοράς θερμοκηπιακών ρύπων. Έχουμε ήδη υποβάλει γραπτώς πολύ έγκαιρα στις 17 Μαρτίου 2022, μια σειρά από προτάσεις, εισηγήσεις και στοχευμένα μέτρα στην Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, για αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με το ενεργειακό κόστος. Αναφέρω ενδεικτικά ένα από αυτά, το οποίο θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2023. Επιχορήγηση 100% για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, και 50% για τον υπόλοιπο πληθυσμό (μη ευάλωτους), μέσω

ενός καθορισμένου καταλόγου από παρόχους εγκαταστάσεων Φωτοβολταϊκών συστημάτων με προκαθορισμένη την τιμή για αποφυγή αισχροκέρδειας, με ισχύ μέχρι το τέλος του 2023. Το μέτρο αυτό θα μπορεί να λειτουργήσει με μια συνοπτική διαδικασία χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες και γραφειοκρατία, με απευθείας πληρωμή του Υπουργείου στις εγκριμένες εταιρείες εγκατάστασης των οικιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων. Αυτό θα βοηθήσει χειροπιαστά και άμεσα, όσους δεν μπορούν να καταβάλουν οποιαδήποτε προκαταβολή ή (προ)πληρωμή για την εγκατάσταση των συστημάτων αυτών.

Σε σχέση με τις ξένες επενδύσεις, ακόμη βιώνουμε τις συνέπειες από την κατάργηση του επενδυτικού προγράμματος και τις αρνητικές επιπτώσεις στο ΑΕΠ, αλλά κυρίως στην εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό, αφού το Σχέδιο αποδείχτηκε ότι είχε διαχρονικές αδυναμίες και κενά και έτυχε εκμετάλλευσης από διάφορους επιτήδειους επαγγελματίες. Καταγράφουμε θετικά την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στον τομέα της πληροφορικής και της ψηλής τεχνολογίας ιδιαίτερα το τελευταίο χρονικό διάστημα. Το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, σε συνεργασία με τις άλλες εμπλεκόμενες κυβερνητικές υπηρεσίες, αλλά και τον ιδιωτικό τομέα, θα πρέπει να επικεντρωθεί στην περαιτέρω μείωση της γραφειοκρατίας, στην ψηφιοποίηση του δημοσίου και στην ταχύτερη αδειοδότηση των μεγάλων επενδύσεων στους τομείς που προσελκύουμε νέες επενδύσεις αλλά και σε τομείς που διαφαίνεται ότι υπάρχει προοπτική. Προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να προωθηθεί η δημιουργία του Τεχνολογικού Πάρκου. Ένα έργο το οποίο εξακολουθεί να παραμένει απραγματοποίητο, την ώρα που η Κύπρος επιδιώκει την προσέλκυση επενδύσεων ειδικά στον τομέα της τεχνολογίας και καινοτομίας. Το One Stop Shop στον τομέα της Ναυτιλίας αποτελεί ένα πολύ καλό παράδειγμα για να το ακολουθήσουμε. Οι μεταρρυθμίσεις και ο ψηφιακός μετασχηματισμός προχωρούν μεν, αλλά με αργούς ρυθμούς. Η κοινωνία και οι επιχειρήσεις απαιτούν ένα πιο σύγχρονο κράτος στους ρυθμούς που κινούνται σήμερα.

Η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού είναι εξαιρετικά σημαντική προς το σκοπό αυτό, αφού το Σχέδιο περιλαμβάνει ένα πολύ μεγάλο αριθμό παρεμβάσεων, μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που επικεντρώνεται στην πράσινη μετάβαση, στον ψηφιακό μετασχηματισμό, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της έρευνας και της καινοτομίας. Εμείς στηρίζουμε το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το οποίο αντικατοπτρίζει τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας, ούτως ώστε να αξιοποιηθούν οι πόροι του 1,2 δις ευρώ που θα διατεθούν στην Κύπρο για την περίοδο 2021-2026 από το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και οι οποίοι θα προστεθούν στα ιδιωτικά κεφάλαια που αναμένεται να κινητοποιηθούν ως αποτέλεσμα της υλοποίησης των δράσεων του Σχεδίου. Θα βοηθήσουμε στην επίτευξη των ορόσημων και στόχων ούτως ώστε να επιτύχουμε το στρατηγικό στόχο του Σχεδίου, ο οποίος συμπίπτει με το στόχο του Κρατικού Προϋπολογισμού αλλά και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου 2023-2025 που είναι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και του δυναμικού της χώρας για οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντικά βιώσιμη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και ευημερία.

ΜΕΡΟΣ Γ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2022

Ημερομηνία Συζήτησης	Υπουργείο/ανεξάρτητη Υπηρεσία
Δευτέρα 24 Οκτωβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none">• Υπουργός Οικονομικών<ul style="list-style-type: none">- Ανάλυση κρατικών εσόδων- Δημοσιονομικοί δείκτες- Οικονομική πολιτική και δημοσιονομική κατάσταση<p>Επιμέρους προϋπολογισμοί: Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο, Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Υπουργείο Οικονομικών, Διαχείριση Δημόσιου Χρέους</p><p><i>Υπουργός Οικονομικών: Κωνσταντίνος Πετρίδης</i></p>• Διοικητής Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου<p><i>Διοικητής Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου: Κωνσταντίνος Ηροδότου</i></p>
Δευτέρα 31 Οκτωβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none">• Υφυπουργείο Τουρισμού<p><i>Υφυπουργός Τουρισμού: Σάββας Περδίδος</i></p>• Υφυπουργείο Ναυτιλίας<p><i>Υφυπουργός Ναυτιλίας: Βασίλης Δημητριάδης</i></p>• Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής<p><i>Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής: Κυριάκος Κόκκινος</i></p>
Παρασκευή 4 Νοεμβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none">• Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας<p><i>Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας: Νατάσα Πηλείδου</i></p>• Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος<p><i>Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος: Κώστας Καδής</i></p>
Δευτέρα 7 Νοεμβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none">• Υπουργείο Υγείας<p><i>Υπουργός Υγείας: Μιχάλης Χατζηπαντέλας</i></p>• Γραφείο Επιτρόπου Εποπτείας (ΓεΣΥ)<p><i>Επίτροπος Εποπτείας (ΓεΣΥ): Χριστόδουλος Καϊσής</i></p>• Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου<p><i>Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου: Άννα Ζαβού Χριστοφόρου</i></p>• Γραφείο Επιτρόπου Νομοθεσίας<p><i>Επίτροπος Νομοθεσίας: Λουίζα Χριστοδουλίδου Ζανέττου</i></p>

Ημερομηνία Συζήτησης	Υπουργείο/ανεξάρτητη Υπηρεσία
Παρασκευή 11 Νοεμβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="493 247 1078 306">• Υπουργείο Εξωτερικών: <i>Υπουργός Εξωτερικών: Ιωάννης Κασουλίδης</i> <li data-bbox="493 342 1435 432">• Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα <i>Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα: Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου</i> <li data-bbox="493 468 1409 558">• Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού <i>Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού: Δέσπω Μιχαηλίδου Λιβανίου</i> <li data-bbox="493 594 1333 709">• Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων <i>Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: Μαρία Στυλιανού Λοττίδη</i>
Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="493 741 1268 800">• Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως <i>Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως: Στέφη Δράκου</i> <li data-bbox="493 835 1154 894">• Δικαστική Υπηρεσία <i>Πρόεδρος Ανωτάτου Δικαστηρίου: Αντώνης Λιάτσος</i> <li data-bbox="493 930 1224 989">• Νομική Υπηρεσία <i>Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας: Γιώργος Σαββίδης</i> <li data-bbox="493 1024 1029 1083">• Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς <i>Επίτροπος Διαφάνειας: Χάρης Πογιατζής</i>
Δευτέρα 21 Νοεμβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="493 1115 1045 1173">• Υπουργείο Άμυνας <i>Υπουργός Άμυνας: Χαράλαμπος Πετρίδης</i> <li data-bbox="493 1209 1005 1268">• Υπουργείο Εσωτερικών <i>Υπουργός Εσωτερικών: Νίκος Νουρής</i> <li data-bbox="493 1304 1260 1360">• Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων <i>Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων: Στέλλα Μιχαηλίδου</i>
Παρασκευή 25 Νοεμβρίου 2022	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="493 1392 1321 1482">• Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων <i>Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Κυριάκος Κούσιος</i> <li data-bbox="493 1518 1214 1577">• Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας <i>Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας: Αναστασία Ανθούση</i> <li data-bbox="493 1612 1377 1671">• Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας <i>Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας: Πρόδρομος Προδρόμου</i> <li data-bbox="493 1707 1070 1766">• Υφυπουργείο Πολιτισμού <i>Υφυπουργός Πολιτισμού: Γιάννης Τουμαζής</i> <li data-bbox="493 1801 1377 1856">• Βουλή των Αντιπροσώπων <i>Γενική Διευθύντρια Βουλής των Αντιπροσώπων: Τασούλα Ιερωνυμίδου</i>

Ημερομηνία
Συζήτησης

Υπουργείο/ανεξάρτητη
Υπηρεσία

Δευτέρα
28 Νοεμβρίου 2022

- **Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων**
Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων: Γιάννης Καρούσος
- **Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού**
Πρόεδρος Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού: Λουκία Χριστοδούλου
- **Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών**
Πρόεδρος Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών: Έφη Παπαδοπούλου
- **Ελεγκτική Υπηρεσία**
Γενικός Ελεγκτής: Οδυσσέας Μιχαηλίδης

ΜΕΡΟΣ Δ

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2020-2025 (σε χιλιάδες ευρώ)

	1	2	3	4	5	6					
	Πραγματικά Εσοδα 2020	Πραγματικά Εσοδα 2021	Μεταβολή 2:1 %	Αναθεωρημένα Εσοδα 2022	Μεταβολή 3:2 %	Προϋπολ. Εσοδα 2023	Μεταβολή 4:3 %	Προϋπολ. Εσοδα 2024	Μεταβολή 5:4 %	Προϋπολ. Εσοδα 2025	Μεταβολή 6:5 %
A. ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	1.939.721	2.659.468	37,11	3.016.011	13,41	3.045.295	0,97	3.184.495	4,57	3.304.095	3,76
I. Φόρος Εισοδήματος- Φυσικά Πρόσωπα	847.207	990.745	16,94	1.167.422	17,83	1.202.000	2,96	1.245.000	3,58	1.281.000	2,89
Υπάλληλοι	577.008	666.071	15,44	788.203	18,34	844.000	7,08	887.000	5,09	923.000	4,06
Αυτοεργοδοτούμενοι	29.849	53.921	80,65	62.776	16,42	64.000	1,95	64.000	0,00	64.000	0,00
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα	240.350	270.753	12,65	316.443	16,88	294.000	-7,09	294.000	0,00	294.000	0,00
II. Φόρος Εισοδήματος -Νομικά Πρόσωπα	699.503	1.265.668	80,94	1.478.876	16,85	1.524.364	3,08	1.614.364	5,90	1.694.364	4,96
Εταιρικός Φόρος	647.226	1.211.071	87,12	1.373.690	13,43	1.460.000	6,28	1.550.000	6,16	1.630.000	5,16
Άλλα (Φόρος Πιστωτικών Ιδρυμάτων)	52.277	54.597	4,44	105.186	92,66	64.364	-38,81	64.364	0,00	64.364	0,00
III. Φόροι Περιουσίας	79.944	115.055	43,92	145.168	26,17	153.650	5,84	156.650	1,95	158.650	1,28
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	76.149	109.064	43,22	138.018	26,55	146.400	6,07	149.400	2,05	151.400	1,34
Άλλοι Φόροι Περιουσίας	3.795	5.991	57,87	7.150	19,35	7.250	1,40	7.250	0,00	7.250	0,00
IV. Φόροι Μηχανοκινήτων Οχημάτων	80.608	80.949	0,42	80.949	0,00	79.500	-1,79	79.500	0,00	79.500	0,00
V. Άλλοι	232.459	207.051	-10,93	143.596	-30,65	85.781	-40,26	88.981	3,73	90.581	1,80
Έκτακτη Εισφορά	3.597	2.512	-30,16	2.712	7,96	1.502	-44,62	2	-99,87	2	0,00
Συνεισφορά Σύνταξης Χήρων και Ορφανών	19.920	20.011	0,46	19.977	-0,17	20.300	1,62	20.100	-0,99	20.100	0,00
Συνταξιοδοτική Συνεισφορά	32.330	31.993	-1,04	32.500	1,58	32.300	-0,62	32.200	-0,31	32.100	-0,31
Μειώσεις Απολαβών	161.407	140.050	-13,23	66.719	-52,36	0	-100,00	0	0,00	0	0,00
Εισφορά για Ιατροφαρμακευτική Περιθαλψη	771	13	-98,31	9	-30,77	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Συν. έναντι φιλοδώρ. Εργαζομ. Συμβασ.	6.592	7.505	13,85	9.309	24,04	6.500	-30,18	6.500	0,00	6.700	3,08
Τέλη Απώλειης Νερού	29	114	293,10	78	-31,58	179	129,49	179	0,00	179	0,00
Φόρος Καζίνου	7.813	4.853	-37,89	12.292	153,29	25.000	103,38	30.000	20,00	31.500	5,00
B. ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	3.126.981	3.171.512	1,42	3.457.905	9,03	3.719.443	7,56	3.956.592	6,38	4.142.741	4,70
Εισαγωγικοί Δασμοί	31.193	42.256	35,47	52.935	25,27	55.115	4,12	56.617	2,73	57.619	1,77
Φόροι Κατανάλωσης	512.308	532.028	3,85	490.809	-7,75	527.142	7,40	544.963	3,38	561.221	2,98
Φόρος Προστιθεμένης Αξίας	2.167.649	2.151.150	-0,76	2.427.432	12,84	2.654.906	9,37	2.869.903	8,10	3.034.900	5,75
Δικαιώματα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	57.730	73.614	27,51	84.855	15,27	76.000	-10,44	76.000	0,00	76.000	0,00
Φόροι Μηχανοκινήτων Οχημάτων	27.674	27.559	-0,42	28.256	2,53	28.000	-0,91	28.000	0,00	28.000	0,00
Εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	172.442	187.444	8,70	220.945	17,87	230.000	4,10	235.000	2,17	239.000	1,70
Τέλη Χαρτοσήμων	35.618	39.518	10,95	41.130	4,08	40.035	-2,66	40.035	0,00	40.035	0,00
Άλλοι	122.367	117.943	-3,62	111.543	-5,43	108.245	-2,96	106.074	-2,01	105.966	-0,10

	1 Πραγματικά Έσοδα 2020	2 Πραγματικά Έσοδα 2021	Μεταβολή 2:1 %	3 Αναθεωρημένα Έσοδα 2022	Μεταβολή 3:2 %	4 Προϋπολ. Έσοδα 2023	Μεταβολή 4:3 %	5 Προϋπολ. Έσοδα 2024	Μεταβολή 5:4 %	6 Προϋπολ. Έσοδα 2025	Μεταβολή 6:5 %
Γ. ΠΩΛΗΣΗ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	212.208	332.325	56,60	367.813	10,68	617.707	67,94	636.097	2,98	650.407	2,25
Δ. ΕΝΟΙΚΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΆΛΛΟΙ ΠΡΟΣΟΔΟΙ	118.995	140.259	17,87	150.148	7,05	198.924	32,49	228.746	14,99	238.934	4,45
Ενοίκια και Δικαιώματα	87.750	73.511	-16,23	94.144	28,07	137.704	46,27	167.606	21,71	177.799	6,08
Άλλοι Πρόσοδοι	31.245	66.748	113,63	56.004	-16,10	61.220	9,31	61.140	-0,13	61.135	-0,01
Κρατικό Λαγείο	10.134	11.267	11,18	11.264	-0,03	12.100	7,42	12.100	0,00	12.100	0,00
Ε. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ	284.860	321.015	12,69	349.375	8,83	337.209	-3,48	342.888	1,68	355.015	3,54
Επιβαρύνσεις Φόρων και Τελών	24.506	40.005	63,25	48.527	21,30	40.298	-16,96	40.307	0,02	40.315	0,02
Πρόστιμα και Χρηματικές Ποινές	15.108	22.575	49,42	19.690	-12,78	20.197	2,57	20.232	0,17	20.263	0,15
Εισφορές από τα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων	33.524	33.487	-0,11	34.899	4,22	37.220	6,65	37.855	1,71	38.943	2,87
Εισφορές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	8.093	8.351	3,19	11.754	40,75	8.175	-30,45	8.175	0,00	8.175	0,00
Άλλες	203.617	216.585	6,37	234.493	8,27	231.307	-1,36	236.307	2,16	247.307	4,65
ΣΤ. ΆΛΛΑ ΕΣΟΔΑ	258.466	212.079	-17,95	210.970	-0,52	91.373	-56,69	85.980	-5,90	85.739	-0,28
Έσοδα μη άλλως Κατατάξιμα	191.693	150.044	-21,73	142.750	-4,86	31.093	-78,22	30.862	-0,74	30.906	0,14
Έσοδα Αμυντικής Θωράκισης	135	5	-96,30	100	1.900,00	100	0,00	100	0,00	100	0,00
Άλλα Λειτουργικά Έσοδα	13.085	15.191	16,09	13.708	-9,76	14.981	9,29	15.031	0,33	15.081	0,33
Πρόσοδοι από Τόκους	52.461	44.278	-15,60	51.247	15,74	43.696	-14,73	38.484	-11,93	38.149	-0,87
Πωλήσεις Παγίων/Μετοχών	1.092	2.561	134,52	3.165	23,58	1.503	-52,51	1.503	0,00	1.503	0,00
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	5.941.231	6.836.658	15,07	7.552.222	10,47	8.009.951	6,06	8.434.798	5,30	8.776.931	4,06
ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	6.206.808	1.897.355	-69,43	1.489.634	-21,49	1.756.891	17,94	2.247.208	27,91	2.212.371	-1,55
Χορηγίες	86.157	306.482	255,73	260.239	-15,09	483.367	85,74	491.920	1,77	471.123	-4,23
Δάνεια	6.120.651	1.590.873	-74,01	1.229.395	-22,72	1.273.524	3,59	1.755.288	37,83	1.741.248	-0,80
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	12.148.039	8.734.013	-28,10	9.041.856	3,52	9.766.842	8,02	10.682.006	9,37	10.989.302	2,88

2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ 2020-2025

	1 Πραγματικές Δαπάνες 2020	2 Πραγματικές Δαπάνες 2021	% Μεταβολή 2:1	3 Προϋπολ. Δαπάνες 2022	% Μεταβολή 3:2	4 Προϋπολ. Δαπάνες 2023	% Μεταβολή 4:3	5 Προϋπολ. Δαπάνες 2024	% Μεταβολή 5:4	6 Προϋπολ. Δαπάνες 2025	% Μεταβολή 6:5
1.ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	2.757.649	2.797.607	1,4	3.063.945	9,5	3.193.784	4,2	3.379.405	5,8	3.468.413	2,6
Σύνολο αποδοχών	2.071.639	2.116.742	2,2	2.333.755	10,3	2.433.296	4,3	2.586.718	6,3	2.657.827	2,7
Συντάξεις και Φιλοδοθήματα	686.010	680.865	-0,7	730.190	7,2	760.488	4,1	792.687	4,2	810.586	2,3
2.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	733.380	857.496	16,9	955.785	11,5	1.099.660	15,1	1.170.420	6,4	1.166.372	-0,3
Λειτουργικές Δαπάνες	265.820	312.814	17,7	268.297	-14,2	331.734	23,6	285.588	-13,9	279.407	-2,2
Συντηρήσεις και Επιδιορθώσεις	68.114	76.112	11,7	94.236	23,8	110.080	16,8	122.901	11,6	117.335	-4,5
Εκπαίδευση Προσωπικού/Συνέδρια/Σεμινάρια	9.701	9.543	-1,6	20.206	111,7	24.571	21,6	24.204	-1,5	23.582	-2,6
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	77.924	109.315	40,3	118.954	8,8	135.448	13,9	126.300	-6,8	119.582	-5,3
Εκδόσεις και Δημοσιότητα	22.387	26.296	17,5	39.174	49,0	38.123	-2,7	38.268	0,4	38.283	0,0
Δαπάνες Αμυνας και Αστυνόμευσης	281.473	318.139	13,0	311.865	-2,0	361.650	16,0	355.903	-1,6	340.826	-4,2
Δαπάνες Αμυντικής Θωράκισης	270.100	300.616	11,3	299.311	-0,4	346.774	15,9	342.610	-1,2	328.328	-4,2
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	0	0	0,0	78.000	0,0	92.000	17,9	212.000	130,4	242.000	14,2
Δαπάνες σε Σχέση με τα Έσοδα	1.810	3.906	115,8	24.253	520,9	4.454	-81,6	4.206	-5,6	4.307	2,4
Άλλες Λειτουργικές Δαπάνες	6.151	1.371	-77,7	800	-41,6	1.600	100,0	1.050	-34,4	1.050	0,0
3. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ	3.213.338	3.506.880	9,1	3.059.264	-12,8	3.163.517	3,4	3.183.810	0,6	3.254.595	2,2
Μεταβιβάσεις Εσωτερικού	809.939	861.133	6,3	891.734	3,6	914.524	2,6	993.669	8,7	1.035.187	4,2
Μεταβιβάσεις Εξωτερικού	284.428	306.295	7,7	310.823	1,5	321.129	3,3	332.642	3,6	339.819	2,2
Επιχορηγήσεις	212.061	351.856	65,9	188.173	-46,5	204.371	8,6	203.627	-0,4	213.942	5,1
Κοινωνικές Παροχές	1.894.611	1.962.281	3,6	1.658.040	-15,5	1.711.523	3,2	1.643.502	-4,0	1.655.277	0,7
Αποζημιώσεις και Έξοδα Αγωγών	12.299	25.315	105,8	10.494	-58,5	11.970	14,1	10.370	-13,4	10.370	0,0
4. ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	73.922	95.064	28,6	325.822	242,7	369.616	13,4	411.845	11,4	378.166	-8,2
5. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ	509.161	483.411	-5,1	458.239	-5,2	484.204	5,7	480.834	-0,7	505.997	5,2
6. ΠΑΓΙΑ/ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	96.070	88.634	-7,7	171.289	93,3	162.666	-5,0	121.760	-25,1	115.685	-5,0
7. ΕΡΓΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	230.393	218.087	-5,3	356.498	63,5	445.817	25,1	436.056	-2,2	360.215	-17,4
8. ΔΑΝΕΙΑ	2.450.776	2.234.951	-8,8	2.049.448	-8,3	1.521.318	-25,8	2.505.559	64,7	1.923.748	-23,2
Εκδοση Δανείων	83.936	26.926	-67,9	66.130	145,6	91.030	37,7	96.030	5,5	98.030	2,1
Αποπληρωμές Δανείων Εξωτερικού	1.457.324	90.799	-93,8	1.091.000	1101,6	1.110.000	1,7	1.971.060	77,6	1.629.200	-17,3
Αποπληρωμές Δανείων Εσωτερικού	909.516	2.117.226	132,8	892.318	-57,9	320.288	-64,1	438.469	36,9	196.518	-55,2
9. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ*						31.493		32.022		32.522	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.064.689	10.282.130	2,2	10.440.290	1,5	10.472.075	0,3	11.721.711	11,9	11.205.713	-4,4

* Μέχρι και το 2021, οι δαπάνες της ΒτΑ κατανέμονται στις Ομάδες Λογαριασμών. Μετά τη συνταγματική τροποποίηση, ο Προϋπολογισμός της ΒτΑ, στην παρούσα φάση, δεν κατανέμεται στις Ομάδες Λογαριασμών, αλλά προστίθεται, για σκοπούς σύγκρισης, στο σύνολο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2020-2025 (σε χιλιάδες ευρώ)

	1	2	Διαφορά	%	3	Διαφορά	%	4	Διαφορά	%	5	Διαφορά	%	6	Διαφορά	%
	Πραγματικές	Πραγματικές	2-1	Μεταβολή	Προϋπολ.	3-2	Μεταβολή	Προϋπολ.	4-3	Μεταβολή	Προϋπολ.	5-4	Μεταβολή	Προϋπολ.	6-5	Μεταβολή
	Δαπάνες	Δαπάνες		2:1	Δαπάνες		3:2	Δαπάνες		4:3	Δαπάνες		5:4	Δαπάνες		6:5
	2020	2021			2022			2023			2024			2025		
1. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	2.757.649	2.797.607	39.958	1,4	3.063.945	266.338	9,5	3.193.784	129.839	4,2	3.379.405	185.621	5,8	3.468.413	89.008	2,6
Σύνολο αποδογών	2.071.639	2.116.742	45.103	2,2	2.333.755	217.013	10,3	2.433.296	99.541	4,3	2.586.718	153.422	6,3	2.657.827	71.109	2,7
Απολαβές προσωπικού	1.772.726	1.802.687	29.961	1,7	1.991.368	188.681	10,5	2.074.789	83.421	4,2	2.192.490	117.701	5,7	2.252.431	59.941	2,7
Αξιοματούχοι της Δημοκρατίας	12.270	12.021	-249	-2,0	12.576	555	4,6	7.711	-4.865	-38,7	7.751	40	0,5	7.804	53	0,7
Κρατικοί υπαλλήλοι	1.619.463	1.650.920	31.457	1,9	1.825.069	174.149	10,5	1.909.896	84.827	4,6	2.025.981	116.085	6,1	2.084.394	58.413	2,9
Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό	140.993	139.746	-1.247	-0,9	153.723	13.977	10,0	157.182	3.459	2,3	158.758	1.576	1,0	160.233	1.475	0,9
Προσωπικό Εξωτερικών Υπηρεσιών	14.748	15.164	416	2,8	19.575	4.411	29,1	20.285	710	3,6	20.874	589	2,9	21.170	296	1,4
Συνεισφορές της Κυβέρνησης στο Τ.Κ.Α.	199.180	204.420	5.240	2,6	223.377	18.957	9,3	233.240	9.863	4,4	262.706	29.466	12,6	270.670	7.964	3,0
Συνεισφορές της Κυβέρνησης σε άλλα Ταμεία	6.480	6.466	-14	-0,2	7.313	847	13,1	7.622	309	4,2	7.698	76	1,0	7.770	72	0,9
Συνεισφορά της Κυβέρνησης στο Τ.Κ.Σ.	35.218	36.129	911	2,6	37.438	1.309	3,6	39.323	1.885	5,0	41.613	2.290	5,8	42.762	1.149	2,8
Συνεισφορά της Κυβέρνησης στο Γενικό Σχέδιο Υγείας	43.287	51.876	8.589	19,8	54.684	2.808	5,4	58.037	3.353	6,1	61.337	3.300	5,7	63.024	1.687	2,8
Συντάξεις και Φυλοδορήματα	686.010	680.865	-5.145	-0,7	730.190	49.325	7,2	760.488	30.298	4,1	792.687	32.199	4,2	810.586	17.899	2,3
2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	733.380	857.496	124.116	16,9	955.785	98.289	11,5	1.099.660	143.875	15,1	1.170.420	70.760	6,4	1.166.372	-4.048	-0,3
Λειτουργικές Δαπάνες	265.820	312.814	46.994	17,7	268.297	-44.517	-14,2	331.734	63.437	23,6	285.588	-46.146	-13,9	279.407	-6.181	-2,2
Οδοιπορικά	2.476	2.639	163	6,6	3.794	1.155	43,8	3.854	60	1,6	3.856	2	0,1	3.906	50	1,3
Λειτουργικά Έξοδα Γραφείου	41.782	43.303	1.521	3,6	55.593	12.290	28,4	62.225	6.632	11,9	61.820	-405	-0,7	60.859	-961	-1,6
Λειτουργικά Έξοδα Μη Γραφειακών Χώρων	33.193	39.343	6.150	18,5	53.476	14.133	35,9	67.279	13.803	25,8	62.651	-4.628	-6,9	57.664	-4.987	-8,0
Άλλα Λειτουργικά Έξοδα	29.506	28.953	-553	-1,9	26.257	-2.696	-9,3	29.458	3.201	12,2	29.228	-230	-0,8	29.377	149	0,5
Αγορά Αναλώσιμων Γραφείου	7.316	7.254	-62	-0,8	9.576	2.322	32,0	11.619	2.043	21,3	11.035	-584	-5,0	11.073	38	0,3
Αγορά Αναλώσιμων Μη Γραφειακών Χώρων	151.547	191.322	39.775	26,2	119.601	-71.721	-37,5	157.299	37.698	31,5	116.998	-40.301	-25,6	116.528	-470	-0,4
Αγορά Υδάτος	36.230	53.582	17.352	47,9	30.000	-23.582	-44,0	30.000	0	0,0	30.000	0	0,0	30.000	0	0,0
Αγορά Φαρμάκων	86.611	93.590	6.979	8,1	59.037	-34.553	-36,9	90.040	31.003	52,5	50.042	-39.998	-44,4	50.045	3	0,0
Άλλες Ιατρικές Προμήθειες	4.732	1.949	-2.783	-58,8	1.677	-272	-14,0	1.688	11	0,7	1.689	1	0,1	1.689	0	0,0
Συντηρήσεις και Επιδιορθώσεις	68.114	76.112	7.998	11,7	94.236	18.124	23,8	110.080	15.844	16,8	122.901	12.821	11,6	117.335	-5.566	-4,5
Συντηρήσεις Κτιρίων και Γραφείων	11.954	10.705	-1.249	-10,4	17.126	6.421	60,0	21.414	4.288	25,0	17.149	-4.265	-19,9	15.388	-1.761	-10,3
Συντηρήσεις Έργων Υποδομής	30.718	38.644	7.926	25,8	40.944	2.300	6,0	41.785	841	2,1	41.069	-716	-1,7	41.470	401	1,0
Συντηρήσεις Άλλων Χώρων	1.031	1.643	612	59,4	3.939	2.296	139,7	6.825	2.886	73,3	18.225	11.400	167,0	16.477	-1.748	-9,6
Μηχανήματα, Μηχανολογικός και Άλλος Εξοπλισμός	12.941	12.067	-874	-6,8	14.225	2.158	17,9	14.706	481	3,4	17.806	3.100	21,1	15.903	-1.903	-10,7
Τηλεπικοινωνιακός και Μηχανογραφικός Εξοπλισμός	11.395	12.973	1.578	13,8	17.778	4.805	37,0	25.136	7.358	41,4	28.464	3.328	13,2	27.913	-551	-1,9
Άλλες Συντηρήσεις και Επιδιορθώσεις	75	80	5	6,7	224	144	180,0	214	-10	-4,5	188	-26	-12,1	184	-4	-2,1

	1	2	Διαφορά	%	3	Διαφορά	%	4	Διαφορά	%	5	Διαφορά	%	6	Διαφορά	%
	Πραγματικές	Πραγματικές	2-1	Μεταβολή	Προϋπολ.	3-2	Μεταβολή	Προϋπολ.	4-3	Μεταβολή	Προϋπολ.	5-4	Μεταβολή	Προϋπολ.	6-5	Μεταβολή
	Δαπάνες	Δαπάνες		2:1	Δαπάνες		3:2	Δαπάνες		4:3	Δαπάνες		5:4	Δαπάνες		6:5
	2020	2021			2022			2023			2024			2025		
Εκπαίδευση Προσωπικού/Συνέδρια/Σεμινάρια	9.701	9.543	-158	-1,6	20.206	10.663	111,7	24.571	4.365	21,6	24.204	-367	-1,5	23.582	-622	-2,6
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	77.924	109.315	31.391	40,3	118.954	9.639	8,8	135.448	16.494	13,9	126.300	-9.148	-6,8	119.582	-6.718	-5,3
Εκδόσεις και Δημοσιότητα	22.387	26.296	3.909	17,5	39.174	12.878	49,0	38.123	-1.051	-2,7	38.268	145	0,4	38.283	15	0,0
Δαπάνες Αμυνας και Αστυνόμευσης	281.473	318.139	36.666	13,0	311.865	-6.274	-2,0	361.650	49.785	16,0	355.903	-5.747	-1,6	340.826	-15.077	-4,2
Δαπάνες Αμυντικής Θωράκισης	270.100	300.616	30.516	11,3	299.311	-1.305	-0,4	346.774	47.463	15,9	342.610	-4.164	-1,2	328.328	-14.282	-4,2
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	0	0	0	0,0	78.000	78.000	0,0	92.000	14.000	17,9	212.000	120.000	130,4	242.000	30.000	14,2
Δαπάνες σε Σχέση με τα Έσοδα	1.810	3.906	2.096	115,8	24.253	20.347	520,9	4.454	-19.799	-81,6	4.206	-248	-5,6	4.307	101	2,4
Επιστροφές Έμμεσων Φόρων	431	797	366	84,9	2.238	1.441	180,8	2.693	455	20,3	2.478	-215	-8,0	2.578	100	4,0
Επιστροφές Τελών και Άλλων Προσόδων	1.379	3.109	1.730	125,5	22.015	18.906	608,1	1.761	-20.254	-92,0	1.728	-33	-1,9	1.729	1	0,1
Άλλες Λειτουργικές Δαπάνες	6.151	1.371	-4780	-77,7109	800	-571	-41,6484	1.600	800	100	1.050	-550	-34,375	1.050	0	0
3. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ	3.213.338	3.506.880	293.542	9,1	3.059.264	-447.616	-12,8	3.163.517	104.253	3,4	3.183.810	20.293	0,6	3.254.595	70.785	2,2
Μεταβιβάσεις Εσωτερικού	809.939	861.133	51.194	6,3	891.734	30.601	3,6	914.524	22.790	2,6	993.669	79.145	8,7	1.035.187	41.518	4,2
Ημικρατικοί Οργανισμοί	204.763	214.814	10.051	4,9	251.433	36.619	17,0	254.464	3.031	1,2	254.384	-80	0,0	250.317	-4.067	-1,6
Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης	107.842	108.891	1.049	1,0	101.777	-7.114	-6,5	100.604	-1.173	-1,2	126.839	26.235	26,1	145.758	18.919	14,9
Συμβούλια / Επιτροπές / Οργανώσεις	24.585	26.305	1.720	7,0	26.815	510	1,9	14.322	-12.493	-46,6	13.726	-596	-4,2	13.875	149	1,1
Άλλες Μεταβιβάσεις Εσωτερικού:	472.749	511.123	38.374	8,1	511.709	586	0,1	545.134	33.425	6,5	598.720	53.586	9,8	625.237	26.517	4,4
Γενική Κυβερνητική Εισφορά στο Τ.Κ.Α.	397.149	431.702	34.553	8,7	406.453	-25.249	-5,8	435.643	29.190	7,2	495.707	60.064	13,8	524.870	29.163	5,9
Μεταβιβάσεις Εξωτερικού	284.428	306.295	21.867	7,7	310.823	4.528	1,5	321.129	10.306	3,3	332.642	11.513	3,6	339.819	7.177	2,2
Επιχορηγήσεις	212.061	351.856	139.795	65,9	188.173	-163.683	-46,5	204.371	16.198	8,6	203.627	-744	-0,4	213.942	10.315	5,1
Κοινωνικές Παροχές	1.894.611	1.962.281	67.670	3,6	1.658.040	-304.241	-15,5	1.711.523	53.483	3,2	1.643.502	-68.021	-4,0	1.655.277	11.775	0,7
Παροχές Παιδείας	173.541	169.002	-4.539	-2,6	172.420	3.418	2,0	178.902	6.482	3,8	181.467	2.565	1,4	185.721	4.254	2,3
Πολιτιστικές Παροχές	4.824	6.514	1.690	35,0	6.915	401	6,2	8.390	1.475	21,3	8.255	-135	-1,6	8.305	50	0,6
Παροχές Υγείας	513.589	677.479	163.890	31,9	614.143	-63.336	-9,3	665.013	50.870	8,3	599.213	-65.800	-9,9	595.313	-3.900	-0,7
Παροχές Στέγασης	42.955	61.406	18.451	43,0	67.301	5.895	9,6	75.065	7.764	11,5	74.795	-270	-0,4	74.795	0	0,0
Παροχές Κοινωνικής Πρόνοιας	1.090.908	980.826	-110.082	-10,1	691.005	-289.821	-29,5	698.274	7.269	1,1	703.570	5.296	0,8	714.620	11.050	1,6
Άλλες Κοινωνικές Παροχές	18.782	23.323	4.541	24,2	53.076	29.753	127,6	36.241	-16.835	-31,7	26.524	-9.717	-26,8	26.649	125	0,5
Ειδικά Ταμεία	50.012	43.731	-6.281	-12,6	53.180	9.449	21,6	49.638	-3.542	-6,7	49.678	40	0,1	49.874	196	0,4
Αποζημιώσεις και Έξοδα Αγωγών	12.299	25.315	13.016	105,8	10.494	-14.821	-58,5	11.970	1.476	14,1	10.370	-1.600	-13,4	10.370	0	0,0

	1	2	Διαφορά	%	3	Διαφορά	%	4	Διαφορά	%	5	Διαφορά	%	6	Διαφορά	%
	Πραγματικές	Πραγματικές	2-1	Μεταβολή	Προϋπολ.	3-2	Μεταβολή	Προϋπολ.	4-3	Μεταβολή	Προϋπολ.	5-4	Μεταβολή	Προϋπολ.	6-5	Μεταβολή
	Δαπάνες	Δαπάνες		2:1	Δαπάνες		3:2	Δαπάνες		4:3	Δαπάνες		5:4	Δαπάνες		6:5
	2020	2021			2022			2023			2024			2025		
4. ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	73.922	95.064	21.142	28,6	325.822	230.758	242,7	369.616	43.794	13,4	411.845	42.229	11,4	378.166	-33.679	-8,2
5. ΆΛΛΑ ΕΞΟΔΑ	509.161	483.411	-25.750	-5,1	458.239	-25.172	-5,2	484.204	25.965	5,7	480.834	-3.370	-0,7	505.997	25.163	5,2
Εξυπηρέτηση Δημοσίου Χρέους	509.161	483.411	-25.750	-5,1	458.239	-25.172	-5,2	484.204	25.965	5,7	480.834	-3.370	-0,7	505.997	25.163	5,2
Τόκοι Εσωτερικού	124.794	104.642	-20.152	-16,1	73.568	-31.074	-29,7	81.166	7.598	10,3	31.296	-49.870	-61,4	19.349	-11.947	-38,2
Τόκοι Εξωτερικού	329.552	341.036	11.484	3,5	353.218	12.182	3,6	356.375	3.157	0,9	401.875	45.500	12,8	440.860	38.985	9,7
Άλλοι Τόκοι Πληρωτέοι	27.487	24.686	-2.801	-10,2	18.062	-6.624	-26,8	32.090	14.028	77,7	31.090	-1.000	-3,1	30.090	-1.000	-3,2
Τραπεζικές Επιβαρύνσεις	27.328	13.047	-14.281	-52,3	13.391	344	2,6	14.573	1.182	8,8	16.573	2.000	13,7	15.698	-875	-5,3
6. ΠΑΓΙΑ/ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	96.070	88.634	-7.436	-7,7	171.289	82.655	93,3	162.666	-8.623	-5,0	121.760	-40.906	-25,1	115.685	-6.075	-5,0
Αγορά Γης και Κτιρίων	47.722	26.024	-21.698	-45,5	72.010	45.986	176,7	43.710	-28.300	-39,3	40.810	-2.900	-6,6	39.810	-1.000	-2,5
Αγορά Σταθερών και Κινητών Μηχανημάτων	14.551	16.802	2.251	15,5	37.368	20.566	122,4	35.690	-1.678	-4,5	21.250	-14.440	-40,5	18.950	-2.300	-10,8
Αγορά Εξοπλισμού	32.852	44.805	11.953	36,4	58.784	13.979	31,2	67.316	8.532	14,5	53.120	-14.196	-21,1	51.483	-1.637	-3,1
Κινητά Μηνήματα	945	1.003	58	6,1	3.127	2.124	211,8	5.380	2.253	72,0	6.580	1.200	22,3	5.442	-1.138	-17,3
Επενδύσεις	0	0	0	0,0	0	0	0,0	10.570	10.570	0,0	0	-10.570	0,0	0	0	0,0
7. ΕΡΓΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	230.393	218.087	-12.306	-5,3	356.498	138.411	63,5	445.817	89.319	25,1	436.056	-9.761	-2,2	360.215	-75.841	-17,4
Ανέγερση, Επεκτάσεις και Βελτιώσεις Κτιρίων	57.883	63.517	5.634	9,7	90.509	26.992	42,5	125.604	35.095	38,8	128.036	2.432	1,9	114.160	-13.876	-10,8
Δρόμοι	41.616	63.355	21.739	52,2	108.094	44.739	70,6	134.323	26.229	24,3	144.457	10.134	7,5	133.782	-10.675	-7,4
Έργα Υποδομής	44.638	40.404	-4.234	-9,5	39.418	-986	-2,4	44.901	5.483	13,9	38.713	-6.188	-13,8	30.661	-8.052	-20,8
Κατασκευαστικά Έργα	78.640	43.550	-35.090	-44,6	114.192	70.642	162,2	135.864	21.672	19,0	121.125	-14.739	-10,8	77.887	-43.238	-35,7
Άλλα Έργα	7.616	7.261	-355	-4,7	4.285	-2.976	-41,0	5.125	840	19,6	3.725	-1.400	-27,3	3.725	0	0,0
8. ΔΑΝΕΙΑ	2.450.776	2.234.951	-215.825	-8,8	2.049.448	-185.503	-8,3	1.521.318	-528.130	-25,8	2.505.559	984.241	64,7	1.923.748	-581.811	-23,2
Έκδοση Δανείων	83.936	26.926	-57.010	-67,9	66.130	39.204	145,6	91.030	24.900	37,7	96.030	5.000	5,5	98.030	2.000	2,1
Αποπληρωμές Δανείων Εξωτερικού	1.457.324	90.799	-1.366.525	-93,8	1.091.000	1.000.201	1101,6	1.110.000	19.000	1,7	1.971.060	861.060	77,6	1.629.200	-341.860	-17,3
Αποπληρωμές Δανείων Εσωτερικού	909.516	2.117.226	1.207.710	132,8	892.318	-1.224.908	-57,9	320.288	-572.030	-64,1	438.469	118.181	36,9	196.518	-241.951	-55,2
9. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ*								31.493	31.493	0,0	32.022	529	1,7	32.522	500	1,6
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.064.689	10.282.130	217.441	2,2	10.440.290	158.160	1,5	10.472.075	31.785	0,3	11.721.711	1.249.636	11,9	11.205.713	-515.998	-4,4

4. ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ¹⁵

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	(Εκτίμηση) € εκ.	(Πρόβλεψη) € εκ.	(Πρόβλεψη) € εκ.	(Πρόβλεψη) € εκ.
Ακαθάριστο Εγχώριον Προϊόν (τρέχουσες τιμές)	23.009,9	21.617,9	23.436,7	26.136,3	27.770,9	29.264,7	30.784,2
Ρυθμός Ανάπτυξης (%)	5,3	(5,0)	5,5	5,7	3,0	3,3	3,2
Ανεργία ΕΕΔ (%)	7,1	7,6	7,5	7,0	6,4	5,7	5,0
Πληθωρισμός (Εναρμονισμένος Δείκτης) (%)	0,5	(1,1)	2,3	7,7	3,0	2,0	2,0
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο	293,8	-1.244,5	-388,8	321,2	463,3	678,1	711,6
% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	1,3	-5,8	-1,7	1,2	1,7	2,3	2,3
Πρωτογενές Έλλειμμα/Πλεόνασμα	804,7	-785,9	43,7	720,1	830,2	1.046,0	1.111,1
% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	3,5	-3,6	0,2	2,8	3,0	3,6	3,6
Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	582,6	614,9	632,3	742,8	792,3	770,0	724,3
% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	2,5	2,8	2,7	2,8	2,9	2,6	2,4
Δημόσιο Χρέος	20.957,8	24.852,1	24.271,0	23.350,7	23.126,2	22.398,5	22.262,9
% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	91,1	115,0	103,6	89,3	83,3	76,5	72,3
Δημόσιο Εξωτερικό Χρέος	16.985,8	20.324,3	21.686,7	21.714,7	21.717,7	21.370,7	21.373,7
% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	73,8	94,0	92,5	83,1	78,2	73,0	69,4

¹⁵ Πηγή: Κρατικός προϋπολογισμός 2022 - Μνημόνιο και Συνοπτική εικόνα προϋπολογισμού 2023.

ΜΕΡΟΣ Ε - ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο						
Πάγιο Ταμείο	170.042	174.390	172.202	179.498	180.849	182.655
Τακτικές Δαπάνες	8.316.842	7.563.299	8.867.726	7.535.029	7.403.526	7.473.416
Αναπτυξιακές Δαπάνες	5.815	1.195.020	1.040.124	1.367.010	34.380	34.380
Σύνολο	8.492.699	8.932.709	10.080.052	9.081.537	7.618.755	7.690.451
Υπουργικό Συμβούλιο						
Τακτικές Δαπάνες	109.041	145.697	142.116	148.737	149.931	150.853
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	10	0	10	10	10
Σύνολο	109.041	145.707	142.116	148.747	149.941	150.863
Βουλή των Αντιπροσώπων						
Τακτικές Δαπάνες	25.563.140	30.717.350	26.145.665	31.493.000	32.022.000	32.522.000
Αναπτυξιακές Δαπάνες	447.576	564.650	408.135	0	0	0
Σύνολο	26.010.715	31.282.000	26.553.800	31.493.000	32.022.000	32.522.000
Δικαστική Εξουσία						
Πάγιο Ταμείο	4.268.214	4.956.552	4.660.286	5.568.844	5.733.487	5.624.998
Τακτικές Δαπάνες	26.715.320	37.665.068	34.508.439	49.924.661	48.279.625	45.314.230
Αναπτυξιακές Δαπάνες	3.750.124	651.578	1.288.975	662.845	760.995	2.260.005
Σύνολο	34.733.658	43.273.198	40.457.700	56.156.350	54.774.107	53.199.233

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Νομική Υπηρεσία						
Πάγιο Ταμείο	17.339.687	35.545.276	40.545.276	5.348.850	3.851.132	3.854.129
Τακτικές Δαπάνες	16.113.750	19.999.712	16.923.070	21.527.493	23.137.049	23.504.782
Αναπτυξιακές Δαπάνες	709.813	503.480	913.550	6.408.540	11.053.540	9.033.540
Σύνολο	34.163.250	56.048.468	58.381.896	33.284.883	38.041.721	36.392.451
Ελεγκτική Υπηρεσία						
Πάγιο Ταμείο	239.513	243.790	245.304	253.514	256.494	259.032
Τακτικές Δαπάνες	5.921.845	7.021.062	5.921.845	7.756.521	8.247.985	8.574.113
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	5.900	0	5.050	5.050	5.050
Σύνολο	6.161.358	7.270.752	6.167.149	8.015.085	8.509.529	8.838.195
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας						
Πάγιο Ταμείο	567.571	577.927	572.148	594.341	600.564	606.595
Τακτικές Δαπάνες	299.054	351.677	323.415	398.102	400.649	409.953
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	10	0	10	10	10
Σύνολο	866.625	929.614	895.563	992.453	1.001.223	1.016.558
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας						
Τακτικές Δαπάνες	684.286	759.076	759.076	764.538	782.006	794.658
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	1.510	1.510	1.510	1.510	1.510
Σύνολο	684.286	760.586	760.586	766.048	783.516	796.168

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως						
Τακτικές Δαπάνες	1.856.665	2.131.960	1.944.319	2.311.321	2.446.782	2.486.429
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	50	0	23.040	50	50
Σύνολο	1.856.665	2.132.010	1.944.319	2.334.361	2.446.832	2.486.479
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού						
Τακτικές Δαπάνες	2.343.817	2.159.260	1.943.334	2.298.488	2.384.971	2.465.457
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	6.390	0	6.390	6.390	6.390
Σύνολο	2.343.817	2.165.650	1.943.334	2.304.878	2.391.361	2.471.847
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα						
Τακτικές Δαπάνες	397.138	863.808	493.879	874.662	906.035	939.328
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	5.569	0	1.060	1.060	1.060
Σύνολο	397.138	869.377	493.879	875.722	907.095	940.388
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων						
Τακτικές Δαπάνες	294.198	553.294	294.198	529.279	624.354	651.722
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	60	0	60	60	60
Σύνολο	294.198	553.354	294.198	529.339	624.414	651.782
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου						
Τακτικές Δαπάνες	1.980.547	2.424.857	2.424.857	2.510.312	2.827.648	2.901.066
Αναπτυξιακές Δαπάνες	12.162	35.460	2.552	43.050	35.150	35.150
Σύνολο	1.992.709	2.460.317	2.427.409	2.553.362	2.862.798	2.936.216

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών						
Τακτικές Δαπάνες	478.839	504.777	481.138	659.018	577.016	586.074
Σύνολο	478.839	504.777	481.138	659.018	577.016	586.074
Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών						
Τακτικές Δαπάνες	2.189.312	2.671.151	2.216.011	2.508.153	2.569.678	2.603.372
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	147.634	147.634	291.039	8.070	8.070
Σύνολο	2.189.312	2.818.785	2.363.645	2.799.192	2.577.748	2.611.442
Ειδικές Ανεξάρτητες Υπηρεσίες						
Τακτικές Δαπάνες	17.011.329	18.054.000	17.558.867	13.348.000	12.348.000	11.548.000
Σύνολο	17.011.329	18.054.000	17.558.867	13.348.000	12.348.000	11.548.000
Γραφείο Επιτρόπου Εποπτείας (ΓεΣΥ)						
Τακτικές Δαπάνες	191.959	309.093	194.570	310.309	312.848	315.615
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	10	0	10	10	10
Σύνολο	191.959	309.103	194.570	310.319	312.858	315.625
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού						
Τακτικές Δαπάνες	292.161	494.123	352.219	542.573	606.209	618.561
Αναπτυξιακές Δαπάνες	1.165	9.750	987	1.900	1.900	1.900
Σύνολο	293.327	503.873	353.206	544.473	608.109	620.461

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς						
Τακτικές Δαπάνες	0	455.915	298.634	1.019.173	1.046.453	1.044.932
Σύνολο	0	455.915	298.634	1.019.173	1.046.453	1.044.932
Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής						
Πάγιο Ταμείο	73.611	80.000	75.000	80.000	80.000	80.000
Τακτικές Δαπάνες	20.343.679	35.533.342	22.784.737	40.396.201	61.976.164	65.696.359
Αναπτυξιακές Δαπάνες	65.326.563	81.657.016	65.326.563	72.540.471	95.336.524	69.272.797
Σύνολο	85.743.853	117.270.358	88.186.300	113.016.672	157.392.688	135.049.156
Υφυπουργείο Τουρισμού						
Πάγιο Ταμείο	66.840	85.000	80.000	85.000	85.000	85.000
Τακτικές Δαπάνες	45.394.934	52.483.354	52.483.354	52.604.950	52.604.950	52.604.950
Αναπτυξιακές Δαπάνες	178.917	1.003.050	428.647	910.050	910.050	910.050
Σύνολο	45.640.691	53.571.404	52.992.001	53.600.000	53.600.000	53.600.000
Υφυπουργείο Ναυτιλίας						
Πάγιο Ταμείο	539.998	650.000	601.311	650.000	650.000	650.000
Τακτικές Δαπάνες	6.554.306	13.711.312	10.428.257	15.714.160	14.851.755	14.982.654
Αναπτυξιακές Δαπάνες	759.802	2.768.300	1.553.153	2.396.560	2.106.060	1.682.060
Σύνολο	7.854.105	17.129.612	12.582.721	18.760.720	17.607.815	17.314.714

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας						
Τακτικές Δαπάνες	78.555	527.061.834	503.582.834	570.668.234	575.005.086	577.310.559
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	15.684.980	15.684.980	26.598.425	26.892.380	27.310.380
Σύνολο	78.555	542.746.814	519.267.814	597.266.659	601.897.466	604.620.939
Υφυπουργείο Πολιτισμού						
Τακτικές Δαπάνες	0	4.710.667	5.000.000	15.541.064	16.093.438	15.861.775
Αναπτυξιακές Δαπάνες	0	0	0	12.572.599	12.553.439	12.554.439
Σύνολο	0	4.710.667	5.000.000	28.113.663	28.646.877	28.416.214
Υπουργείο Άμυνας						
Τακτικές Δαπάνες	458.135.789	519.631.755	505.383.327	523.012.353	528.250.520	523.691.223
Αναπτυξιακές Δαπάνες	18.019	3.083.010	150.230	1.661.510	2.551.510	1.651.510
Σύνολο	458.153.810	522.714.765	505.533.557	524.673.863	530.802.030	525.342.733
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος						
Τακτικές Δαπάνες	244.189.383	288.980.921	284.908.884	253.092.610	268.572.333	269.937.704
Αναπτυξιακές Δαπάνες	53.159.885	67.689.260	62.154.683	98.499.097	87.789.095	68.267.593
Σύνολο	297.349.258	356.670.181	347.063.567	351.591.707	356.361.428	338.205.297
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως						
Τακτικές Δαπάνες	296.028.077	338.141.227	322.348.071	365.100.857	385.238.839	395.617.726
Αναπτυξιακές Δαπάνες	8.416.760	14.989.204	12.365.780	23.367.848	13.226.420	9.974.196
Σύνολο	304.444.836	353.130.431	334.713.851	388.468.705	398.465.259	405.591.922

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας						
Τακτικές Δαπάνες	26.235.329	47.616.162	31.786.886	47.677.287	46.564.264	38.074.858
Αναπτυξιακές Δαπάνες	20.741.658	73.763.366	42.597.359	103.620.680	96.254.406	82.677.506
Σύνολο	46.976.989	121.379.528	74.384.245	151.297.967	142.818.670	120.752.364
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων						
Πάγιο Ταμείο	262.219	200.000	86.715	200.000	200.000	200.000
Τακτικές Δαπάνες	1.492.046.656	626.980.764	693.359.279	612.382.083	677.849.912	713.013.288
Αναπτυξιακές Δαπάνες	26.148.534	3.511.587	23.982.474	8.769.180	13.712.300	6.990.910
Σύνολο	1.518.457.404	630.692.351	717.428.468	621.351.263	691.762.212	720.204.198
Υπουργείο Εσωτερικών						
Πάγιο Ταμείο	12.026.833	20.105.000	4.950.000	20.105.000	20.105.000	20.105.000
Τακτικές Δαπάνες	345.020.083	382.667.214	361.644.112	401.085.278	440.806.768	459.128.662
Αναπτυξιακές Δαπάνες	153.866.172	223.999.218	160.937.641	242.084.727	233.009.345	205.503.950
Σύνολο	510.913.076	626.771.432	527.531.753	663.275.005	693.921.113	684.737.612
Υπουργείο Εξωτερικών						
Τακτικές Δαπάνες	69.159.838	85.797.334	76.790.852	88.865.374	91.019.570	88.671.921
Αναπτυξιακές Δαπάνες	6.477.790	13.384.420	6.917.083	14.058.210	10.479.700	8.223.010
Σύνολο	75.637.606	99.181.754	83.707.935	102.923.584	101.499.270	96.894.931

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Υπουργείο Οικονομικών						
Πάγιο Ταμείο	3.547.152.930	3.372.731.924	3.378.020.618	2.866.687.240	3.885.858.770	3.353.309.890
Τακτικές Δαπάνες	533.839.412	640.336.511	389.283.988	563.280.973	672.954.470	682.950.180
Αναπτυξιακές Δαπάνες	18.288.195	303.912.184	35.078.424	283.467.713	274.465.912	303.107.616
Σύνολο	4.099.280.532	4.316.980.619	3.802.383.030	3.713.435.926	4.833.279.152	4.339.367.686
Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας						
Τακτικές Δαπάνες	968.487.334	1.033.232.797	1.018.983.791	1.072.288.280	1.107.538.456	1.132.069.723
Αναπτυξιακές Δαπάνες	195.543.041	212.422.224	200.294.378	223.876.766	221.848.659	215.420.501
Σύνολο	1.164.030.360	1.245.655.021	1.219.278.169	1.296.165.046	1.329.387.115	1.347.490.224
Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων						
Πάγιο Ταμείο	2.283.692	2.572.000	2.307.515	2.572.000	2.572.000	2.572.000
Τακτικές Δαπάνες	239.046.318	278.738.081	249.175.478	290.036.216	293.957.969	299.305.559
Αναπτυξιακές Δαπάνες	80.110.366	109.805.423	99.820.214	141.846.325	147.079.556	141.096.147
Σύνολο	321.440.372	391.115.504	351.303.207	434.454.541	443.609.525	442.973.706
Υπουργείο Υγείας						
Τακτικές Δαπάνες	1.140.159.186	1.071.136.126	1.191.545.278	1.131.639.066	1.045.545.647	1.051.764.803
Αναπτυξιακές Δαπάνες	4.456.824	10.725.865	3.420.729	7.164.848	17.461.458	17.580.371
Σύνολο	1.144.615.998	1.081.861.991	1.194.966.007	1.138.803.914	1.063.007.105	1.069.345.174

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ/ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2021 Πραγματική Δαπάνη €	2022 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2022 Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός €	2023 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός €	2024 ΜΔΠ €	2025 ΜΔΠ €
Γενικό Λογιστήριο						
Πάγιο Ταμείο	19.830	80.010	80.010	40.010	40.010	40.010
Τακτικές Δαπάνες	62.097.822	84.341.356	84.596.882	106.434.532	105.282.286	104.351.390
Αναπτυξιακές Δαπάνες	1.124.013	554.190	1.287.730	1.185.028	2.727.087	4.595.268
Σύνολο	63.241.665	84.975.556	85.964.622	107.659.570	108.049.383	108.986.668

ΜΕΡΟΣ ΣΤ

ΣΥΝΑΦΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

1. ΠΟΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2022¹⁶ (ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΙΑΝ-ΣΕΠ)

	Προϋπολογισμός 2021 €	Πραγματικές Δαπάνες 1.1.2021- 30.9.2021 €	Βαθμός Υλοποίησης %	Προϋπολογισμός 2022 €	Πραγματικές Δαπάνες 1.1.2022- 30.9.2022 €	Βαθμός Υλοποίησης %
Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	732.654.547	216.115.062	29	804.007.632	218.401.021	27
Άλλες Αναπτυξιακές Δαπάνες	303.829.615	123.188.590	41	338.072.746	146.747.697	43
Σύνολο	1.036.484.162	339.303.652	33	1.142.080.378	365.148.718	32

¹⁶ Στοιχεία που κατατίθενται στη Βουλή από το Γενικό Λογιστήριο. Τελευταία ενημέρωση 25 Οκτωβρίου 2022.

2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2022

Κατά τη διάρκεια του έτους 2022 η Βουλή ψήφισε σε νόμους τρία νομοσχέδια συμπληρωματικών προϋπολογισμών για το έτος 2022, τα οποία κατατέθηκαν εκ μέρους της κυβέρνησης και αναλύονται ως ακολούθως:

- **Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2022 [Ν. 37(II)/2022].**

Συμπληρωματική δαπάνη ύψους €102.075.815 για την κάλυψη διάφορων δαπανών που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας της νόσου COVID-19 και του πολέμου στην Ουκρανία.

- **Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 2022 [Ν. 39(II)/2022].**

Συμπληρωματική δαπάνη ύψους €171.852.323 για την κάλυψη διαφόρων δαπανών, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων αγορά ύδατος, αγορά φαρμάκων και εμβολίων, συνεισφορά στο Επενδυτικό Ταμείο Χρηματοδότησης Κεφαλαίου, χορηγία στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού για ολοκλήρωση του σταδίου Λεμεσού, πρόσληψη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, επίδομα συνταξιούχων με θητεία κατά την τουρκική εισβολή, στεγαστικά προγράμματα προς πρόσφυγες, λειτουργία μονάδων ΟΕΔΑ, παροχή υπηρεσιών νοσηλείας ατόμων/ασθενών με νευρολογικές παθήσεις.

- **Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 2022 [Ν.(II)/2022].**

Συμπληρωματική δαπάνη ύψους €345.078.648 για την κάλυψη διαφόρων δαπανών, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων αυξημένη γενική κυβερνητική εισφορά στο ΓεΣΥ και στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, επιχορήγηση της αυξημένης τιμής χρέωσης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, αγορά ύδατος, χορηγία στον ΚΟΑΠ στο πλαίσιο των μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και των μέτρων των άμεσων πληρωμών, φιλοξενία

Ουκρανών προσφύγων και ανήλικων ασυνόδευτων παιδιών αιτητών ασύλου, κάλυψη αυξημένων λειτουργικών δαπανών υπηρεσιών/τμημάτων, λόγω της αύξησης των τιμών των ενεργειακών προϊόντων, αυξημένη χορηγία στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, μέτρα στήριξης γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων, αγορά φαρμάκων και εμβολίων, σχέδιο θεραπείας Κυπρίων στο εξωτερικό, αυξημένες κοινωνικές παροχές ατόμων με αναπηρίες στη βάση σχεδίων.

ΜΕΡΟΣ Ζ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ 2023, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΩΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τροποποίηση Αρ. 1

Κεφάλαιο: 010115.2 «Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο - Υπηρεσία Αποδήμων - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 04150 «Μεταβιβάσεις Εξωτερικού»

Υποομάδα Δαπανών: 04185 «Άλλες Χορηγίες Εξωτερικού»: €10.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η περίληψη πρόσθετων πιστώσεων ύψους €10.000 (Άρθρο 04188 «Διάφορες Συνεισφορές/ Χορηγίες Εξωτερικού»), για παραχώρηση οικονομικής ενίσχυσης προς την Ομοσπονδία Κυπριακών Οργανώσεων Αμερικής. Πρόσθετες πιστώσεις ύψους €10.000, απαιτούνται επίσης για τα έτη 2024 και 2025, αντίστοιχα.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 2

(Α) Κεφάλαιο: 010509.2 «Δικαστική Υπηρεσία - Εφετείο - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς ορθής παρουσίασης όπως στη Δικαστική Υπηρεσία υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Προσθήκη μίας (1) θέσης Προέδρου (€111.450 π.μ.), κάτω από το εδάφιο 1, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή της Σημείωσης «Μια νέα θέση» στη Στήλη των Επεξηγήσεων.

- Προσθήκη δεκαπέντε (15) θέσεων Δικαστή (€111.450 π.μ.), κάτω από το εδάφιο 5, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή της Σημείωσης «Δεκαπέντε νέες θέσεις» στη Στήλη των Επεξηγήσεων.

Οι πιο πάνω αλλαγές στη στήλη των «Θέσεων» στο Παράρτημα των Μισθολογικών Θέσεων, προκύπτουν από τις διατάξεις του Νομοσχεδίου του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 3) του 2022, που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εκκρεμεί η ψήφιση του.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν πρόσθετη δαπάνη.

(B) Κεφάλαιο: 010510.2 «Δικαστική Υπηρεσία - Κοινές Υπηρεσίες - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς:

(α) Ορθής παρουσίασης στη Δικαστική Υπηρεσία, όπως υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Προσθήκη δύο (2) πρόσθετων θέσεων Προέδρου Επαρχιακών Δικαστηρίων (€96.665 π.μ.), κάτω από το εδάφιο 1, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή της Σημείωσης «Δύο νέες θέσεις» στην Στήλη των Επεξηγήσεων.
- Προσθήκη δύο (2) πρόσθετων θέσεων Ανώτερου Επαρχιακού Δικαστή (€92.858 π.μ.), κάτω από το εδάφιο 5, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή της Σημείωσης «Δύο νέες θέσεις» στην Στήλη των Επεξηγήσεων.
- Αφαίρεση έξι (6) θέσεων Επαρχιακού Δικαστή (Κλίμακα Α16), κάτω από το εδάφιο 10, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή της Σημείωσης «Έξι θέσεις καταργούνται» στην Στήλη των Επεξηγήσεων.

Οι πιο πάνω αλλαγές στη στήλη των «Θέσεων» στο Παράρτημα των Μισθολογικών Θέσεων, προκύπτουν από τις διατάξεις του Νομοσχεδίου του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 3) του 2022, που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εκκρεμεί η ψήφιση του.

Οι πιο πάνω προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν πρόσθετη δαπάνη.

(β) Κάλυψης των αναγκών που προκύπτουν από τη λειτουργία των νέων Δικαστηρίων (Ανώτατο Δικαστήριο, Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, Εφετείο, Εμπορικό Δικαστήριο, Ναυτοδικείο κτλ):

- Δημιουργία τεσσάρων (4) πρόσθετων θέσεων Ανώτερου Πρωτοκολλητή (Κλ. Α13(ii)), κάτω από το εδάφιο 15.
- Δημιουργία πέντε (5) πρόσθετων θέσεων Πρωτοκολλητή Α΄ (Κλ. Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 20.

Η προτεινόμενη ρύθμιση θα επιφέρει πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €544.715.

Τροποποίηση Αρ. 3

Κεφάλαιο: 020100.2 «Νομική Υπηρεσία - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

(Α) Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη όπως δημιουργηθούν δύο (2) πρόσθετες θέσεις Δικηγόρου της Δημοκρατίας (Κλ. Α9, Α11 και Α12), κάτω από το εδάφιο 50, για τις ανάγκες του Τομέα Εσόδων/ Εξόδων και Υποθέσεων στη Νομική Υπηρεσία, που ανατίθενται σήμερα σε ιδιώτες Δικηγόρους.

Η πιο πάνω προτεινόμενη ρύθμιση συνεπάγεται Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €96.730.

(Β) Ομάδα Δαπανών: 03550 «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η περίληψη πρόσθετων πιστώσεων ύψους €70.000 (Άρθρο 03583 «Αγορά Υπηρεσιών»), για την κάλυψη των αναγκών του Κλάδου Δημοσίων Κατηγόρων σε τρεις επαρχίες, και επέκταση της απασχόλησής τους για επτά πρόσθετους μήνες, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 15/11/2022.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 4

Κεφάλαιο: 032111.2 «Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής - Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για δημιουργία:

- μιας (1) πρόσθετης θέσης Λειτουργού Πληροφορικής (Κλ. Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 40, για τις συνολικές ανάγκες του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας, Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, συμπεριλαμβανομένης και της ανάγκης για τη δημιουργία Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας για την έκδοση Δελτίων Ταυτότητας Αερολιμένα, στα πλαίσια υλοποίησης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 93.329 και ημερομηνία 06.07.2022, και
- έξι (6) πρόσθετων θέσεων Βοηθού Λειτουργού Διεκπεραίωσης, 1ης Τάξεως (Κλ. Α8 και Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 60.

Οι πιο πάνω ρυθμίσεις συνεπάγονται Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €93.442.

Τροποποίηση Αρ.5

Κεφάλαιο: 032171.3 «Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής - Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους - Αναπτυξιακές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 05000 «Έργα και Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους»

Υποομάδα Δαπανών: 05850 «Άλλα Έργα και Σχέδια»: €7.140.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτούνται πρόσθετες πιστώσεις ύψους €7.140.000 (Άρθρο 05868 «Δημιουργία Έξυπνων Πόλεων»), για το έτος 2023, εξαιτίας της αλλαγής στη χρηματική ροή του έργου λόγω μη υλοποίησης του εντός του 2022.

Το έργο αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της υποδομής για την «Έξυπνη Πόλη» (κεντρική πλατφόρμα), καθώς και τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των τριών «έξυπνων

λύσεων»: έξυπνη στάθμευση, έξυπνος φωτισμός και έξυπνη διαχείριση/ συλλογής αποβλήτων.
Το έργο αποτελεί μέρος του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 6

Κεφάλαιο: 032200.2 «Υφυπουργείο Τουρισμού - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για:

- αφαίρεση του διπλού σταυρού από έξι (6) θέσεις ++Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού, Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii), κάτω από το εδάφιο 70, ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρωση των θέσεων για κάλυψη των αναγκών του Υφυπουργείου Τουρισμού, καθώς και αναίρεση της κατάργησης μίας θέσης,
- κατάργηση τριών (3) θέσεων Λειτουργού Επιθεώρησης Α' (Κλ. Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 100, μιας (1) θέσης Λογιστικού Λειτουργού (Κλ. Α8 και Α9(i)) κάτω από το εδάφιο 155, και μιας (1) θέσης ++Βοηθού Μαρίνας (Κλ. Α1, Α3 και Α4) κάτω από το εδάφιο 135, και
- σημείωση της θέσης Ανώτερου Λογιστή (Κλ. Α13(ii)), κάτω από το εδάφιο 140, με διπλό σταυρό.

Η Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) από την αφαίρεση του διπλού σταυρού από τις έξι θέσεις Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού (Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii)) και την συνακόλουθη πλήρωση των κενών θέσεων, αναμένεται να ανέλθει σε €166.248. Δεδομένης όμως της κατάργησης των πιο πάνω κενών θέσεων, αναμένεται να προκύψει εξοικονόμηση ύψους €21.283.

Τροποποίηση Αρ. 7

Κεφάλαιο: 032300.2 «Υφυπουργείο Ναυτιλίας - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη, για σκοπούς στελέχωσης του νεοσύστατου Τομέα Ναυτιλιακής Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Ν.Ε.Π.Ε.), όπως στο Υφυπουργείο Ναυτιλίας υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Δημιουργία μιας (1) θέσης Ανώτερου Λειτουργού Ναυτιλίας (Κλίμακα Α13(ii)), κάτω από το εδάφιο 35.
- Δημιουργία μιας (1) θέσης Λειτουργού Ναυτιλίας Α' (Κλίμακα Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 40.
- Δημιουργία δύο (2) θέσεων Λειτουργού Ναυτιλίας (Κλίμακες Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 50.

Η προτεινόμενη ρύθμιση για τη δημιουργία των τεσσάρων (4) συνολικά πρόσθετων θέσεων συνεπάγεται Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €206.738.

Τροποποίηση Αρ. 8

Κεφάλαιο: 032410.2 «Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας - Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

(Α) Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για μεταφορά μιας (1) θέσης (++) Ζυγιστή Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου (Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii)), με τον κάτοχο της από το εδάφιο 80 του Κεφαλαίου 150100 «Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Διοίκηση», στο νέο εδάφιο 95 του Κεφαλαίου 032410 «Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας - Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας – Κεντρικά Γραφεία».

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν επιφέρει πρόσθετη δαπάνη.

(Β) Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι» - Άρθρο 02106 «Πρόσθετες Βοηθητικές Υπηρεσίες»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για αναβάθμιση δυο (2) εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου Λειτουργών Ευημερίας (Κλίμακες Α5 (2η βαθμίδα), Α7 και Α8(i)), σε Λειτουργούς Κοινωνικών Υπηρεσιών (Κλίμακες Α8, Α10 και

A11), λόγω κατοχής όλων των απαιτούμενων προσόντων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης Λειτουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών (Κλίμακες Α8, Α10 και Α11).

Η προτεινόμενη ρύθμιση θα επιφέρει πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €24.078.

Τροποποίηση Αρ. 9

Κεφάλαιο: 110200.2 «Κυπριακός Στρατός - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας όπως υλοποιηθούν οι πιο κάτω ρυθμίσεις στον Κυπριακό Στρατό:

- Δημιουργία δώδεκα (12) πρόσθετων θέσεων Ανθυπολοχαγού (Κλ. Α8(i)), κάτω από το εδάφιο 80
- Δημιουργία ογδόντα (80) πρόσθετων θέσεων Οπλίτη (Κλ. Α1), κάτω από το εδάφιο 140.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €406.068.

Τροποποίηση Αρ. 10

Κεφάλαιο: 120200.2 «Τμήμα Γεωργίας - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη δημιουργίας μιας (1) θέσης Ανώτερου Επιθεωρητή Γεωργίας (Κλ. Α10(i)), κάτω από το εδάφιο 81, έναντι κατάργησης μιας (1) θέσης Πρώτου Κτηνοτροφικού Επιθεωρητή (Κλ. Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 190 (υλοποίηση Σημείωσης Προϋπολογισμού).

Η προτεινόμενη ρύθμιση συνεπάγεται εξοικονόμηση ύψους €7.845.

Τροποποίηση Αρ. 11

- (Α) Κεφάλαιο: 120600.2 «Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»
Ομάδα Δαπανών: 02300 «Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό»
Υποομάδα Δαπανών: 02460 «Επιδόματα Υπερωριακής Απασχόλησης Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού»: €50.000
- (Β) Κεφάλαιο: 120604.2 «Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων - Επαρχιακό Γραφείο Υδάτων Λάρνακας - Τακτικές Δαπάνες»
Ομάδα Δαπανών: 02300 «Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό»
Υποομάδα Δαπανών: 02460 «Επιδόματα Υπερωριακής Απασχόλησης Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού»: €10.000
- (Γ) Κεφάλαιο: 120605.2 «Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων - Επαρχιακό Γραφείο Υδάτων Λεμεσού - Τακτικές Δαπάνες»
Ομάδα Δαπανών: 02300 «Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό»
Υποομάδα Δαπανών: 02460 «Επιδόματα Υπερωριακής Απασχόλησης Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού»: €10.000
- (Δ) Κεφάλαιο: 120606.2 «Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων - Επαρχιακό Γραφείο Υδάτων Πάφου - Τακτικές Δαπάνες»
Ομάδα Δαπανών: 02300 «Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό»
Υποομάδα Δαπανών: 02460 «Επιδόματα Υπερωριακής Απασχόλησης Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού»: €10.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η δημιουργία νέου Άρθρου 02465 «Επίδομα Επιφυλακής», καθώς και η περίληψη συνολικών πρόσθετων πιστώσεων ύψους €80.000, που έχουν σκοπό την κάλυψη εφαρμογής συστήματος αναμονής και κλήσεων, ώστε τα μέλη του Ωρομίσθιου Προσωπικού του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων στα κεντρικά και επαρχιακά γραφεία να λαμβάνουν κλήσεις και να εκτελούν καθήκοντα αποκατάστασης βλαβών τις ώρες που βρίσκονται εκτός υπηρεσίας, μετά από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 31/8/2022. Πρόσθετες πιστώσεις

απαιτούνται επίσης για τα έτη 2024 και 2025, συνολικού ύψους €80.000, για κάθε έτος.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 12

Κεφάλαιο: 130100.2 «Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας να υλοποιηθούν οι πιο κάτω ρυθμίσεις:

- Αναίρεση της μετονομασίας της θέσης και αναίρεση της δημιουργίας μίας (1) θέσης Διευθυντή Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Κλ. Α15(i)), κάτω από το εδάφιο 10.
- Δημιουργία μίας (1) νέας θέσης Διευθυντή Τομέα Δημοσίας Τάξεως (Κλ. Α15(i)), κάτω από το νέο εδάφιο 9.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν πρόσθετη δαπάνη.

Τροποποίηση Αρ. 13

Κεφάλαιο: 130200.2 «Φυλακές - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς ενίσχυσης της στελέχωσης του Τμήματος Φυλακών, όπως δημιουργηθούν εικοσιπέντε (25) πρόσθετες θέσεις Αρχιδεσμοφύλακα (Κλ. Α8 και Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 30.

Η προτεινόμενη ρύθμιση συνεπάγεται Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €946.025.

Τροποποίηση Αρ. 14

Κεφάλαιο: 130200.2 «Φυλακές – Κεντρικά Γραφεία – Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Υποομάδα Δαπανών: 02200 «Επιδόματα Θέσεως Κρατικών Υπαλλήλων»: €635.040

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η δημιουργία νέου Άρθρου 02206 «Επίδομα Δεσμοφύλακα», καθώς και η περίληψη πιστώσεων ύψους €635.040, για κάλυψη της παραχώρησης επιδόματος ύψους €120 μηνιαίως, στους κατόχους των θέσεων Δεσμοφύλακα, Αρχιδεσμοφύλακα και Επιθεωρητή του Τμήματος Φυλακών, καθώς και στους εργοδοτούμενους αορίστου ή ορισμένου χρόνου Δεσμοφύλακες. Πρόσθετες πιστώσεις απαιτούνται επίσης για τα έτη 2024 και 2025 ύψους €635.040, για κάθε έτος.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 15

Κεφάλαιο: 130300.2 «Αστυνομία - Αρχηγείο Αστυνομίας - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς ορθής παρουσίασης όπως στην Αστυνομία υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Προσθήκη μιας (1) πρόσθετης θέσης Ανώτερου Υπαστυνόμου (Κλ. Α11(i)), κάτω από το εδάφιο 50, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και αλλαγή της Σημείωσης «Δύο νέες θέσεις» στη Στήλη των Επεξηγήσεων σε «Μια νέα θέση».
- Προσθήκη μιας (1) πρόσθετης θέσης Υπαστυνόμου (Κλ. Α10(i)), κάτω από το εδάφιο 60, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και αλλαγή της Σημείωσης «Δύο νέες θέσεις» στη Στήλη των Επεξηγήσεων σε «Μια νέα θέση».
- Προσθήκη εικοσιπέντε (25) πρόσθετων θέσεων Λοχία (Κλ. Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 70, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και αλλαγή της Σημείωσης «Τριάντα τέσσερις νέες θέσεις» στη Στήλη των Επεξηγήσεων σε «Εννέα νέες θέσεις».

Οι πιο πάνω αλλαγές στη στήλη των «Θέσεων» στο Παράρτημα των Μισθολογικών Θέσεων, προκύπτουν από τις διατάξεις του Νομοσχεδίου του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 3) του 2022, που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εκκρεμεί η ψήφιση του. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν πρόσθετη δαπάνη.

Τροποποίηση Αρ. 16

Κεφάλαιο: 130300.3 «Αστυνομία - Αρχηγείο Αστυνομίας - Αναπτυξιακές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 08000 «Ανέγερση, Επεκτάσεις και Βελτιώσεις Κτιρίων»

Υποομάδα Δαπανών: 08100 «Κτίρια Αστυνομίας»: €1.190.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η περίληψη πρόσθετων πιστώσεων κάτω από το Άρθρο 08101.3 «Ανέγερση Κτιρίων Αστυνομίας», ύψους €1.190.000, σε σχέση με τη δημιουργία υποδομής για τις ανάγκες του Προγράμματος Προστασίας Μαρτύρων. Πρόσθετες πιστώσεις απαιτούνται επίσης για τα έτη 2024 ύψους €2.380.000, και 2025 ύψους €3.094.000.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 17

Κεφάλαιο: 140150.3 «Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Διοίκηση - Υπηρεσία Ενέργειας - Αναπτυξιακές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 04300 «Κοινωνικές Παροχές»

Υποομάδα Δαπανών: 04540 «Ειδικά Ταμεία»: €13.159.990

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η περίληψη πρόσθετων πιστώσεων κάτω από το Άρθρο 04597.3 «Χορηγία στο Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας», ύψους €13.159.990, σε σχέση με τη χρηματοδότηση των βασικών Σχεδίων Χορηγιών του Ταμείου που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ). Πρόσθετες πιστώσεις απαιτούνται επίσης για τα έτη 2024 ύψους €7.899.990, και 2025 ύψους €5.129.990.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 18

Κεφάλαιο: 150100.2 «Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για μεταφορά μιας (1) θέσης (++) Ζυγιστή Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου (Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii)), με τον κάτοχο της από το εδάφιο 80 του Κεφαλαίου 150100 «Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Διοίκηση», στο εδάφιο 95 του Κεφαλαίου 032410 «Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας - Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας - Κεντρικά Γραφεία».

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν επιφέρει πρόσθετη δαπάνη.

Τροποποίηση Αρ. 19

Κεφάλαιο: 160100.2 «Διοίκηση Υπουργείου Εσωτερικών, Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς ορθής παρουσίασης όπως στη Διοίκηση του Υπουργείου Εσωτερικών υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Απάλειψη της θέσης Διευθυντή Υπηρεσίας, Μέριμνας και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων (Κλ. Α15(i)), κάτω από το εδάφιο 10.
- Προσθήκη έξι (6) θέσεων Διευθυντή (Κλ. Α15(i)), κάτω από το εδάφιο 12, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων όλων των Σημειώσεων.

- Προσθήκη δεκαεπτά (17) θέσεων Ανώτερου Λειτουργού Εσωτερικών (Κλ. Α13(ii)), κάτω από το εδάφιο 14, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «Δεκαεπτά νέες θέσεις».
- Προσθήκη τριών (3) θέσεων Λειτουργού Εσωτερικών (Κλ. Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 18, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «Τρεις νέες θέσεις».
- Απάλειψη της θέσης Διευθυντή Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών (Κλ. Α15(i)), κάτω από το εδάφιο 20.
- Απάλειψη της θέσης Ανώτερου Λειτουργού Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών (Κλ. Α13(ii)), κάτω από το εδάφιο 72.
- Αφαίρεση τριών (3) θέσεων Λειτουργού Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών (Κλ. Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 80, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «Τρεις θέσεις καταργούνται».

Οι πιο πάνω αλλαγές στην στήλη των «Θέσεων» στο Παράρτημα των Μισθολογικών Θέσεων, προκύπτουν από τις διατάξεις του Νομοσχεδίου του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 3) του 2022, που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εκκρεμεί η ψήφιση του.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν πρόσθετη δαπάνη.

Τροποποίηση Αρ. 20

Κεφάλαιο: 180100.2 «Υπουργείο Οικονομικών, Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη όπως υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις στο εδάφιο 90:

- Αναίρεση της μετονομασίας θέσεων, από Ανώτερους Λειτουργούς Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών (Κλ. Α13(ii)), σε Βοηθούς Έφορους Ασφαλίσεων (Κλ. Α13(ii)).

- Αναίρεση της κατάργησης μιας (1) θέσης Ανώτερου Λειτουργού Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών (Κλ. Α13(ii)).
- Αντικατάσταση της Επεξήγησης έναντι του εδαφίου 90: «Μια θέση καταργείται. Οι θέσεις προηγουμένως καλούμενες «Λειτουργοί Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών (Κλ. Α13(ii))», στη Στήλη των Επεξηγήσεων του εδαφίου 90 με την Επεξήγηση: «Έναντι δύο θέσεων υπηρετούν Βοηθοί Έφοροι Ασφαλίσεων διορισμένοι με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 66.826 και ημερομηνία 6/2/2008».

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €68.515.

Τροποποίηση Αρ. 21

Κεφάλαιο: 180100.2 «Υπουργείο Οικονομικών, Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 04200 «Επιχορηγήσεις»

Υποομάδα Δαπανών: 04260 «Άλλες Επιχορηγήσεις»: €5.000.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτούνται πρόσθετες πιστώσεις ύψους €5.000.000 (Άρθρο 04296 «Άλλες Χορηγίες/ Επιχορηγήσεις»), για κάλυψη από το Κράτος, μέρους του αυξημένου κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, στα πλαίσια του πρόσθετου πακέτου μέτρων για αντιμετώπιση των πληθωριστικών πιέσεων, μετά από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 93.444 και ημερομηνία 28/7/2022.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 22

(Α) Κεφάλαιο: 180118 «Υπουργείο Οικονομικών, Διοίκηση - Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων»: +€51.024.519

(Β) Κεφάλαιο: 200220 «Ανώτερη Εκπαίδευση - Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας»: -€51.024.519

Το Νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Κρατικής Φοιτητικής Μέριμνας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022», ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων, στις 17/11/2022, και αναμένεται η δημοσίευση του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Ο Νόμος προνοεί τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας Φοιτητικής Μέριμνας, από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για το λόγο αυτό, ολόκληρη η Υποδιαίρεση του Κεφαλαίου 200220 «Ανώτερη Εκπαίδευση – Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας» μαζί με τις ομάδες και τις υποομάδες καθώς και τις αντίστοιχες πιστώσεις θα πρέπει να μεταφερθεί στη νέα Υποδιαίρεση που δημιουργείται κάτω από το Κεφάλαιο Δαπανών του Υπουργείου Οικονομικών 180118 «Υπουργείο Οικονομικών, Διοίκηση - Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων».

Θα πρέπει να περιληφθούν Πιστώσεις ύψους €51.024.519, €51.025.717 και €51.026.678, για τα έτη 2023 - 2025, αντίστοιχα, στη νέα Υποδιαίρεση του Κεφαλαίου Δαπανών 180118 «Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων», με αντίστοιχη αφαίρεση των πιστώσεων της Υποδιαίρεσης Κεφαλαίου 200220 «Ανώτερη Εκπαίδευση – Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας».

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη περίληψης στο Νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού 2023 Νόμου, των πιο πάνω ρυθμίσεων.

Τροποποίηση Αρ. 23

Κεφάλαιο: 180200.2 «Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Υπουργείο Οικονομικών - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς ορθής παρουσίασης όπως στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Υπουργείο Οικονομικών, υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Προσθήκη τριών (3) θέσεων Λειτουργού Προγραμματισμού Α' (Κλ. Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 30, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και 2023.
- Προσθήκη μιας (1) θέσης Λειτουργού Συντονισμού Α' (Κλ. Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 70, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και 2023, διαγραφή του διπλού σταυρού (++)

και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «ο διπλός σταυρός ισχύει για μια θέση μόνο».

Οι πιο πάνω αλλαγές στη στήλη των «Θέσεων» στο Παράρτημα των Μισθολογικών Θέσεων, προκύπτουν από τις διατάξεις του Νομοσχεδίου του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 3) του 2022, που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εκκρεμεί η ψήφιση του.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν πρόσθετη δαπάνη.

Τροποποίηση Αρ. 24

Κεφάλαιο: 180400.2 «Τμήμα Φορολογίας - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη δημιουργίας μιας (1) πρόσθετης θέσης Λειτουργού Φορολογίας (Κλ. Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 56, έναντι κατάργησης μιας (1) θέσης Λειτουργού Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Κλ. Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 175 (υλοποίηση Σημείωσης Προϋπολογισμού).

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν επιφέρει πρόσθετη δαπάνη.

Τροποποίηση Αρ. 25

Κεφάλαιο: 180700.2 «Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

(Α) Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς ορθής παρουσίασης όπως στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Προσθήκη τριών (3) θέσεων Πρώτου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Κλ. Α14(ii)), κάτω από το εδάφιο 10, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «Τρεις νέες θέσεις».

- Προσθήκη τεσσάρων (4) θέσεων Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Κλ. Α13(ii)), κάτω από το εδάφιο 20, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «Τέσσερις νέες θέσεις».

Οι πιο πάνω αλλαγές στην στήλη των «Θέσεων» στο Παράρτημα των Μισθολογικών Θέσεων, προκύπτουν από τις διατάξεις του Νομοσχεδίου του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 3) του 2022, που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εκκρεμεί η ψήφιση του.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επιφέρουν πρόσθετη δαπάνη.

(Β) Κεφάλαιο: 180711.2 «Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού – Γενικό Διοικητικό Προσωπικό - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη όπως υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Δημιουργία μίας (1) νέας θέσης Ανώτερου Λειτουργού Εκθέσεων Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κλ. Α13(ii)), κάτω από το εδάφιο 38, και περίληψη της Σημείωσης «Η θέση θα σημειωθεί με διπλό σταυρό όταν δεν θα είναι δυνατή η πλήρωσή της από τους κατόχους των θέσεων Λειτουργού Εκθέσεων Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Α΄ (Κλ.Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 40, και ++Λειτουργού Εκθέσεων Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κλ. Α8, Α10 και Α11)», κάτω από το εδάφιο 45, στην Στήλη των Επεξηγήσεων.
- Δημιουργία μίας (1) θέσης Λειτουργού Εκθέσεων Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Α΄ (Κλ. Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 40.
- Δημιουργία μίας (1) νέας θέσης Διοικητικού Λειτουργού Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Α΄ (Κλ. Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 48, και περίληψη της Σημείωσης «Η θέση θα σημειωθεί με διπλό σταυρό όταν δεν θα είναι δυνατή η πλήρωσή της από τους κατόχους των θέσεων ++Διοικητικού Λειτουργού Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κλ. Α8, Α10 και Α11)), κάτω από το εδάφιο 50», στην Στήλη των Επεξηγήσεων.

(Γ) Υποδιαίρεση Κεφαλαίου 180712.2 «Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

- Δημιουργία μίας (1) θέσης Γραμματειακού Λειτουργού Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κλ. Α8 και Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 140.
- Αναθεώρηση της μισθολογικής κλίμακας της θέσης Αποθηκάριου/ Γραφέα Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, κάτω από το εδάφιο 150, από τις «Κλ. Α2 και Α5» στις «Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii)».

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €219.895, η οποία με τον επόμενο Προϋπολογισμό θα αντισταθμιστεί σε μεγάλο βαθμό, από εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από συνεπαγόμενες καταργήσεις θέσεων.

Τροποποίηση Αρ. 26

Κεφάλαιο: 183000.2 «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό Κεντρικά Γραφεία Τακτικές Δαπάνες»: €20.000.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη δημιουργίας της Ομάδας/ Υποομάδας/ Άρθρων Δαπανών, συγκεκριμένα της Ομάδας 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι», Υποομάδας 02280 «Συνεισφορές Εργοδότη σε Ταμεία για Κρατικούς Υπαλλήλους» (Άρθρο 02290 «Συνεισφορά στο Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων»), καθώς και περίληψης πιστώσεων ύψους €20.000.000, με σκοπό την κατανομή στα αρμόδια Υπουργεία/ Τμήματα, ενόψει της επικείμενης ψήφισης του Νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων των Υπαλλήλων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής), Νόμος του 2022».

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 27

Κεφάλαιο: 190200.2 «Γενικό Λογιστήριο - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη όπως γίνουν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Μετονομασία και αναθεώρηση της μισθολογικής κλίμακας της θέσης ++Λειτουργού Λογιστηρίου (Κλ. Α7(ii)), κάτω από το εδάφιο 135, σε ++Λογιστικό Λειτουργό 1ης Τάξεως (Κλ. Α8 και Α9(i)).
- Δημιουργία μίας (1) νέας θέσης Λειτουργού Λογιστηρίου Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Α΄ (Κλ.Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 193, και περίληψη Σημείωσης «Η θέση θα σημειωθεί με διπλό σταυρό όταν δεν θα είναι δυνατή η πλήρωσή της από τον κάτοχο της θέσης ++Λειτουργού Λογιστηρίου Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Κλ. Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 195» στη Στήλη των Επεξηγήσεων.
- Δημιουργία δύο (2) θέσεων Επιθεωρητή Λογαριασμών Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Κλ. Α10(i)), κάτω από το εδάφιο 200.
- Δημιουργία μίας (1) νέας θέσης Επιθεωρητή Λογαριασμών Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κλ.Α10(i)), κάτω από το εδάφιο 218, και περίληψη Σημείωσης «Η θέση θα σημειωθεί με διπλό σταυρό όταν δεν θα είναι δυνατή η πλήρωσή της από τον κάτοχο της θέσης ++Λογιστικού Λειτουργού Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κλ. Α8 και Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 220» στη Στήλη των Επεξηγήσεων.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €198.120, η οποία με τον επόμενο Προϋπολογισμό θα αντισταθμιστεί σε μεγάλο βαθμό, από εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από συνεπαγόμενες καταργήσεις θέσεων.

Τροποποίηση Αρ. 28

Κεφάλαιο: 200500.2 «Δημοτική Εκπαίδευση - Κεντρικά Γραφεία – Τακτικές Δαπάνες» -

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»: €2.190.574

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η περίληψη πρόσθετων πιστώσεων ύψους €2.190.574 (Άρθρο 02106 «Πρόσθετες Βοηθητικές Υπηρεσίες»), για το έτος

2023, για κάλυψη της μισθοδοσίας 60 εκτάκτων εκπαιδευτικών του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης» (ΔΡΑ.Σ.Ε.+), σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 93.669 και ημερομηνία 14/9/2022.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 29

Κεφάλαιο: 211300.2 «Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για δημιουργία μιας (1) πρόσθετης θέσης Τεχνικού Μηχανικού (Κλίμακες Α5(2^η βαθμίδα), Α7 και Α8(i)), κάτω από το εδάφιο 85, στο Κεφάλαιο Δαπανών 211300.2 «Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών – Κεντρικά Γραφεία – Τακτικές Δαπάνες», για κάλυψη αναγκών στο Γενικό Χημείο του Κράτους, Υπουργείο Υγείας.

Η προτεινόμενη ρύθμιση συνεπάγεται Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €30.007.

Τροποποίηση Αρ. 30

Κεφάλαιο: 220100.2 «Υπουργείο Υγείας, Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς ορθής παρουσίασης όπως στη Διοίκηση του Υπουργείου Υγείας, προστεθούν τρεις (3) θέσεις Λειτουργού Υπηρεσιών Υγείας Α' (Κλίμακα Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 25, στις Στήλες Αριθμό θέσεων για το 2022 και 2023 και διαγραφή της Σημείωσης «Τρεις νέες θέσεις» στη Στήλη των Επεξηγήσεων.

Οι πιο πάνω αλλαγές στη στήλη των «Θέσεων» στο Παράρτημα των Μισθολογικών Θέσεων, προκύπτουν από τις διατάξεις του Νομοσχεδίου του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 3) του 2022, που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εκκρεμεί η ψήφιση του. Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν επιφέρει πρόσθετη δαπάνη.

Τροποποίηση Αρ. 31

Κεφάλαιο: 220100.2 «Υπουργείο Υγείας - Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 04000 «Μεταβιβάσεις Εσωτερικού»

Υποομάδα Δαπανών 04120 «Άλλες Μεταβιβάσεις Εσωτερικού»: -€350.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η αφαίρεση πιστώσεων ύψους €350.000 που περιλαμβάνονται στο Άρθρο 04135 «Διάφορες Συνεισφορές Εσωτερικού», και αφορούν την ετήσια χορηγία στο Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, από το οποίο πληρώνονται όλες οι χορηγίες που εγκρίνονται στα πλαίσια των δύο Σχεδίων Χορηγιών του Υπουργείου Υγείας. Η αφαίρεση πιστώσεων απαιτείται επίσης για τα έτη 2024 και 2025.

Η εν λόγω πρόνοια μεταφέρεται κάτω από το νέο Άρθρο 04389 «Χορηγία στο Καραϊσκάκειο Ίδρυμα», το οποίο δημιουργείται στα πλαίσια της Τροποποίησης με αρ. 32.

Τροποποίηση Αρ. 32

Κεφάλαιο: 220100.2 «Υπουργείο Υγείας - Διοίκηση - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 04300 «Κοινωνικές Παροχές»

Υποομάδα Δαπανών 04380 «Παροχές Υγείας»: €4.350.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η δημιουργία του νέου Άρθρου 04389 «Χορηγία στο Καραϊσκάκειο Ίδρυμα», και η συμπερίληψη πιστώσεων ύψους €4.350.000, για το έτος 2023, τα οποία αφορούν:

(α) την μεταφορά της ετήσιας χορηγίας προς το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, ύψους €350.000 (Τροποποίηση Αρ. 31), και

(β) το κόστος των εξειδικευμένων εξετάσεων που διενεργεί το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, το οποίο θα αποζημιώνεται στα πλαίσια συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και του Ιδρύματος και οι οποίες ανέρχονται σε περίπου €4 εκ. ετησίως.

Αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα και μοναδικότητα των υπηρεσιών που προσφέρει το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα στον τομέα της υγείας, τόσο στην Κύπρο όσο και διεθνώς, κρίνεται αναγκαίο όπως η χρηματοδότηση των υπηρεσιών που προσφέρει καθώς και η χορηγία που λαμβάνει να περιληφθούν σε Συμφωνία που θα υπογραφεί μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και του Καραϊσκάκειου Ιδρύματος. Σημειώνεται ότι η Συμφωνία θα προνοεί τη χρηματοδότηση των εξειδικευμένων εξετάσεων οι οποίες δεν μπορούν να παρασχεθούν από οποιοδήποτε άλλο φορέα και δεν είναι ενταγμένες στο ΓΕΣΥ (€4εκ.), καθώς και την παραχώρηση ετήσιας χορηγίας για τη χρηματοδότηση του κόστους του Προγράμματος «Ανανέωση Αρχείου Δοτών Μυελού των Οστών και Εξυπηρέτηση Ασθενών για ταυτοποίηση και εξεύρεση δότη», η οποία καταβάλλεται μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Υγείας, βάσει της Απόφασης 2012/21 ΕΕ για την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) (€350.000).

Σημειώνεται ότι, η σύμβαση θα τροποποιείται έτσι ώστε οποιεσδήποτε εξετάσεις ενταχθούν στο ΓΕΣΥ και θα αποζημιώνονται από τον ΟΑΥ, θα αφαιρούνται από τον κατάλογο των εξετάσεων που θα αποζημιώνονται από το κράτος.

Μέχρι σήμερα, το Υπουργείο Υγείας έχει σύμβαση με το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα για την διενέργεια εξειδικευμένων εργαστηριακών εξετάσεων και οι πιστώσεις μέχρι και το 2022, περιλαμβάνονται κάτω από το άρθρο 03.583 «Αγορά Υπηρεσιών», Κεφάλαιο 22.02.00.2 «Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες». Η υφιστάμενη σύμβαση καλύπτει την περίοδο 14/1/2022 - 13/1/2023, με δικαίωμα ανανέωσης μέχρι την ένταξη των εξειδικευμένων εργαστηριακών εξετάσεων στο ΓΕΣΥ.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 33

Κεφάλαιο: 220200.2 «Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

(Α) Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς συμμόρφωσης με απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου όπως στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, υλοποιηθούν οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Προσθήκη έντεκα (11) θέσεων Υγειονομικού Λειτουργού (Κλίμακες Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 207, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και μίας (1) θέσης στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2023. Διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «Μια νέα θέση έναντι κατάργησης μιας θέσης Υγειονομικού Επιθεωρητή (Κλίμακες Α5 (2η βαθμίδα), Α7 και Α8(i)), κάτω από το εδάφιο 240. Εννέα θέσεις προηγουμένως καλούμενες Ανώτεροι Υγειονομικοί Επιθεωρητές, 2ας Τάξεως (Κλίμακα Α9(i)) μετονομάζονται, αναβαθμίζονται και μεταφέρονται από το εδάφιο 230».
- Αφαίρεση εννέα (9) θέσεων Ανώτερου Υγειονομικού Επιθεωρητή, 2ας Τάξεως (Κλίμακα Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 230, στη Στήλη Αριθμό θέσεων για το 2022 και διαγραφή από τη Στήλη των Επεξηγήσεων της Σημείωσης «Οι θέσεις σημειώνονται με διπλό σταυρό. Εννέα θέσεις μετονομάζονται και αναβαθμίζονται σε Υγειονομικούς Λειτουργούς (Κλίμακες Α8, Α10 και Α11) και μεταφέρονται κάτω από το εδάφιο 207».
- Διαγραφή του εδαφίου 240.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €112.230.

(Β) Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι» - Άρθρο 02106 «Πρόσθετες Βοηθητικές Υπηρεσίες»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για αναβάθμιση τριάντα πέντε (35) εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου Υγειονομικών Επιθεωρητών (Κλίμακες Α5 (2η βαθμίδα), Α7 και Α8(i)), σε Υγειονομικούς Λειτουργούς (Κλίμακες Α8, Α10 και

A11), λόγω κατοχής όλων των απαιτούμενων προσόντων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης Υγειονομικού Λειτουργού (Κλίμακες A8, A10 και A11).

Η προτεινόμενη ρύθμιση θα επιφέρει πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €421.365.

Τροποποίηση Αρ. 34

Κεφάλαιο: 220200.2 «Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Υποομάδα Δαπανών: 02101 «Μισθοδοσία Κρατικών Υπαλλήλων»: €125.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η δημιουργία νέου Άρθρου 02104 «Αναδρομική Καταβολή Μισθοδοσίας», καθώς και η περίληψη πιστώσεων ύψους €125.000, για το έτος 2023, με σκοπό την αναδρομική καταβολή της μισθοδοσίας σε εννέα (9) υπαλλήλους της Υγειονομικής Υπηρεσίας από 17/7/2009, στα πλαίσια συμμόρφωσης με την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, με την οποία η Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 104/2015 της Κυπριακής Δημοκρατίας απορρίφθηκε και η πρωτόδικη απόφαση επικυρώθηκε. Συγκεκριμένα, σε συνέχεια καθοδήγησης που λήφθηκε από τη Νομική Υπηρεσία με την επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με αρ. φακ. Γ.Ε./Υποθ./Αριθ. 925/11 και ημερ. 27/9/2022, προωθείται η αναβάθμιση, με αναδρομική ισχύ, από 17/7/2009, εννέα (9) υπαλλήλων της Υγειονομικής Υπηρεσίας που κατέχουν σήμερα τη θέση Ανώτερου Υγειονομικού Επιθεωρητή, 2ας Τάξεως (Κλ. Α9(i)), στη θέση Υγειονομικού Λειτουργού (Κλ. Α8, Α10 και Α11).

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 35

Κεφάλαιο: 220500.2 «Φαρμακευτικές Υπηρεσίες - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 03550 «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες/ Έρευνες»

Υποομάδα Δαπανών: 03580 «Σύμβαση Υπηρεσιών»: €240.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η συμπερίληψη πρόσθετων πιστώσεων ύψους €240.000 (Άρθρο 03583 «Αγορά Υπηρεσιών»), για το έτος 2023, για την μελέτη που θα διενεργηθεί από εμπειρογνώμονα σχετικά με την καλλιέργεια, παραγωγή και εμπορία φαρμακευτικής κάνναβης στην Κύπρο.

Το απαιτούμενο ποσό των €240.000, είχε αποδεσμευτεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2022. Ο διαγωνισμός για την μελέτη έχει ολοκληρωθεί και εκκρεμεί η αξιολόγηση των προσφορών. Αναμένεται ότι μέχρι το τέλος του 2022, αρχές του 2023 θα υπογραφεί η σύμβαση με τον επιτυχόντα προσφοροδότη και συνεπώς το ποσό της σύμβασης θα είναι πληρωτέο εντός του 2023.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 36

Άρθρο 16 «Απαγόρευση προσλήψεων εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου, ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού και οποιασδήποτε άλλης κατηγορίας προσωπικού για κάλυψη έκτακτων και εποχιακών αναγκών»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη τροποποίησης του Άρθρου 16 ως ακολούθως:

- εδάφιο (1)(β): αύξηση της έγκρισης για απασχόληση εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου από 20 άτομα σε 24 ως εξής:
«Δικαστική Υπηρεσία: μέχρι 24 εργοδοτούμενοι ορισμένου χρόνου (ΕΟΧ) (5 Πρωτοκολλητές (Κλ. Α8, Α10 και Α11), 3 Στενογράφοι Δικαστηρίου (Κλ. Α2(4η βαθμίδα), Α5 και Α7(ii)) και 16 για εκτέλεση γραφειακών καθηκόντων (Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii))».

- εδάφιο (1)(ε): αύξηση της έγκρισης για απασχόληση εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου από 6 άτομα σε 7 ως εξής:
Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής:
«(ι) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής: μέχρι 7 εργοδοτούμενοι ορισμένου χρόνου Λειτουργοί Πληροφορικής (Κλ. Α8, Α10 και Α11)»
- εδάφιο (1)(λ): προσθήκη πρόνοιας για απασχόληση 3 εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου ως εξής:
(λ) Υπουργείο Οικονομικών:
«(ι) Διοίκηση: μέχρι 3 εργοδοτούμενοι ορισμένου χρόνου Λειτουργοί Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών (Κλ. Α9, Α11 και Α12) έναντι ίσου αριθμού κενών θέσεων»
- εδάφιο (1)(μ) (i): αύξηση της οροφής απασχόλησης προσωπικού από 392 άτομα σε 394 και (iii): αύξηση της οροφής απασχόλησης εκπαιδευτικού προσωπικού από 13945 σε 13946, ως εξής:
(μ) Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας:
«(i) Διοίκηση:
 - μέχρι 394 Επιμελητές (Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii)) (μόνιμοι σε όλη τη δομή θέσεων/ εργοδοτούμενοι αορίστου χρόνου/ εργοδοτούμενοι ορισμένου χρόνου) σε πλήρη βάση απασχόλησης»
 - (iii) Εκπαιδευτικές Διευθύνσεις: στην 7^η και 8^η γραμμή, η φράση και ο αριθμός «να μην υπερβαίνει τους 13945 Εκπαιδευτικούς» αντικαθίσταται με τη φράση και τον αριθμό «να μην υπερβαίνει τους 13946 Εκπαιδευτικούς».

Τροποποίηση Αρ. 37

Κεφάλαιο: 032520.3 «Υφυπουργείο Πολιτισμού - Τμήμα Νεότερου και Σύγχρονου Πολιτισμού - Αναπτυξιακές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 04300 «Κοινωνικές Παροχές»

Υποομάδα Δαπανών: 04350 «Πολιτιστικές Παροχές»: €1.000.000

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η περίληψη

πρόσθετων πιστώσεων ύψους €1.000.000 (Άρθρο 04355 «Παραγωγή Κινηματογραφικών Ταινιών»), για το έτος 2023. Πρόσθετες πιστώσεις ύψους €1.000.000, θα περιληφθούν και κατά τα έτη 2024 και 2025.

Η αύξηση των εγκεκριμένων πιστώσεων προκρίνεται λαμβάνοντας υπόψη τη συνεισφορά του Κινηματογράφου στην κυπριακή οικονομία και στην προβολή του κυπριακού πολιτισμού διεθνώς.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 38

Κεφάλαιο: 030200.3 «Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων - Κεντρικά Γραφεία - Αναπτυξιακές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 05890 «Προγράμματα Χρηματοδοτούμενα από Ξένους Οργανισμούς ή/και Άλλες Πηγές»

Υποομάδα Δαπανών: 05891 «Προγράμματα Χρηματοδοτούμενα από Ξένους Οργανισμούς ή/και Άλλες Πηγές»: €109.775

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, απαιτείται η δημιουργία νέου Άρθρου 05897.3 «Χρηματοδοτικός Μηχανισμός Νορβηγίας», καθώς και η περίληψη πιστώσεων ύψους €109.775, για τη συμμετοχή του Γραφείου ως εταίρος σε περιφερειακό Έργο που χρηματοδοτείται από τα Ταμεία ΕΕΑ και του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού Νορβηγίας, και το οποίο έχει ως στόχο τη στήριξη Εθνικών Αρχών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα πλαίσια του ελέγχου εφαρμογής των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο και των σχετικών με τα θεμελιώδη δικαιώματα πτυχών του κράτους δικαίου. Πρόσθετες πιστώσεις ύψους €73.184 απαιτούνται επίσης για το έτος 2024.

Ως εκ τούτου, παρίσταται η ανάγκη συμπερίληψης στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, των πιο πάνω ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων πρόσθετων πιστώσεων.

Τροποποίηση Αρ. 39

Κεφάλαιο: 150300.2 «Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπως υλοποιηθούν οι πιο κάτω ρυθμίσεις:

- Δημιουργία δύο (2) πρόσθετων θέσεων Πρώτου Ασφαλιστικού Λειτουργού (Κλ.Α11(ii)), κάτω από το εδάφιο 25. Αντικατάσταση της Σημείωσης «Δύο νέες θέσεις», με τη Σημείωση «Τέσσερεις νέες θέσεις» στη Στήλη των Επεξηγήσεων.
- Δημιουργία τριών (3) πρόσθετων θέσεων Ανώτερου Ασφαλιστικού Λειτουργού (Κλ.Α10(i)), κάτω από το εδάφιο 30. Αντικατάσταση της Σημείωσης «Δύο νέες θέσεις», με τη Σημείωση «Πέντε νέες θέσεις» στη Στήλη των Επεξηγήσεων.
- Δημιουργία δέκα (10) πρόσθετων θέσεων Ασφαλιστικού Λειτουργού (Κλ. Α8 και Α9(i)), κάτω από το εδάφιο 40.
- Σημείωση με διπλό σταυρό (++) είκοσι δύο (22) θέσεων Βοηθού Ασφαλιστικού Λειτουργού (Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii)), κάτω από το εδάφιο 50.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €15.976.

Τροποποίηση Αρ. 40

Κεφάλαιο: 190200.2 «Γενικό Λογιστήριο - Κεντρικά Γραφεία - Τακτικές Δαπάνες»

Ομάδα Δαπανών: 02100 «Κρατικοί Υπάλληλοι»

Στο νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου, παρίσταται η ανάγκη για σκοπούς εφαρμογής του νέου επαγγελματικού σχεδίου συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, όπως υλοποιηθούν οι πιο κάτω ρυθμίσεις στο Γενικό Λογιστήριο:

- Δημιουργία μιας (1) θέσης Λογιστή (Κλ. Α9, Α11 και Α12), κάτω από το εδάφιο 30.

- Δημιουργία μιας (1) θέσης Λειτουργού Γενικού Λογιστηρίου (Κλ. Α8, Α10 και Α11), κάτω από το εδάφιο 65.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν πρόσθετη Μέση Ετήσια Μακροπρόθεσμη Δαπάνη (ΜΕΜΔ) ύψους €93.464.